

మహిళా గొంతుక

మహిళా గొంతుక

ప్రగతిశీల మహిళా సంఘం (పీవోడబ్ల్యూ) అధికార మాసపత్రిక

MAHILA GONTUKA MATRUKA

సంపుటి : 5

సంచిక : 6

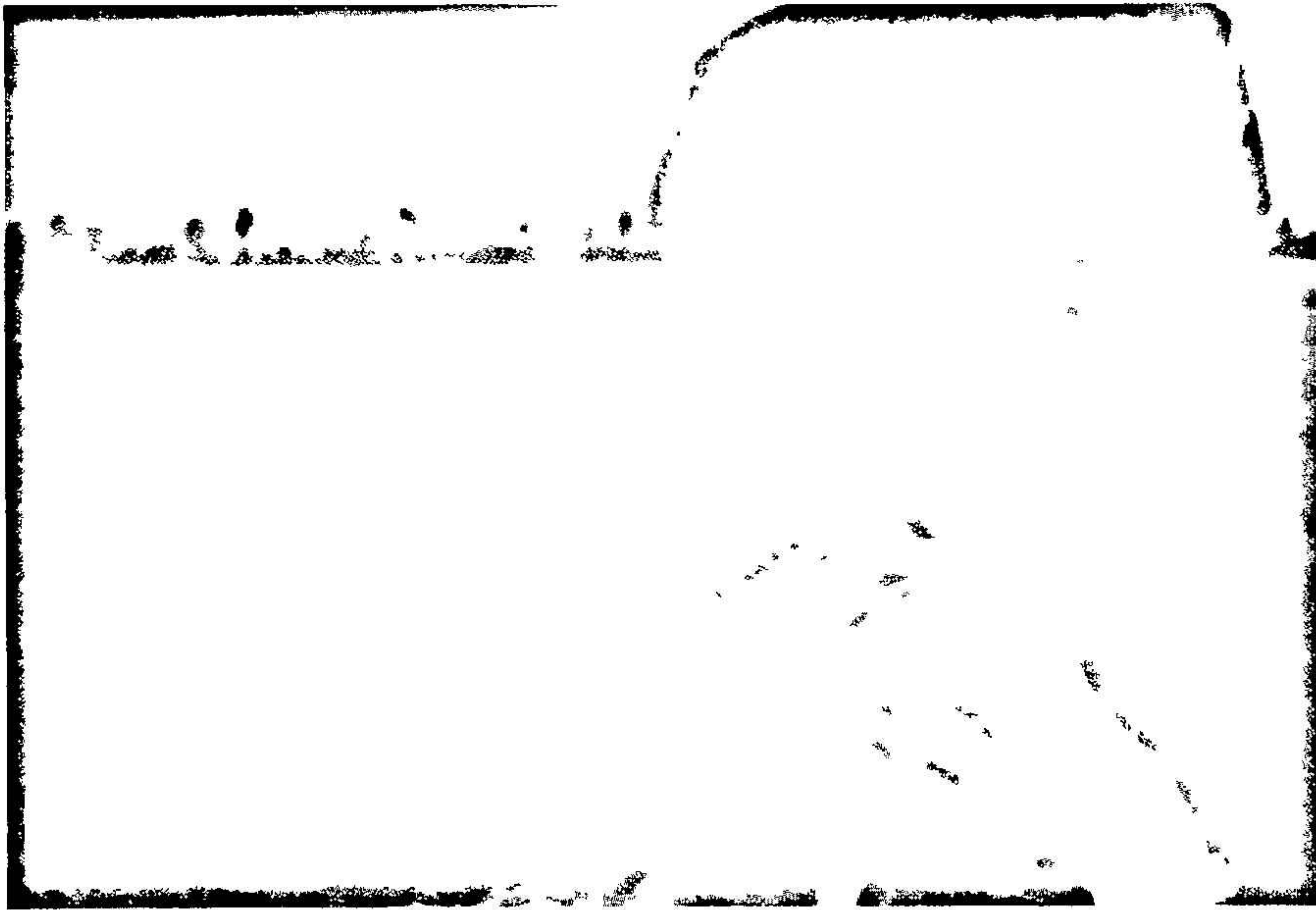
మే : 2019

54

పేజీలు : 48

వెల : 15 రూ.లు

పిల్లలూ! మన జాతి బతికి బట్టకట్టి అభివృద్ధి చెందడానికి
సుదీర్ఘమైన చీకటిదారిలో, ఎక్కుతూ దిగుతూ,
ఆ దారిని అవగాహన చేసుకుంటూ ఎలా వచ్చేనో
ఆ కథ చెప్పడానికి మళ్ళీ ఈ రోజు మీ ముందుకి వచ్చేను.
నా ముఖం చూడండి...నల్లగా చీకటిలా ఉంటుంది...
కానీ, ప్రేమతో నిండి సూరీడులా మెరుస్తుంది.
ఈ శరీరంలో స్వాతంత్ర్య బీజాలు మోసుకుంటూ
ఎర్ర సముద్రాన్ని దాటి వచ్చిన నల్లపిల్లని నేనే.
ధాన్యపుగింజలూ, పత్తి, కాపుకొచ్చి, కోసేదాకా
పొలాల్లో పాటుపడిన స్త్రీనినేనే.
ఒక బానిసలా పనిచేసి కష్టపడినదాన్ని నేను
ప్రతిఫలంగా దెబ్బలుతిని అవమానింపబడినదాన్ని.
నా పిల్లల్ని లాక్కుని అమ్మేసేరు, మొగుణ్ణి అమ్మేసేరు
నాకు రక్షణగాని, ప్రేమగాని, గౌరవంగాని దక్కిందిలేదు.

దక్షిణాన, అట్టడుగున, మూడు వందలేళ్లు తపించేను.
చివరకి దేముడు నా నోట ఒకపాటా, ప్రార్థనా ఉంచేడు.
నా గుండెలో ఉక్కుకంటే దృఢమైన కలనొకటి నాటేడు.
ఇప్పుడు, నా పిల్లలు, మీ ద్వారా ఆ లక్ష్యాన్ని చేరుకుంటున్నాను.

ఇప్పుడు స్వేచ్ఛాజీవులూ, యువకులైన నా పిల్లల ద్వారా
నేను ఆ ఆశీస్సు ఫలితాన్ని అందుకుంటున్నాను.
అప్పుడు నాకు చదవడం రాదు. రాయడమూ వచ్చేదికాదు.
రాత్రి ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు ఆలోచిస్తే ఏదీ ఉండేదికాదు.
ఒకోసారి, ఆ లోయంతా కన్నీళ్లతో నిండిపోయేది.
అయినా, ఆ ఒంటరితనాన్ని కాళ్ళీడ్చుకుంటూ మోసేదాన్ని.

అప్పుడప్పుడు కాలి బాట ఎండకి వేడెక్కిపోయేది.
కానీ నా లక్ష్యం నెరవేరేదాకా భరించక తప్పదు.
నా ప్రయాణం కొనసాగవలసిందే! ఆగడానికి వీలులేదు...
రాబోయే స్వాతంత్ర్యానికి బీజాన్ని నేనే.
ఏదీ చెదిరిపోనీయలేని కలని... నీగ్రో తల్లినైన నేను
పదిలంగా నా గుండెలోతుల్లో కాపాడుకుంటూ వచ్చేను.
అప్పుడు నాకు ఒక్క ఆశమాత్రమే ఉండేది...కానీ ఇప్పుడు మీ ద్వారా,
నల్లపిల్లలైన మీ ద్వారా, నా కలలు నెరవేరాలి.
ఈ ప్రపంచం నిండా పరుచుకున్న నల్లపిల్లలందరూ
నా చెమటనీ, నా బాధనీ, నా నిస్పృహనీ గుర్తుపెట్టుకోండి.
దుఃఖంతో నిండిన నా గతాన్ని మరిచిపోకండి.
వాటిని రేపటి మీ భవిష్యత్తుకి కాగడాగా మలుచుకోండి.
నేను నడిచిన కాలిబాటని చీకటినుండీ, అజ్ఞానంనుండీ,
రాత్రినుండీ వెలుగుకి రాజమార్గంగా మలుచుకోండి.
మట్టికొట్టుకుపోతున్న నాబావుటాని లేపి ఉన్నతంగా నిలబెట్టండి.
నా నమ్మకాన్ని నిలబెడుతూ స్వేచ్ఛాజీవులుగా నిలబడండి.
న్యాయాన్ని సమర్థించండి, మిమ్మల్నెవరూ వెనక్కి నెట్టలేరు
కొరడాలనీ, బానిసత్వపు బాటనీ హెచ్చరికలో ఉంచుకోండి
బలవంతులు మిమ్మల్ని మీ పోరాటంలో, మీ ఘర్షణలో
మీ జీవితాన్నీ, మార్గాల్నీ ఎలా అడ్డుకుంటారో గుర్తుంచుకోండి.
కానీ, నిర్భయంగా అడ్డంకుల్ని తొలగించుకుంటూ ముందుకే పోండి
ఎప్పుడూ తలెత్తుకుని సూర్యుడివంకా చుక్కలవంకే చూడండి.
ఓ నా నల్ల పిల్లల్లారా! నా కలలూ, నా ప్రార్థనలూ
ఎప్పుడూ మిమ్మల్ని ముందుకి ఎత్తిన మెట్లక్కలా తోడ్పడాలి.
ఎందుకంటే, ఏ తెల్ల సోదరుడూ ఒక నల్ల తల్లి పిల్లల్ని
అణగద్రొక్కకుండా మీ వెంటనంటి ఉంటాను. ❁

మహిళా సంఘటిత శక్తి
ఉద్యమించే మహిళల ఊపిరి

మహిళా గొంతుక

మాతృక

MAHILA GONTUKA MATRUKA

సంపుటి : 5

సంచిక : 6

పేజీలు : 48

మే - 2019

ఎడిటర్
చొప్పర పద్మ

సంపాదకవర్గం

వి. సంధ్య

ఎస్. విష్ణు

జి. రమాసుందరి

రాజకీయ, ఆర్థిక,
సామాజిక, సాంస్కృతిక
సమానత్వం కోసం
పోరాడుదాం

ధరణి ఎంటర్ ప్రైజెస్
డిటిపి & డిజైనింగ్
హైదరాబాద్ - 500 044.
సెల్ : 9491875063

ముద్రణ : నవ్య ప్రింటర్స్,
హిమాయత్ నగర్, హైదరాబాద్ - 29

రచనలు, చందాలు
పంపవలసిన చిరునామా

మహిళా గొంతుక

మాతృక

ఇం.నెం. 35-3-6931 (4)
కామ్రేడ్ మాదాల నారాయణస్వామి
భవన్, సంజయగాంధీ కాలనీ,
శర్మ కాలేజీ దగ్గర,
ఒంగోలు - 523 001
సెల్ : 9676206230
ఫోన్ : 08592 - 238350
e-mail : matruka2015@gmail.com

విషయ సూచిక

మాతృకమాట	: తల్లులకు ఇచ్చే గౌరవం		4
మాతృదినోత్సవం	: మాతృదేవో భవ	ల.లి.త.	6
	: అమ్మలకు సమానత్వం ఇవ్వని అమ్మతనం	సుమన	22
కతలు వెతలు	: కరక్ ... కరక్ ...	బమ్మిడి జగదీశ్వరరావు	9
పుస్తక పరిచయం	: ఇప్పుడు కావాల్సింది అర్బన్ మావోయిస్టులే	రమాసుందరి	11
	: మెట్రో కథలు	హరిత	42
నువ్వు నడిచినదారి	: సుధా భరద్వాజ్	పద్మజాషా	
		అనువాదం : శివలక్ష్మి	13
కథ	: స్త్రీ ధనం	ఎం.ఎన్.కె. కృష్ణజ్యోతి	17
	: లెక్క సరిపోలేదు	కోటే విజయభాను	34
ఫోకస్	: భారతదేశాన్ని కంపెనీ యాజమాన్యాలే నడుపుతున్నాయి		
	అరుంధతీరాయ్ అభిప్రాయం	అనువాదం : శివలక్ష్మి	27
ఇంకెంత దూరం	: కూలీ కోసం కడుపు కోతలు	వంగపల్లి పద్మ	32
తీర్పు	: బిల్కిస్ బానో కేసు	రమాసుందరి	38
సమకాలీనం	: రక్షక కవచాలు	ఎస్.జె. కల్యాణి	45
గుండె చప్పుడు	: నీగ్రోతల్లి ...		
		లాంగ్స్వూజ్, అమెరికను కవి	
		అనువాదం : నౌదూరి మూర్తి	02
	: మోహం లేని హృదయమొకటి కావాలి	శ్రీరామ్	47
	: ఈ దేహం ఎవరిది?	షాజహానా	48
ముఖచిత్రం	: శశి		1
ముఖచిత్ర డిజైన్	: ధరణి		

ఇంటి పని నుండి విముక్త తల్లులకు ఇచ్చే అసలైన గౌరవం

తన ఊపిరి జగబట్టి జడ్డకు ప్రాణం పోసేది అమ్మ. తన రక్తపు ధారలను పంచి మరో నూతన మానవుణ్ణి ఆవిష్కరించేది అమ్మ. తన వడిని ఊయల చేసి జడ్డ ఎదుగుదలకు పందిరయ్యేది అమ్మ. జడ్డకు తొలిమాట అమ్మ. తొలిపాట కూడా అమ్మే. నడక, నడత నేర్పేది అమ్మ. తన జడ్డ బతుకులో మెతుకయ్యేది అమ్మ. అమ్మ గొప్పతనాన్ని, అమ్మ ప్రాధాన్యతను నిత్యం గుర్తుంచుకోవడానికి 110 సంవత్సరాలకు పైగా ప్రపంచవ్యాపితంగా మాతృదినోత్సవాన్ని జరుపుకుంటున్నారు.

మాతృదినోత్సవం అనగానే శుభాకాంక్షలు చెప్పడం, కేకులు కోసి పంచడం, వేడుకలు నిర్వహించుకోవడం కాదు చేయాల్సింది. తొలికోడి కూయక ముందే నిద్రలేచి ఇళ్ళుఊడ్చి, కళ్ళాపుచల్లి ముగ్గులు పెట్టి, అంటుతోమి, అన్నం వండి, తను తిన్నా తినకపోయినా భర్త, జడ్డలకు కడుపునిండా పెట్టి బయటకు సాగనంపుతున్న ఆ తల్లుల విముక్తికోసం మనం మేం చేయగలం? వేతనంలేని నిత్య శ్రామికురాలిగా వంటింట్లో బందీగా వుంటూ జడ్డల రాకకోసం ఎదురు చూస్తున్న ఆ తల్లుల స్వేచ్ఛ కోసం మనం ఏంచేయాలి? అమ్మగా, భార్యగా, చెల్లిగా, అక్కగా తప్ప తనకంటూ ఒక వ్యక్తిత్వం, అస్థిత్వాన్ని లేకుండా చేస్తున్న అసమాన సమాజాన్ని నిగ్గదీసి ప్రశ్నించడమే కాదు మనిషిని మనిషిగా చూడాలనే సమ న్యాయంకోసం ఏమీ చేయలేమా? చేయగలం. అంతరించకుండా మానవ సమాజాన్ని తమ పురిటినొప్పులతో కాపాడుతున్న మాతృమూర్తులకోసం కదం కదం కలిపి పోరాటం చెయ్యకపోతే మనం జడ్డలమెలా అవుతాం?

జంతుదశను వదిలి మానవ సమాజం నాగరికతవైపు తొలి అడుగులు వేసేటపుడు స్త్రీలు నిర్వహించిన పాత్ర అమోఘమైనది, అద్భుతమైనది. పురుషుడు వేటలోనూ, యుద్ధాలలోనూ కాలం గడుపుతున్నపుడు ఇంటి దగ్గర వున్న తల్లులే మొదటి వ్యవసాయకులు. జడ్డలకే కాదు నాగరికతకు పురుడు పోసింది కూడా అమ్మలే. ఇంటి దగ్గర దుస్తులు, కుండలు, బుట్టలు తయారు చేయడం నేర్పించినవారు కూడా మహిళలే. సామాజిక అవసరాలలో ఎక్కువ భాగం స్త్రీల ద్వారా తీరేవని చరిత్ర చెబుతుంది. నిత్యం ఉపయోగించే వస్తువులు తయారు చేయడం స్త్రీల పనిగా వుండేది. వీటితోపాటు వ్యవసాయం, వ్యాపారం కూడా నిర్వహించడంలో స్త్రీలు ప్రధాన పాత్ర నిర్వహించారు. ఉత్పత్తిసాధనాలపై స్త్రీలకే ఆధిపత్యం ఉండటంతో ఆ వ్యవస్థ మాతృస్వామ్య వ్యవస్థగా చరిత్రలో వర్ణిల్లింది.

ప్రకృతి సహజంగా స్త్రీ గర్భం ధరించడం, పిల్లల్ని కనడం తదితర అనివార్య పనివిభజన స్త్రీ చేయవలసి వచ్చింది. కాలగమనంలో అదనపు ఉత్పత్తి పెరిగిన తర్వాత క్రమంగా కుటుంబంలో స్త్రీ కన్నా పురుషునికి ప్రాధాన్యత పెరిగింది. ఈ స్థితిని ఉపయోగించుకొని అప్పటిదాకా అనూచానంగా వస్తున్న ఆచారానికి భిన్నంగా

తన సంతానానికి వారసత్వాన్ని కలిగించాలనే ఆలోచనకు అంకురార్పణ జరిగింది. కాలక్రమంలో మాతృస్వామ్య వ్యవస్థపై పితృస్వామిక వ్యవస్థ ఆధిపత్యం సాధించింది. ప్రప్రథమంగా స్త్రీ పురుషుల మధ్య జరిగిన శ్రమ విభజన సంతానోత్పత్తికోసం. చరిత్రలో జరిగిన మొట్టమొదటి వర్గవైషమ్యమూ, దంపతీ వివాహంలో స్త్రీ పురుషుల మధ్య తలెత్తిన వైషమ్యమూ ఏకకాలంలో సంభవించాయి. స్త్రీ జాతిని పురుషజాతి అణచివేయడంతో పాటే మొట్టమొదటి వర్గపీడన తలెత్తింది. అందుకే “తల్లి హక్కును త్రోసిపుచ్చడం అనేది స్త్రీజాతి యొక్క ప్రపంచ చారిత్రక పరాజయం” అని మార్క్సిస్టు మహాపాఠ్యాయుడు ఏంగెల్స్ అన్నాడు. ఇంట్లో కూడా మగవాడు పెత్తనం పట్టుకున్నాడు. స్త్రీ పరాభవం పొందింది. దాసిగా మారింది.

పితృస్వామిక వ్యవస్థ ఆధిపత్యం పొందిన తర్వాత సామాజికోత్పత్తిలో స్త్రీకి భాగస్వామ్యం తగ్గిపోయింది. పితృస్వామ్యం వచ్చాక గృహనిర్వహణ స్త్రీ బాధ్యత అయ్యింది. స్త్రీని జడ్డల్ని కనే యంత్రంగా, ఇంటికి పరిమితం చేయసాగారు. ఆస్థిరక్షణకు, వారసులను కనడానికే స్త్రీని పరిమితం చేశారు. దానికోసం స్త్రీలపై అనేక ఆంక్షలు, నియమాలు రూపొందించారు. తిరుగుబాట్లు జరగకుండా మతవ్యవస్థ పకడ్బందీ ఏర్పాట్లు చేసింది. తరాలుగా, యుగాలుగా ఈ ఆంక్షలు వివిధ రూపాల్లో కొనసాగుతూనే వున్నాయి. ఆడవాళ్ల మీద మగవాళ్ల సర్వాధికారాన్ని సమాజం ప్రధాన సూత్రంగా అంగీకరించింది.

పెట్టుబడి రంగ ప్రవేశం తర్వాత పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలు వచ్చాయి. ఇంటికి పరిమితమైన స్త్రీ పరిశ్రమలవైపు అడుగులు వేసింది. సామాజికోత్పత్తిలో భాగస్వామ్యం పెరిగింది. అయినా ఇటు కుటుంబపోషణతో పాటు కూటికోసం పరుగులు పెట్టడంతో ఇంటి చాకిరీ, శ్రమదోపిడీ రెండూ ఆమెపై అదనపు భారాలు పడ్డట్టయింది. రెండు దోపిడీ పర్వతాల క్రింద స్త్రీ నలిగిపోతూనే వుంది. దీనికి విముక్తి మార్గం చూపడమే నేటి మనముందున్న కర్తవ్యం.

అసమానతలతో బ్రతుకుతున్న సమాజాన్ని మౌలికంగా మార్చి ఉత్పత్తిని సామాజిక ఆస్థిగా మార్చకుండా స్త్రీ పురుషులు అసమానతలను తొలగించడం సాధ్యంకాదు. ఉత్పత్తి సాధనాలు సామాజిక ఆస్థిగా మారడంతో వ్యష్టి కుటుంబం సమాజానికి ఆర్థిక యూనిట్గా వుండటం నిలిచిపోతుంది. సొంత ఇంటి నిర్వహణ సామాజిక కర్తవ్యంగా మారిపోతుంది. పిల్లల చదువు, పెంపకం, సామాజిక బాధ్యత అవుతుంది. పిల్లలందరిపట్ల సమాజం బాధ్యత తీసుకుంటుంది. అటువంటి మార్పుకోసం అందరం కంకణం కట్టుకోవాలి. మహిళలను వంటింటి నుంచి విముక్తి చేయాలి.

అంతేగాని, మాతృదేవోభవ అంటూ తల్లిని పూజించడమో, తల్లిని దేవతగా మార్చి కీర్తించడమో చేసినందువల్ల తల్లులకు ఒరిగేదేమీలేదు. స్త్రీలు దేవతలని ఒకవైపు పూజిస్తూ రెండోవైపు అణచివేతకు, దోపిడీకి గురిచేస్తున్నంత కాలం అవన్నీ చిత్తశుద్ధిలేని పూజలుగా మిగిలిపోతాయి. పునరుత్పత్తి ప్రకృతి సహజ విషయమే. ఈ సందర్భంగా అనుభవించే తల్లికి తప్ప ఆ కష్టాలు ఇతరులకు అర్థంకావు. కడుపులో పిండాన్ని నవమాసాలు మోసి జడ్డల్నికని, పెంచి ఎక్కబీస్తే తిండి పెట్టడానికి వారు అమ్మా, నాన్నలను వాటాలు వేసుకొనే స్థితిలో వున్నారు. దీనిలో జడ్డలను తప్పుపట్టే కంటే బ్రతుకుకోసం, మెతుకుకోసం దేశంకాని దేశం పరుగులు పెట్టిస్తున్న పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థపై దాని వికృత దోపిడీపై మన గురి ఎక్కువెట్టాలి. స్త్రీ వ్యక్తిత్వాన్ని, అస్థిత్వాన్ని చూడ నిరాకరిస్తూ నేటికీ పూడ్చి దోపిడీ పీడనలకు, ఆచారాలకు మహిళల్ని బలిచేస్తున్న పూడ్చివ్యవస్థపై మన పోరాటం ఎక్కువెట్టాలి.

తల్లిని గౌరవించాల్సిందే కాని, ఆమెను పూజలతో గౌరవించలేం. వంటింట్లో చాకిరి చేస్తున్న తల్లులను శ్రమ నుండి విముక్తి చేయగలగాలి. అదే వారికి మనమిచ్చే నిజమైన గౌరవం. ❀

మాతృదేవోభవ - మదర్స్ డే

ల.లి.త

‘హేపీ మదర్స్ డే మామ్’ అంటూ పిల్లలు సరదాగా ఓ కేక్ తెచ్చి అమ్మ చేత కోయించి ముద్దుగా నోట్లో పెడితే అమ్మకు ఆనందం. అమ్మ గొప్పతనాన్ని కీర్తిస్తూ మంచి ఖరీదైన పేపర్ మీద అమ్మ సెంటిమెంట్ అంతటినీ కురిపించి ముద్రించిన గ్రీటింగ్ కార్డుతో బాటు ఓ ఫాన్సీ నెక్లెస్, గాజుల సెట్తో ఇస్తే అమ్మకు ఎంతో సంతోషం. అల్ప సంతోషులం కాబట్టి ఇలాంటి చిట్టి చిట్టి, బుజ్జి బుజ్జి కానుకలు (ఒకోసారి ఖరీదైన వస్తువులు కూడా బహుమానాలుగా రావచ్చు) అల్తైరాలోకి వచ్చి చేరగానే వాటిని సర్దుకుంటూ మురిసిపోతుంటాం. మదర్స్ డే వస్తోందనగానే అమ్మ సేవ కోసం హడావిడి పడిపోతూ అమ్మలకు పనికొచ్చేవీ, పనికిరానివీ లక్షల కొద్దీ వస్తువులు తయారు చేసే బిడ్డలూ, ప్రకటనలు దంచేసే ప్రచార రంగపు బిడ్డలూ, ఎడాపెడా అమ్మకాలు సాగించే ఆన్లైన్ వ్యాపారి బిడ్డలూ ఎన్ని వేల మందో! వస్తువులు తయారు చెయ్యాలి. ఇంకా మరిన్ని చెయ్యాలి. వాటిని అమ్మటం కోసం అమ్మకో దినం, నాన్నకో దినం, అన్నకో దినం, చెల్లెలికో దినం, స్నేహితులకో దినం, ప్రేమికులకో దినం...ఇలా జనం అన్ని దినాలూ జరిపేలా చూసుకుంటూ వ్యాపార వైభవాన్ని చాటాలి. అప్పుడే ఈ అభివృద్ధి ఆర్థిక వ్యవస్థ అనబడే జెయింట్ వీల్ రయ్యిమని తిరుగుతుంది. దాన్ని గుండెల మీద మోయలేక నేల తల్లి భారంగా మూలుగుతుంది. జెయింట్ వీల్ మీద తిరిగేవాళ్ల కేరింతల మధ్య ఈ నేలమ్మ మూల్గును పట్టించుకునేదెవరు?

కుటుంబ బంధాలన్నిటి పేరునా జరిపే దినాలన్నీ చాలావరకూ విదేశాలనుంచి దిగుమతి అయినవే. అక్కడ వాటిని మొదలు పెట్టినప్పుడు ఎంత మంచి ఉద్దేశ్యంతో మొదలు పెట్టినా, ఇప్పుడవి కుటుంబ బంధాలనూ స్నేహ బంధాలనూ పండుగలుగా జరుపుకోవటం కంటే, వ్యాపారాలకు మెరుగులు పెట్టటానికే ఎక్కువగా ఉపయోగ

పడుతున్నాయి. ప్రపంచం అంతటా మనుషుల్లో అమ్మను అమ్మతనాన్ని గుర్తించి గౌరవించుకుందామనే తాపత్రయం నుండి పుట్టిన మదర్స్ డేను చాలా దేశాల్లో జరుపుకుంటున్నారు. కానీ దీన్ని ఒక్కోదేశంలో ఒక్కో రోజున జరుపుకుంటున్నారు. ఈ సందర్భం సాకుగా అందమైన అమ్మ సెంటిమెంట్ వేలాది వస్తువులుగా మారి మార్కెట్లోకి ప్రవహిస్తోంది.

స్త్రీల సంఘటిత శక్తికి ప్రతీక అయిన ఇంటర్నేషనల్ విమెన్ డే కీ మదర్స్ డే కీ చాలా తేడా వుంది. విమెన్ డే స్త్రీలకు సమాన హక్కులనూ అవకాశాలనూ కోరుతుంది. దీనిలో స్త్రీ అంటే ఒక బంధానికి సంకేతం కాదు. తనదైన ఒక బలమైన వ్యక్తిత్వం. విమెన్ డే స్త్రీల హక్కులకూ విజయాలకూ ప్రతీక అయితే మదర్స్ డే స్త్రీల బాధ్యతకు గుర్తింపు. మనిషి జీవితంలోని అతి ముఖ్యమైన బంధాన్ని, దాని ప్రాముఖ్యతనూ గుర్తు చేసుకునే రోజు. అమ్మ శ్రమకూ ప్రేమకూ విలువ కట్టటం ఎవరి తరమూ కాదని కవులూ కళాకారులూ పదేపదే చెప్తున్నది అబద్ధం కాదు. ఊపిరినీ ప్రాణాన్నీ పంచి, శరీరాన్ని పెంచి, చనుబాలలోని జీవశక్తిని అమృతంలా అందించే అమ్మతనం పురాతన మానవుడి నుండి అత్యాధునిక మానవుడి వరకూ అందరినీ అద్భుతపరుస్తూనే ఉంది. సంఘటిత మతాలను మినహాయిస్తే, ఆదిమ వ్యవస్థ ఆనవాళ్లను ఇంకా నిలుపుకున్న ప్రాచీన మతాచారాల్లో అమ్మను శక్తిగా భావించటం సర్వ సాధారణం. గ్రామ దేవతల పూజల్లో అమ్మే ఆదిదేవత. మగ దేవతలందరూ ఆమె బిడ్డలే. పాశ్చాత్య దేశాల ‘అమ్మల రోజు’తో సంబంధం లేకుండానే హిందూ మతంలో అమ్మ దేవతల పట్ల జనం భయభక్తులతో (అమ్మ తమను రక్షిస్తుందని భక్తి, అమ్మను సరిగ్గా చూసుకోకపోతే శిక్షిస్తుందన్న భయం) పూజలు చేశారు. ఇప్పటికీ చేస్తూనే ఉన్నారు. ఏనాటి నుంచో నేపాల్లో వైశాఖ అమావాస్య రోజును అమ్మల రోజుగా జరుపుకుంటున్నారు. దూరాన ఉన్న బిడ్డలు ఆ రోజు తప్పకుండా అమ్మ దగ్గరకు వెళ్లటం, ఆమెకు సేవ చెయ్యటం, కానుకలివ్వటం, విందు చెయ్యటం, ఆమెతో గడపటం...ఇవన్నీ చేస్తారు. చనిపోయిన తల్లులను గుర్తు చేసుకుంటూ ఆమె ఆత్మ కోసం ఆ రోజున స్నానాలూ కర్మకాండలూ చేస్తారు.

మన దేశంలో ముందుగా మాతృదేవోభవ అన్న తరువాతే పితృ, ఆచార్య, అతిథి దేవోభవ అని వరసగా అంటారు.

భారతమాత, తెలుగు తల్లి, తెలంగాణ తల్లి... ఇలా దేశాన్ని తల్లితో పోల్చటంలో ఆమె మనకు అన్నీ సమకూర్చుతుందనీ ఆమెను గౌరవించి కాపాడుకోవాలనే అర్థం ఉంది. ఇంట్లో ఉన్న అందరికీ పెట్టిన తరువాత మిగిలినదే తినటం, రోగాలొస్తే రాత్రీపగలూ సేవలు చేయటం, ముఖ్యంగా పిల్లల కోసం, వాళ్లను పెంచటం కోసం తన శక్తిని సమయాన్నీ కరిగించటం... అంటే ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ప్రతీదీ కుటుంబం కోసం త్యాగం చెయ్యటం అమ్మ లక్షణం. ఈ త్యాగ గుణం వల్లనే స్త్రీకి అమ్మగా అంత విలువ. సాధారణంగా తల్లి చూపించేటంత త్యాగగుణాన్ని చెల్లెలుగా భార్యగా బిడ్డగా వున్న స్త్రీ చూపించగలగటం అరుదు. అందుకే ఈ మిగతా పాత్రల్లో వున్న స్త్రీలకు తల్లికి దొరికేంత మర్యాద దొరకదు. పితృస్వామ్యం ఇంకా బలంగా వున్న ఉత్తర భారతదేశంలో మగవాళ్ల తరువాత, తల్లులూ తల్లి వయసువారూ అయిన స్త్రీలకు కొంత గౌరవం ఉంటుంది. భార్య తను కూడా ఒక తల్లి అయేవరకూ ఆ ఇంట్లో అందరికంటే అణకువగా ఉండాల్సిందే. ఈ భావాలను వదిలించుకుంటూ, చదువుకున్నదీ ఉద్యోగస్తురాలూ అయిన ఈనాటి మహిళ పాతకాలపు అమ్మ రూపాన్ని నెమ్మదిగా మూలకు నెడుతోంది. కొత్తతరం అమ్మలు ఒక చేత్తో ఉద్యోగాన్నీ మరోచేత్తో ఇంటినీ నెట్టుకువస్తున్నారు. ఈ ఒత్తిడి మధ్యలోనే గుర్తింపునూ అభినందనలనూ అందుకుంటున్నారు. ఏదేమైనా తల్లిపాత్ర పోషణలో మాత్రం ఏమీ రాజీ పడకుండా దాన్ని నిర్వర్తిస్తున్నారు. అలనాటి జిజియాబాయి, శివాజీకి వీరతిలకం దిద్ది యుద్ధరంగానికి పంపినట్టే ఈ నాటి జిజియాబాయిలు తమ పిల్లలను ఐ.ఐ.టీ, ఐ.ఐ.ఎం. కోచింగ్ యుద్ధాలకు సర్వ సన్నద్ధులను చేస్తున్నారు. పిల్లల కెరీర్ విషయంలో ఏమాత్రం వెనక్కు తగ్గని తల్లులే ఎక్కువమంది కనిపిస్తారు.

ఏ కాలంలో బతికిన అమ్మకైనా అమ్మతనమే కాకుండా మనిషితనం కూడా ఉంటుందిగా. శారీరకమైన కోరికలు ఉంటాయి. విశ్రాంతి కావాలి. మంచి తిండి కావాలి. ఇంట్లోనే కాకుండా బయట కూడా తన తెలివితేటలనూ సామర్థ్యాన్నీ ఉపయోగించుకోగలిగే సమాజం కావాలి. ఆరోగ్యాన్ని దెబ్బ తీసేంత చాకిరీ అక్కర్లేదు. పిల్లలకు తండ్రి ఒకడంటూ ఉన్నాడని చెప్పుకోవటం కోసం తాగుబోతు, తిరుగుబోతు మొగుళ్లను ఇంట్లో పెట్టుకుని భరించేటంత సహనం అక్కర్లేదు. ఇప్పుడు మాతృత్వంతో బాటు వచ్చే అనవసరమైన త్యాగ భారాలు, పిల్లలూ భర్తా దూరమైపోతారన్న భయాలు వదిలించుకుంటూ తమకంటూ ఒక ఉద్యోగం, సంపాదన, స్వాతంత్ర్యం కోసం ఎక్కువమంది ఆడవాళ్లు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఒక రకంగా కుటుంబం అనే వలయానికి కేంద్రంగా కాకుండా ఆ వలయపు అంచు వైపుగా నడుస్తోంది ఈ నాటి అమ్మ. తాను ఒక్కతే కాకుండా తనతో పాటు కుటుంబ సభ్యులూ సమాజమూ

“

కుటుంబ బంధాలన్నీటి పేరునా జరిపే దినాలన్నీ చాలావరకూ విదేశాలనుంచి దిగుమతి అయినవే. అక్కడ వాటిని మొదలు పెట్టినప్పుడు ఎంత మంచి ఉద్దేశ్యంతో మొదలు పెట్టినా, ఇప్పుడవి కుటుంబ బంధాలనూ స్నేహ బంధాలనూ పండుగలుగా జరుపుకోవటం కంటే, వ్యాపారాలకు మెరుగులు పెట్టటానికే ఎక్కువగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. ప్రపంచం అంతటా మనుషుల్లో అమ్మను అమ్మతనాన్ని గుర్తించి గౌరవించుకుందామనే తాపత్రయం నుండి పుట్టిన మదర్స్ దేను చాలా దేశాల్లో జరుపుకుంటున్నారు. కానీ దీన్ని ఒక్కోదేశంలో ఒక్కో రోజున జరుపుకుంటున్నారు. ఈ సందర్భం సాకుగా అందమైన అమ్మ సెంటిమెంట్ వేలాది వస్తువులుగా మారి మార్కెట్లోకి ప్రవహిస్తోంది. ”

అందరూ కలిసి కుటుంబానికి ఆసరా కావాలని కోరు కుంటోంది.

అమ్మలు ఎలా మారుతున్నా మదర్స్ దే దాని పోకడలు అది పోతూనే ఉంది. బిడ్డలను వినియోగదారులుగా మార్చిన వ్యాపారమే అమ్మ అనురాగాన్ని కూడా నిర్వచిస్తోంది. ఆ ఒక్క రోజూ గ్రీటింగ్ కార్డులు, బహుమతుల రూపంలో ప్రేమ ప్రవహించటాలు, మా అమ్మ బంగారం అంటూ తలుచుకోవటాలు జోరుగా ఉంటాయి. మామూలుగా ‘అమ్మకేం తెలియదు’ అనే కామెంట్నే మోసే అమ్మలు, సంవత్సరంలో ఒక రోజైనా తమకు దక్కే ఈ గౌరవాన్ని సంతోషంగా అనుభవిస్తున్నారు. వస్తు వినియోగ ప్రపంచంలో మదర్స్ దే ఇలా ఉండగా, మరోపక్క గత కొన్నేళ్లుగా జాతీయతా భావాలు మనలో పెరిగిపోతున్నకొద్దీ అమ్మతనానికి విలువ మరింత పెరిగిపోతోంది. పక్కనున్న చిన్న దేశాన్ని భూతంలాగా చూపిస్తూ దానికంటే వందరెట్లు బలమైన మన భారతమాతను ఆ పొరుగింటి మాతనుండి మనమంతా రక్షించి తీరాలనే ఉద్దేశ్యంతో చాలామంది భారతపౌరులు ఆన్లైన్ జవానులుగా కవాతులు చేస్తున్నారు. ఆడవాళ్లు అన్నిటికంటే ముందు అమ్మలుగా అక్కచెల్లెళ్లుగా తమ బాధ్యతను సరిగ్గా నిర్వర్తించిన తరువాతే ఇంకేదైనా మాట్లాడాలనీ, వాళ్లను అన్నిటికంటే ముందుగా ఆ పాత్రల్లోనే గుర్తిస్తామనీ కుటుంబాల్లోని కొంతమంది మగ సభ్యుల సన్నటి సణుగుడు కొనసాగుతూనే ఉంది. ఒక సెక్షన్ జాతీయవాద మగ ప్రపంచం ఈ భావాన్నే మరింత ముందుకు తీసుకెళ్లి బయట గట్టిగా ప్రకటనలు

చేస్తోంది. పక్క దేశంతో, మతంతో సమానంగా మరింతమంది పిల్లలను కని ఆడవాళ్లను వీరమాతలుగా మారమంటోంది. అసలు ముందుగా తల్లులనూ అక్కచెల్లెళ్లనూ అంతగా గుర్తించి గౌరవించే సంస్కారం ఉంటే ఆడవాళ్లమీద ఇన్ని అత్యాచారాలు ఎందుకు జరుగుతాయి? మగవాళ్లలో స్త్రీలపట్ల పెరగవలసిన అటువంటి సంస్కారం గురించి ఈ జాతీయవాదులెవరూ మాట్లాడరు. బోధించరు. అమ్మంటే భక్తి అంటారేగానీ భయమన్న మాటే లేదు. పైగా వేధింపులకు కారణం ఆడవాళ్ల దుస్తుల తీరూ, బయట తిరగటం... ఇవేనంటారు. ఇలాంటి భావాలన్నీ సమాజంలోనూ ఆర్థిక రంగంలోనూ ఆడవాళ్లను కిందకు తొక్కియాలనుకునేవే. ఇవి పెరిగిపోతున్నప్పుడే అమ్మతనానికి ఇచ్చే విలువ కూడా పెరిగిపోతుంది. అందుకే అమ్మా అంటూ కాళ్లమీద పడుతున్నవాడి మనసులో నిజంగా గౌరవమే ఉందా లేక కాళ్లు లాగి కిందపడేయాలను కుంటున్నాడా అన్నదే అన్నిటికంటే ముందు తెలుసుకోవాల్సిన విషయం.

ఇంట్లో ఉన్న అమ్మ ఒక మాత. నది ఒక తల్లి. భూమి సరేసరి. భూమాత అంటాం. దేశం ఒక మాత. రాష్ట్రం ఒక మాత. ఊరు కన్నతల్లి... ఈ భావాలన్నిటిలోనూ జన్మనిచ్చిన, లేదా పెంచి పోషించిన అమ్మ, ఆహారాన్నిచ్చే భూమి, నీటినిచ్చే నది... ఇవి మాత్రమే మన కళ్లముందు కదిలే అచ్చమైన నిజాలు. మిగతావన్నీ ఎక్కడికక్కడ మనుషులను కలిపి ఉంచటం కోసం, మనదైన సంస్కృతిని నిర్మించుకోవటం కోసం మనం పెంచుకున్న అమూర్త భావాలే. లేదనకుండా మనకు అన్నీ సమకూర్చే అమ్మ, నేలమ్మ, నీరమ్మల పట్ల మనకు ఎంతటి బాధ్యత ఉండాలి? ఈ రోజున చాలామంది అమ్మలు తమ ఇళ్లలో త్యాగభారాన్ని భుజాలమీదనుంచి దింపుకుని ఊపిరి పీల్చుకోగలుగుతున్నారు. బయట స్వేచ్ఛావాయువులను ఆనందిస్తున్నారు. ఎటొచ్చీ నేలతల్లి, నదీమతల్లులే మనం చేస్తున్న పీడనతో రోగగ్రస్తులు అయిపోయారు. ఇక మేము ఈ పిల్లల పాపాలనూ మురికినీ భరించలేమంటున్నారు. మదర్స్ డే సందర్భంగా మనం విపరీతంగా నిర్లక్ష్యం చేసిన ఈ తల్లులను పట్టించుకుందాం. ఈ అమ్మలకు శుభ్రంగా స్నానం చేయించి, పట్టిన మురికిని వదిలించి, సేదదీర్చి సత్తువనివ్వటానికి ప్రయత్నిస్తున్న కొంతమంది బిడ్డలతో కలిసి నడుద్దాం. వట్టిమాటలు మాట్లాడుతూ అమ్మను కొల్లగొట్టే బిడ్డలు ఇప్పుడు అమ్మకు అవసరం లేదు. నీటిపొదుపు, కరెంట్ పొదుపు, వస్తువుల పొదుపు, కూరలను బళ్లమీదా చిన్నచిన్న దుకాణాల్లో కొనటం, కూరగాయలనూ వస్తువులనూ కొనేటప్పుడు మార్కెట్కు చేతి సంచులు తీసుకెళ్లటం లాంటి చిన్నచిన్న పొదుపరితనాలే నేలమ్మను కాస్తయినా సేద తీర్చుతాయి. ఇవి ప్రతీ ఒక్కరూ చేయగలిగేవే. అమ్మలకు అమ్మ నేలమ్మకు హేపీ మదర్స్ డే చెప్పాం. ❀

రచయితలకు విజ్ఞప్తి

వ్యాసాలు, కవితలు, కథలు మాతృకకు ఈ-మెయిల్ ద్వారా కానీ, పోస్ట్లో కానీ పంపవచ్చు. తాము పంపే రచనలు తమ సొంత రచనలేననీ, ఇతర ఏ పత్రికకూ ప్రచురణకు పంపలేదనీ, ఇంతకు ముందు ఏ పత్రికలో ప్రచురించలేదనీ, వారి సొంత పుస్తకంలో ముద్రించ లేదనీ చెబుతూ హామీ పత్రం కూడా జత చేయాలి. రచనలు, కథలు, వ్యాసాలు, ప్రింట్లో 3, 4 పేజీలకు మించకుండా వుండేలా జాగ్రత్తపడాలని కోరుతున్నాం.

ఆన్లైన్ పత్రికలు, ఫేస్ బుక్, బ్లాగులలో ప్రచురించినవి కూడా మాతృకలో ప్రచురణకు అర్హం కావు. ప్రచురణ జాప్యమైన సందర్భంలో రచయితలు సహకరించాలని కోరుతున్నాము. రచనల ఎంపిక విషయంలో మాతృక సంపాదకవర్గానిదే చివరి నిర్ణయం. మహిళా రచయితలకు మాతృక అత్యంత ప్రాముఖ్యం ఇస్తుందని తెలియచేస్తున్నాము.

మాతృక సంపాదకవర్గం

రచనలు, చందాలు పంపవలసిన ఎకౌంట్ వివరాలు :

మహిళా గొంతుక మాతృక

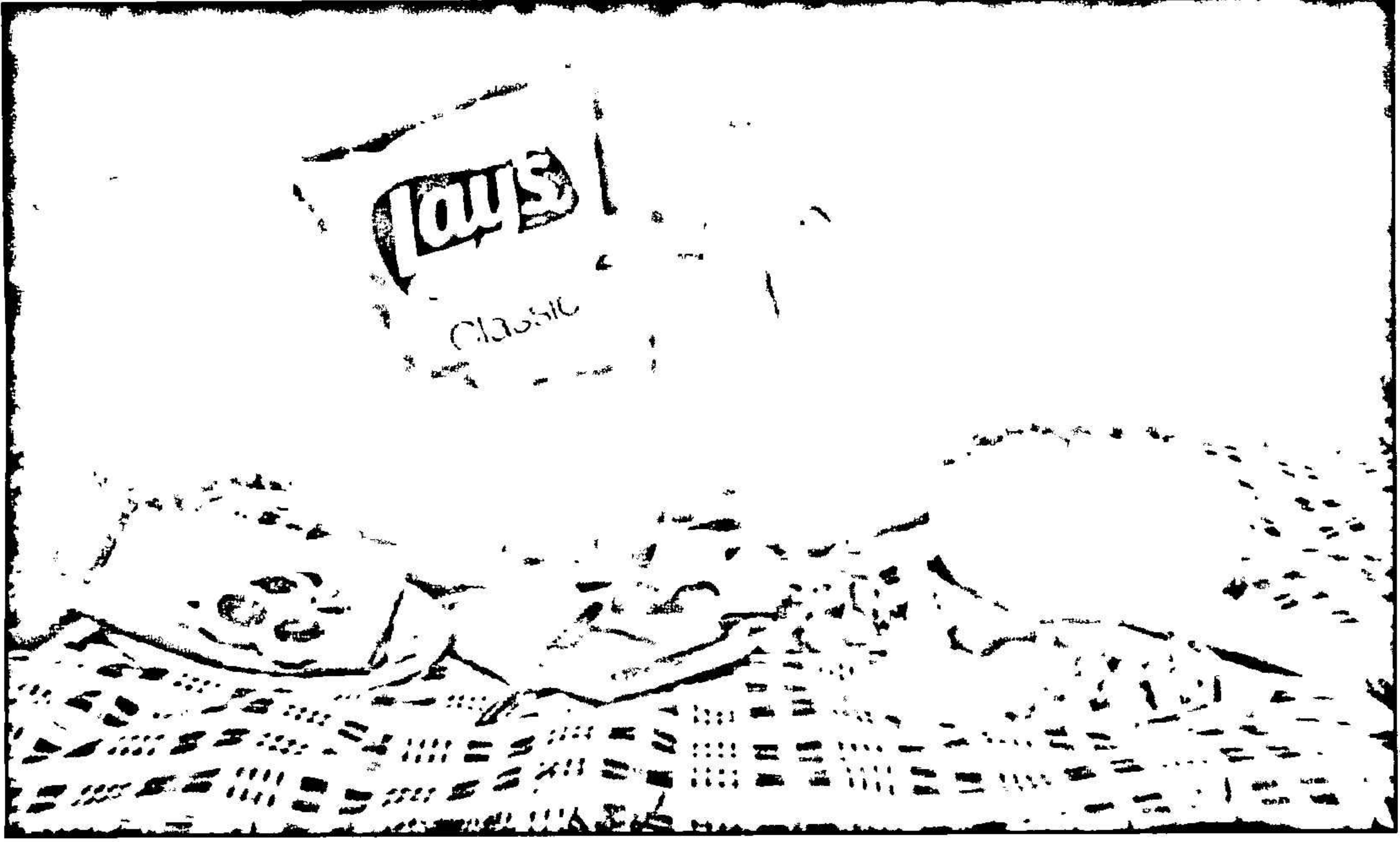
గూగుల్-పే, ఫోన్-పే నెంబర్ : 9440568912

ఇండియన్ బ్యాంక్, ఒంగోలు సంతపేట బ్రాంచి

ఎకౌంట్ నెం. 6666173304

IFSC Code IDIBO000002

IFSC Code ఐ.డి.ఐ.బి.ఓ.జీరో.జీరో.జీరో.జీరో.జీరో.టు

కరక్... కరక్...

అరచేతిని ఆనించి అలవాటుగా ఆకాశంలోకి యెప్పట్లాగే చూసింది తలపాగ!

కరక్... కరక్...

నములుతున్న శబ్దానికి వులిక్కిపడి గుండెలమీద తుపుక్కున వుమ్ముకుంది సిగ!

కరక్... కరక్...

భయంతో బిక్కజచ్చి యెడమకాలి మట్టినితీసి నుదిటన బొట్టుగా పెట్టుకున్నారు పిల్లా పీచూ!

కరక్... కరక్...

తన మోకాలు నొప్పుల శబ్దమేమోనని తడుముకు తుళ్ళిపడింది నాగలి!

కరక్... కరక్...

అది భూమి గుండెల్లో పడ్డ రాతి ముల్లని అనుభవంతో అంచనా వేసింది నక్కు!

కరక్... కరక్...

రుచిని ఆస్వాదిస్తున్నట్టు కళ్ళు మూసుకుని లాలాజలంలో జలకాలాడి తైతక్కలాడింది టక్కు టై!

కరక్... కరక్...

కాసులు లెక్కపెట్టుకు గలగలలాడింది గల్లా పెట్టె!

కరక్... కరక్...

చెవ్వుల మీద చేతులు తీసి శ్రావ్యమైన సంగీతం వినండి అన్నట్టు చూసిందో కోతి!

కరక్... కరక్...

కళ్ల మీద చేతులు తీసి కమ్మని దృశ్యం కనండి అన్నట్టు చూసిందో కోతి!

కరక్... కరక్...

నోటి మీద చేతులు తీసి తియ్యని రాగం తీసి మాట్లాడండి అన్నట్టు చూసిందో కోతి!

కరక్... కరక్...

మూడు కోతుల ముచ్చట్లు చూసి ముసిముసి నవ్వుల మురిసిపోయింది బోడిగుండు!

కరక్... కరక్...

అశోక చక్రం దబ్బున నేలనపడి గిరున తిరిగి నెర్రలు పగిలిన
నేలలో యిరుక్కొని పైకిరావడానికి పెనుగులాడింది!

కరక్... కరక్...

కంటికి కనిపించిందల్లా తన రంగేనని విర్ర వీగి కమండలం
తిప్పింది కాషాయం!

కరక్... కరక్...

ఒరిగిన పావురపు రెక్కల్లో యింకి యిగిరి 'ఓం శాంతి శాంతి
శాంతి హి' అనుకుంది తెల్లని రంగు!

కరక్... కరక్...

వెనకటి పంట చేలల్లో రంగరించిన తన రంగుని తలచుకొని
బీడు భూముల్లో తన్ని తాను వెతుక్కుంది ఆకుపచ్చని రంగు!

కరక్... కరక్...

మూడు రంగుల్ని ముఖానికి ముడ్డికి రాసుకొని భక్తిగా చిప్ప
నమిలి చీర్స్ చెప్పారు దేశీయ బేటుగాళ్లు!

కరక్... కరక్...

లేస్ తింటూ పెప్పీ తాగుతూ మువ్వన్నెల జెండాకు వన్నెలు నేర్చి
ప్రమోట్ చేశారు తారలు!

కరక్... కరక్...

'మిలే సుర్ మేరా తుమ్హారా' నేపథ్యసంగీతాల స్థానంలో 'కరక్..
కరక్...'నే- జాతీయగీతంగా ఆలపించారు మహా కళాకారులు!

కరక్... కరక్...

భూమిని దొలుచుకు లేచిన విత్తుకు వేసిన సంకెళ్ల శబ్దమని
కొందరు శాస్త్రకారులు అంచనా వేశారు!

కరక్... కరక్...

నేను బొట్టుపెట్టిన వాళ్లే విత్తులు నాటాలని, మిగతావి అసలు
తలపాగాలే కావని కోటు కోర్టే ఆదేశాలు జారీ చేసింది!

కరక్... కరక్...

తమ తలలు తెగ్గోసుకొని దుంపలుగా నాటాయి మట్టి చేతులు!

కరక్... కరక్...

ఆ తలలని తమ మొలలకు బిగించుకొని జరిమానాలు
విధించారు విధాతలు!

కరక్... కరక్...

మొల మీద మొలతాడు లేని వాళ్లకు కోటి అయిదు లక్షలు నష్ట
పరిహారం కట్టమని పరిహసించారు!

కరక్... కరక్...

దుంపలు అమ్ముకుంటామంటే కాదూ నేరమని చెల్లదని

నోటీసులు నోళ్లు తెరిచాయి!

కరక్... కరక్...

విత్తయినా అది దుంపయినా దాని తల నా దగ్గరే తాకట్టు
పెట్టాలని తీర్మానమూ చేశాయి!

కరక్... కరక్...

పంటచేలల్లో కలుపు మొక్కలు కల్ప వృక్షాలై లేచాయి!

కరక్... కరక్...

ఇది నా నేల నా నింగీ అన్న అన్నదాత మీద నాలుగు సింహాలు
పడి నంజుకు తిన్నాయి!

కరక్... కరక్...

మట్టి నెత్తురూ కలగలసిన జేగురు రంగుని పూసుకొని ఎర్రకోట
విర్రవీగింది!

కరక్... కరక్...

'భారతదేశం నా మాతృభూమి' అని నమ్మి అన్నందుకు
బహుళజాతి కంపెనీలు తాము వుచ్చపోసి చీకటి దేశానికి వెలుగుల
తోవ చూపిస్తున్నామన్నాయి!

కరక్... కరక్...

గుద్దకు కట్టుకున్న గోచీని లాగేస్తున్నారని కాపాడమని
న్యాయస్థానానికి అర్జీ పెట్టుకుంటే కళ్లకు కట్టిన గంతులు
సరిచేసుకుంది!

కరక్... కరక్...

ఏమి తినాలో తేల్చి నాలుక తెగ్గోసిన వాళ్లు ఏమి వండాలో ఏమి
పండాలో చెప్పినవాళ్లకు చెక్క భజనలు చేసి కీర్తించారు!

కరక్... కరక్...

ఏలిన రాజు కాలిన మట్టిదేహాల్ని మృతదేహాల్ని నోట కరచుకొని
కరక్... కరక్... మని చిప్పల్లే నములుకు తింటున్నాడు!

కరక్... కరక్...

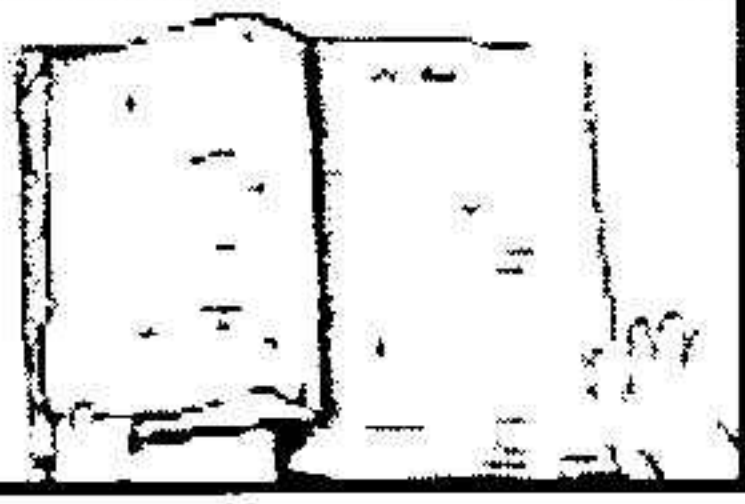
నన్నే నములుతున్నారని తెలుసుకున్న ఈ దేశపు వెన్నెముక
బంగాళదుంపకు దండం పెట్టి తనని తాను సాగదీసుకొని
సవరించుకొని విల్లులా వంగింది! తనువు ధనువయ్యింది! తలపాగా
తంత్రి అయ్యింది! ఎవరికి వాళ్లే అమ్ములయ్యారు!
ఆయుధాలయ్యారు! అస్త్రాలయ్యారు! శాస్త్రాలయ్యారు!

చేను చిరునవ్వు నవ్వింది!

నేలలో దాక్కున్న దుంపలు నిర్భయంగా మట్టిలోంచి తలలెత్తి
చిగుళ్లు వేసి చేతులు వూపాయి! మట్టి మనిషి ముఖంలో నవ్వులు
పూశాయి!

కరక్... కరక్... శబ్దం మాయమైంది!!

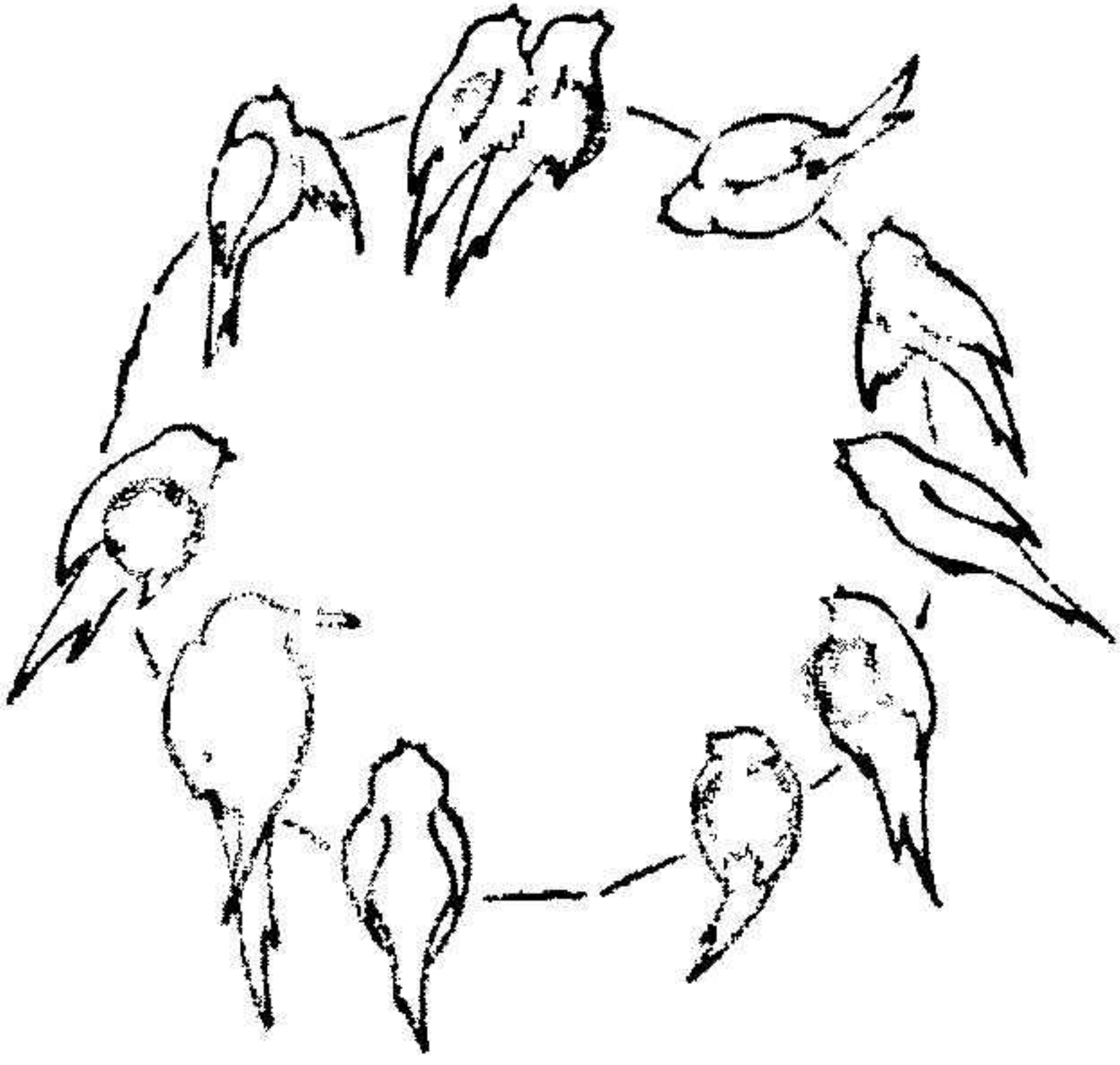

విప్లవ రాజకీయాల అవసరాన్ని ఎత్తిపట్టిన పుస్తకం

రమాసుందరి

ఇప్పుడు కావల్సింది

అర్బన్ మావోయిస్టులే

పాడి
చర్ల

పాడి
చర్ల

అర్బన్ మావోయిస్టుల పేరుతో దేశవ్యాప్తంగా జరిగిన అరెస్టులు, నిర్బంధాలు ఎన్నో ప్రశ్నలు లేపాయి. ఫాసిజానికి నిర్వచనాన్ని మళ్లీ మననం చేసుకోవాల్సివచ్చింది. ఈ నేపథ్యంలో ఇప్పుడు భారతదేశంలో ఉన్నది ఫాసిష్టు ప్రభుత్వమా, ఫాసిష్టు పోకడలు ఉన్న ప్రభుత్వమా అనే చర్చలు కూడా జరిగాయి. నిజానికి ఇప్పటి వరకూ అర్బన్ నక్సలైట్ల పేరుతో అరెస్టు అయిన పదిమందిలో (సాయిబాబాతో కలుపుకొని) ఎక్కువ మందికి మావోయిస్టు రాజకీయాలతో కొన్ని అభిప్రాయ భేదాలుకూడా ఉన్నాయి. వాళ్లందరూ ఆదివాసీల నిర్వాసిత హక్కుల కోసం పనిచేస్తున్నవాళ్లు. దళితుల సమీకరణ కోసం పని చేస్తున్నవాళ్లు. ఆ చర్యలు ఎలా నేరం అయ్యాయో ఈ పుస్తకం కాలంకషంగా చర్చించింది.

నిజానికి విప్లవరాజకీయాలే నేరం అయ్యే సమకాలీన సందర్భం ఇప్పుడు నడుస్తోంది. ఈ పుస్తకం రాసిన రచయితలు ఇద్దరూ ముందు మాటలో అదే విషయాన్ని ప్రస్తావించారు. 'విప్లవరాజకీయాలు మొట్టమొదటి రాజీలేనితనాన్ని నేర్పిస్తాయి. పోరాట చేవను పెంచుతాయి. రాడికల్ స్వభావాన్ని అందిస్తాయి. ...దీనివల్ల వర్గ పోరాట ఆవరణలోకి వచ్చే సామాజిక, ప్రజాస్వామిక శక్తులన్నీ పీడితవర్గంగా తమ

చారిత్రక పాత్ర నిర్వహించేలా రూపొందుతాయి' అంటారు. సమాజపు విలువలు తల్లకిందులుగా వేలాడుతున్నప్పుడు సరైన రాజకీయాలు నేర రాజకీయాలు అవుతాయి. నేర రాజకీయాలు ప్రధాన స్రవంతి రాజకీయాలుగా పెత్తనం చలాయిస్తూ ఉంటాయి. అర్బన్ నక్సలైట్ల పేరుతో అరెస్టులకు సరిగ్గా ఇక్కడే ప్రాతిపదిక ఉంది. 'ఇప్పుడుకావల్సింది అర్బన్ మావోయిస్టులే' అనే టైటిల్కు కూడా ఇక్కడే పునాది పడిఉండాలి.

అత్యంత మానవీయమైన విప్లవ రాజకీయాలను ప్రమాదకరమైనవిగా వర్ణిస్తూ, రాజ్య ప్రయోజనాలకు భిన్నంగా ఆచరణలో ఉన్నవారికి అర్బన్ నక్సలైట్లనే పేరును కామిన్ చేసింది హిందూ ఫాసిష్టు ప్రభుత్వం. మొదట విప్లవ రాజకీయాలను నేర రాజకీయాలుగా ముద్రవేయటం అనే పని జరిగిపోయాక, తమకు నచ్చని రాజకీయ ఆచరణలో ఉన్న వాళ్లకు ఆ పేరు తగిలిస్తే పని అయిపోతుంది. ఆ పేరుతో ఎన్ని రకాల నిర్బంధాలు అయినా ముందుకు తీసుకొని రావచ్చు. అదే పనిని వేగవంతంగా చేసేసి చేతులు దులుపుకొన్నది. కల్బుర్గి, పన్నారే, గౌరి లంకేశ్వల హత్యల తరువాత వచ్చిన నిరసనల నుండి తమ పెయిడ్ మీడియా కూడా రక్షించలేకపోయాక, పంథాను మార్చుకొని ఈ కొత్త మార్గాన్ని కనిపెట్టిందనేది వేరే విషయం.

వర్గ రాజకీయాలు తెలియక పోయినా, అంగీకరించక పోయినా కూడా సంఘ రాజకీయాలకు వ్యతిరేక దిశలో నడుస్తున్న రాజకీయాలే ప్రగతిశీల రాజకీయాలని అంగీకరించే వాళ్లు ఉన్నారు. వాటికి ఎదురొడ్డుతున్న వాళ్లు ఏ పేరుతో పిలిచినా వాళ్లే సమాజానికి కావాల్సిన వాళ్లు. 'నక్సలైట్లే దేశభక్తులు' అని ఆరోజు ఎన్టీయార్ నోటి నుండి ఏ ఉద్దేశ్యంతో వచ్చినా అదే వందశాతం నిజం అని నమ్మే వాళ్లు కూడా ఉన్నారు. అలా నమ్మేవాళ్లు కూడా వాళ్ల రంగాల్లో వారికి తగ్గ ప్రగతిశీలకృషి చేస్తున్నారు. అయితే ప్రభుత్వం చేస్తున్న ఈ ప్రచారాన్ని తిప్పికొట్టటానికి 'మేము మావోయిస్టులం కాదు' అనే కన్నా 'అవును మేమే ఆ అర్బన్ మావోయిస్టులమి' అని ఎదురు తిరగవచ్చు. అంతే కాదు, 'అసలిప్పుడు కావల్సింది అర్బన్ మావోయిస్టులే' అని కూడా ధిక్కరించవచ్చు. ఆ ధిక్కారమే వాడికి గుండెదడ కలిగిస్తుంది. అందుకే ఈ సందర్భంలో 'ఇప్పుడు కావల్సింది అర్బన్ మావోయిస్టులే.' అనే ప్రకటనకి సమకాలీనత, సందర్భం ఉన్నాయి.

చరిత్రను సరైన కోణంలో చూడటానికి చారిత్రక భౌతికవాదం ఉపకరిస్తుంది. మార్క్సిస్టు చారిత్రక భౌతికవాద కోణం నుండి భీమా కోరేగావ్ యుద్ధాన్ని, తదనంతర పరిణామాలను పరిశీలిస్తూ పోతే నేటి అర్బన్ నక్సలైట్ల పేరుతో అరెస్టులను సరైన పద్ధతితో అర్థం చేసుకోవటానికి ఈ పుస్తకం చాలా ఉపయోగపడింది.

ఆనాటి యుద్ధం పీష్వాల పూర్వదళిజానికి, మూడో ప్రపంచదేశాల్లో ఆనాడు ముందుకు వస్తున్న బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదానికి మధ్య జరిగింది. ఏ యుద్ధం జరిగినా అందులో పాల్గొనే సమూహం, దానికి బలి అయ్యే సమూహం ప్రజలే. ఆ ప్రజల్లో దళితులు కూడా ఉంటారనే వాస్తవాన్ని ఏ చరిత్రా మనకు చెప్పదు. దళితుల వీరోచిత ప్రతాపాల సంగతి పక్కన పెట్టినా, వారి ఉనికిని చెప్పే చరిత్ర లభ్యం అవటం అరుదు. అలాంటి దళితుల యుద్ధ చరిత్రను పుణె సమీపంలోని భీమా నది ఒడ్డున ఉన్న కోరేగావ్ గ్రామంలోని స్తూపం చెబుతుంది. ఆ యుద్ధంలో బ్రిటిష్ తరపున పోరాడి మరణించిన దళిత వీరుల స్మారక స్తూపం అది. అలాంటి స్తూపాలు భారతదేశంలో ఇంకెక్కడా లేవు. వంద అడుగుల ఎత్తులో నిట్ట నిలువున నిలుచున్న ఆ స్తూపం దళితుల ఆత్మవిశ్వాసానికి, వారి ప్రతాపానికి చిహ్నంగా నిలిచిపోయింది. దళితులు మృత్యుమయమైన యుద్ధంలో చేరటానికి ఆనాటి వారి సాంఘిక కారణాలు; బ్రిటిష్ యుద్ధోన్మాదం, కులపట్టింపు లేని వారి ఉదారవాద కారణాలు - ఏమైనాకావచ్చు, ఆ స్తూపం అంబేద్కర్ మొదలు పెట్టిన కుల నిర్మూలనా పోరాటానికి ప్రేరకం అయ్యింది.

అప్పుడు బ్రాహ్మణ పీష్వాలు చేసిన యుద్ధం ఆనాటి జాతీయవాద దృష్టితో చూస్తే దేశభక్త యుద్ధం అవుతుంది. సమాజంలో దారుణవివక్షకూ, అంటరానితనానికి గురి అయిన దళితుల కళ్లతో చూస్తే అది దళితుల పరాక్రమ యుద్ధమే అవుతుంది అంటారు రచయితలు. అవును. ఇక్కడే వినోదిని రాసిన 'ఒక విలన్ ఆత్మహత్య' కథ గుర్తుకు వచ్చింది. వ్యవసాయం గిట్టుబాటు లేక ఆత్మహత్య చేసుకొన్న ఒక రైతు, అతని చేతిలో లైంగిక దోపిడీకి గురి అయిన మహిళ దృష్టిలో విలన్ అవుతాడు.

ఏది ఏమైనా భీమా కోరేగావ్ స్తూపం అక్కడ స్థిరంగా నిలిచి చాలా కాలం దళితుల పండగ అయ్యింది. వర్తమాన బ్రాహ్మణరాజ్యంలో దళితుల రాజకీయ కేంద్రం అయ్యింది. దళిత, మైనారిటీ, లౌకికవాద వ్యతిరేక రాష్ట్రంలో ఇప్పుడు అక్కడ, అదే స్తూపం దగ్గర దళితుల సమీకరణ జరుగుతుంది. బీజేపీ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత, ప్రధానంగా దళితులపై జరిగిన దాడులు, సామూహిక బహిరంగ సంహారాల తరువాత ఆ స్తూపం నీడవారికి తిరిగి ఊపిరి

పోస్తుంది. ఇప్పుడది హిందూ ఫాసిజానికి సవాలుగా నిల్చేసి ఉంది. అందుకే ఎల్గార్ పరిషత్ ఆధ్వర్యంలో ఇచ్చిన పిలుపు అటు మరాఠాలకు; ఇటు ఆ బ్రాహ్మణ రాజకీయాలలో నాని వాటి ఊతంతో రాజ్యాధికారం తెచ్చుకొన్న బీజేపీ ప్రభుత్వానికి కంటిలో నలుసు అయ్యింది.

అప్పటికే మతోన్మాద బీజేపీని యిబ్బంది పెడుతున్న ఉద్యమాలు, వ్యక్తులు ఉన్నారు. నకిలీ జాతీయవాదం రంగువెలిసి పోయి, దాని అసలు కార్పొరేట్ అనుకూల వర్ణం బయటపెడుతున్న సమయంలో అది భీమాకోరేగావ్ ఉత్సవాన్ని చక్కగా ఉపయోగించుకొంది.

అపారమైన వనరులు ఉన్న అడవి కార్పొరేట్ల పరం చేయటానికి ఆదివాసులు అడ్డం వచ్చారు. వారి కోసం పోరాడుతున్న హక్కుల కార్యకర్తలు, లాయర్లు అడ్డం పడుతున్నారు. తమ న్యాయమైన హక్కుల కోసం ఆదివాసులు దళితులు ఉద్యమించటానికి పూనుకొంటున్నారు. 'ప్రజాస్వామ్యం అనేది ఒక విలువ అనుకొంటే, దాని వెలుగు రేఖ కూడా ప్రసరించని జీవన సముదాయాలు తమ న్యాయమైన ఆకాంక్షలను ఈ ఉద్యమాలలో వెల్లడి చేసుకొన్నాయి' అంటారు ఈ పుస్తక రచయితలు. అంతే కాదు, '... మన ప్రజాస్వామ్యానికి ఏమైనా అర్థం ఉన్నదంటే అది అలాంటి ప్రజల పోరాటాల నుండి సంక్రమించిందే' అని కూడా అంటారు. అలాంటి ఉద్యమాలకు ఊతంగా, ఊపిరిగా ఉన్నవారిలో ఇప్పటికీ పది మందిని భీమా కోరేగావ్ సాకుగా చెప్పి నిర్బంధించింది ఈ ప్రభుత్వం. పుణెలో సెషన్ కోర్టులో ప్రభుత్వం తరపున వాదించిన పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ పదే పదే వల్లించిన దళితుల సమీకరణ, ఆదివాసీ సమీకరణ పదాల వాడకం యాదృచ్ఛికం కాదు. అది వారి భయం.

ఈ నిజాలను నిర్భయంగా, లోతుగా పదునైన భాషలో వెల్లడి చేసిన పుస్తక రచయితలు వరలక్ష్మి, పాణీలను అభినందించానని అనటం యాంత్రికమైన మాట. 'ఆత్మీయ ఆలింగనం' భావోద్వేగ ప్రకటన అవుతుందేమో. 'విప్లవ సెల్యూట్' అనటం సరైన గౌరవం అవుతుంది. ❀

మాతృక చందా వివరాలు

సంవత్సరం చందా	: రూ. 150/-
రెండు సంవత్సరాల చందా	: రూ. 300/-
నాలుగు సంవత్సరాల చందా	: రూ. 500/-

మాతృక నిధికి విరివిగా విరాళాలు ఇచ్చి
పత్రికను ప్రోత్సహించండి.

చీకటి హృదయాలకు ఉపశమనం

పద్మజాషా

అనువాదం: శివలక్ష్మి

సుధా భరద్వాజ్ ను అర్బన్ నక్సలైట్ అనే పేరు మీద అరెస్టు చేసి పుణెలోని ఎర్రవాడ జైలులో ఉంచారు. అంతకు ముందు ఇండియన్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ పీపుల్స్ లాయర్స్ (ఐఎపిఎల్)

4వ జాతీయ సదస్సు 2017 జూన్ 24, 25 తేదీలలో హైదరాబాద్ లో జరిగింది. ఆ సదస్సులో పాల్గొనడానికి ఆమె హైదరాబాద్ వచ్చారు. ఆ సందర్భంగా ఆమె పద్మజాషాతో పంచుకున్న విషయాలివి ...

ఛత్తీస్ గఢ్ రాష్ట్రం రెండు వివాదాస్పద ప్రపంచ దృక్పథాలతో, రెండు అభివృద్ధి నమూనాల కోసం ఒక ఘర్షణాయుత వాతావరణంలో ఉన్నాయి. వరసగా ఎన్నికై వస్తున్న

ప్రభుత్వాలు ప్రపంచ ప్రయోజనాలకు, జాతీయ రాజధాని ప్రయోజనాలకు, ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూ; విస్తృతమైన అటవీ, ఖనిజ వనరులను ప్రైవేటు సంస్థలకు అప్పగించేందుకు గిరిజన గ్రామాలను ఖాళీ చేయించే విధానాన్ని అమలుచేస్తున్నాయి.

ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ, ఛత్తీస్ గఢ్, ఒరిస్సాలలో 92,000 చదరపు కిలోమీటర్ల విస్తీర్ణం కలిగిన దండకారణ్య అడవులలోని ఖనిజ సంపద భారత దేశంలోని అత్యంత సైనికీకరణ చెందిన ప్రాంతాలలో ఒకటి. స్థానిక ప్రత్యేక పోలీసు దళాలతో పాటు

సిఆర్ పిఎఫ్, బిఎస్ ఎఫ్ దళాలు; దేశంలోనే పేదలలోకెల్లా అతి పేదలైన ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా యుద్ధంచేస్తున్నాయి. రెండు దశాబ్దాలుగా మావోయిస్టులు ఈ ప్రాంతాన్ని చేజిక్కించుకుని తమ స్థావరాన్నేర్పరచుకున్నారు. కార్పొరేట్ ఆక్రమణలకు వ్యతిరేకంగా ఆదివాసీ ప్రతిఘటనకు మద్దతునిస్తున్నారు. రాష్ట్రప్రభుత్వం, బహుళ జాతి సంస్థల నిధులు పొందుతున్న నిఘా సంస్థలు మానవ హక్కుల ఉల్లంఘనలకు, క్రూరమైన హింసల దాడులకు పాల్పడుతూ ఈ ప్రాంతాన్ని అపఖ్యాతి పాలేస్తున్నారు.

మానవ హననానికి అనువైన పరిస్థితుల్లో ఉన్న గిరిజన జనాభా ఈ వివాదానికి గురవుతుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దీన్ని వామపక్ష

సుధా భరద్వాజ్ పోరాట జీవితం

తీవ్రవాదానికి వ్యతిరేకంగా జరుగుతున్న ఒక ప్రచారంలాగా చిత్రిస్తూ వక్రీకరిస్తుంది. కానీ అక్కడ తరతరాలుగా తమ నివాసాలు ఏర్పరచుకున్న ప్రజలు మాత్రం, తమను గ్రామాలను ఖాళీ చేయించి అక్కడున్న ఖనిజ సంపదనూ, భూమితో సహా సమస్త వనరులను కార్పొరేట్ దుష్ట శక్తులకు అప్పగించబోయే కుట్రగా భావిస్తారు. వారు ఇప్పటికే అతి నికృష్టమైన, దుస్సహమైన, దుర్భర పేదరిక పరిస్థితుల్లో జీవిస్తున్నారు. వారి జీవించే హక్కు ముప్పుగా మారింది.

అమానవీయత, అన్యాయాలతో కునారిల్లుతున్న ఈ దుర్మార్గ వ్యవస్థలో అంచులకు నెట్టివేయబడుతున్న అమాయకపు ప్రజల గురించి అంకిత భావంతో పనిచేసే పౌర సమాజంలోని న్యాయవాదులు, విద్యావేత్తలు, పాత్రికేయులు, మానవ హక్కుల కార్యకర్తలు, మానవత్వంతో ఆలోచించే కొంతమంది రాజకీయ నాయకులు, పౌరులు- వీరందరూ తమ కృషితో ఈ ప్రజల కష్టాల కథలను బయటి ప్రపంచానికి తెలియజేశారు. దృఢ దీక్షతో, ప్రత్యేక శ్రద్ధతో పనిచేసి, ఈ సమస్యను రాజ్యాంగ హక్కుల నియమావళి కిందికి, చట్టాల పరిధిలోనికి తిరిగి తీసుకు రాగలిగారు. రాజ్యాంగం యొక్క ప్రమాణ స్వీకార సంరక్షకులు, చట్టాల నిర్ణేతలు, చట్టాలను అమలుచేసేవారు-వీరందరికీ ముఖ్యంగా ప్రాథమిక రాజ్యాంగ సూత్రాలపట్ల గౌరవముంటే చాలా శాంతియుతంగా జరిగిన ఈ గణనీయమైన కృషిని గుర్తించాలి. ఏది ఏమయినప్పటికీ, అహింసామార్గానికి చెందిన ఈన్యాయ పోరాటవాదులను పోలీసు వ్యవస్థ, మీడియా సంస్థలు పనిగట్టుకుని 'తెల్లకాలర్ నక్సలైట్లు'గా ప్రచారం చేస్తున్నారు.

సాటి మనుషుల పట్ల సహానుభూతితో స్పందించే భారత మధ్యతరగతి వర్గంలోని కొందరు స్త్రీ-పురుషులు, వారి సొంత జీవితాలు తీవ్రమైన ప్రమాదంలో పడుతున్నప్పటికీ, విపరీతమైన బీభత్స వాతావరణంలో జోక్యంచేసుకుంటూ, సంఘర్షిస్తూ ఆ సంఘర్షణ నుంచి అన్ని వ్యవస్థల మీదా వత్తిడి తెస్తూ, రాజ్యాంగబద్ధ నియమావళి ప్రకారం నడుచుకునేలా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. అసలు వీరు ఎవరు? ఏ సందర్భాలు వారిని ప్రజలవైపు మళ్లిస్తున్నాయి? వారిని ఆకట్టుకుంటున్నవారెవరు?

సుధా భరద్వాజ్, ఇషా ఖండేల్వాల్ అనే ఇద్దరు మహిళా న్యాయవాదులు; ఛత్తీస్ గఢ్ రాష్ట్రంలో అంచులకు నెట్టబడుతున్న శ్రమజీవులు, ఆదివాసీల హక్కులను రక్షించడానికి, రాష్ట్రప్రభుత్వం-మావోయిస్టుల మధ్య జరుగుతున్న క్రూరమైన యుద్ధాన్ని తలపించే ఘర్షణలను ఎదుర్కొంటున్న అట్టడుగు కార్మికశ్రేణుల పక్షాన నిలిచి చట్టం ద్వారా జోక్యంచేసుకుని, ప్రాణాలను పణంగా పెట్టి న్యాయపరంగా పోరాడడమే తమ జీవిత ధ్యేయంగా చేసుకున్నారు.

సుధా భరద్వాజ్ తన 50వ దశకంలో ఒక బ్రేడ్ యూనియన్ లో పని చేశారు. సమర్థురాలైన పౌర హక్కుల కార్యకర్త. ప్రముఖ న్యాయవాది. వీటన్నిటినీ మించి, మంచి గాయని కూడా! కానీ ఇవేవీ కూడా ఆమె ఏమిటో వివరించలేవు. ఛత్తీస్ గఢ్ లోని ఆదివాసీ మహిళల, శ్రామిక ప్రజల పోరాటాలకు నిరంతరం వెన్నుదన్నుగా నిల్చే ధీశాలి! జవహర్ లాల్ నెహ్రూ యూనివర్సిటీ ప్రతిష్టాత్మక ఆర్థిక విభాగంలో పని చేయడమే కాదు, దాని వ్యవస్థాపక సభ్యుడు కూడా అయిన ప్రఖ్యాత కృష్ణరాజ్ కుమార్తె గావడం ఆమె సామాజిక నేపథ్యం.

సుధాభరద్వాజ్, 1984లో కాన్పూర్ ఐఐటి నుండి గణితంలో

“

ఒక గ్రూపు ఒక కమ్యూనిటీగా ఏర్పడడం లేదా గ్రామ సంఘాలు, లేదా స్వచ్ఛంద సంస్థలు, లేదా ఒక స్వయం సహాయక బృందాలుగా కొన్ని సమూహాలు ఇప్పటికే పని చేస్తూ ఉండి ఉంటే - వారు పోరాడుతున్నప్పుడు, ఆ ఉద్యమాల చైతన్యం ఆ పరిసరాల్లోని చాలామంది వ్యక్తులను ప్రభావితం చేస్తుంది. వారు కూడా మార్పును కోరుకునే పనులు ప్రారంభిస్తారు” అని సుధ చెప్పారు. ఇప్పుడు సుమారు 300 కేసులు, భూ సేకరణ, అటవీ హక్కులు, యాంటీ మైనింగ్, పర్యావరణ కేసులు వంటివి నడుస్తున్నాయి. ”

ఎమ్మెస్సీతో పట్టభద్రురాలయ్యారు. ఆమె జయప్రకాష్ నారాయణ్, అచ్యుత్ పట్వర్ధన్ వంటి ప్రముఖ నాయకులు పనిచేసిన సోషలిస్టు పునాది అయిన కార్వార్ కి చెందినవారు. అమెరికాపై వియత్నాం ప్రజల విజయం తర్వాత ఢిల్లీ వీధుల్లో అప్పటికప్పుడు జరిగిన విచిత్రమైన రాజకీయ చర్చల ప్రారంభ ప్రభావాలను “సూర్య ఆస్త హోగయ, గగన్ మాత్ హోగయ్య”లాంటి పాటలనూ ఆమె చాలా ఇష్టంగా గుర్తుచేసుకున్నారు.

ఆ రోజుల్లో ఐఐటి కాన్పూర్ అమెరికన్లకు సంబంధించిన అన్నిరంగాల విషయాలతో పోటీ పడుతూ ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే అమెరికన్ల సారాంశంగా పరిగణించబడేది. తనను ప్రభావితం చేసిన క్వంటం మెకానిక్స్ సబ్జెక్ట్ ని బోధించే ప్రతిష్టాత్మక ప్రొఫెసర్ ఎపి శుక్లాను సుధ హృదయపూర్వకంగా, చాలా ప్రేమగా గుర్తుచేసుకున్నారు. సమాజం మీద ఆయన ప్రగాఢమైన రాజకీయ ప్రభావాన్ని గమనించిన ప్రభుత్వం ఎమర్జెన్సీ కాలంలో ఆయనని జైలులో బంధించింది. ఐఐటి కాన్పూర్ లో 1979-84 సంవత్సరాల మధ్య కాలంలో ఆమె చరిత్ర అధ్యయనం ప్రారంభమైంది. కుల దురహంకారాలు, కార్మిక దోపిడీ వంటి సమస్యలను అర్థం చేసుకోవడమే గాక ఎదురునిలిచి అడ్డుకోవడం మొదలెట్టారు. అక్కడున్న ‘ఉన్నావో’ వంటి స్థలాలకు నిజ నిర్ధారణ కమిటీగా వెళ్లి వాస్తవాలను స్వయంగా అన్వేషించి, ‘ర్యాల్ కర్మాగారం’లో తలెత్తిన పారిశ్రామిక వివాదాలను, శ్రమజీవుల క్రూరమైన అణచివేతలను సుధ ప్రత్యక్షంగా చూశారు.

సెలవుల సమయాల్లో ఇంటికి వెళ్లినప్పుడు; 1982లో ఆసియా ఆటలకోసం ఢిల్లీనగరంలో చోటు చేసుకుంటున్న మార్పులనూ,

నిర్మిస్తున్న భారీ కట్టడాలనూ గమనించేవారు. పెద్ద పెద్ద భవనాలు, పై-ఓవర్లు, 5-స్టోర్ హోటళ్ల నిర్మాణాలకోసం ప్రతిచోటా పనిచేస్తున్న వలస కార్మికులు, శ్రామికులను పెద్ద సంఖ్యలో బానిసల్లాగా కట్టడిలోపెట్టి, వారిని మురికివాడల నిర్బంధ శిబిరాలలో బలవంతంగా ఉంచి, పని చేయిస్తూ వారి అంతులేని శ్రమను దోచుకోవడాన్ని కళ్లారా చూసేవారు సుధ.

1983లో శిబిరంలోని పరిస్థితులపై ఫిర్యాదు చేసిన తర్వాత, ఒక ఒరియా వలస కార్మికుడు అదృశ్యం కావడం ఆమె మనసును కలచివేసింది. ఆ సంఘటన ఆమెకు కార్మిక వ్యవస్థను అర్జెంట్గా నిర్వహించవలసిన అవసరాన్ని నొక్కి చెప్పింది. ఇక అది ఆమెకు జీవన్మరణ సమస్యగా తయారైంది!

ఆ తరువాత 1984 -ఆమె గ్రాడ్యుయేషన్ సంవత్సరంలో, ఢిల్లీలో సిక్కుల అల్లర్లు, మహాద్రేకాలు చెలరేగాయి. ఆ సంవత్సరం తర్వాత జరిగిన భోపాల్ గ్యాస్ విషాదం సుధాభరద్వాజ్ తరాన్ని చాలా లోతుగా గొప్ప కుదుపులకు గురి చేసింది. ఇప్పుడున్నన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలు అప్పుడు లేవని సుధ చెప్పారు. ఆ కాలంలో వారి ముందు రెండే రెండు స్పష్టమైన మార్గాలు, ఒకటి ఆడంబరంగా జీవించడానికవసరమైన అభివృద్ధి జీవనోపాధి మార్గం, రెండు మానవీయంగా ఆలోచిస్తూ ఉన్నతమైన సామాజిక ఉద్యమాలలోకి వెళ్లడం.

ఈ సమయంలోనే శంకర్ గుహా నియోగీని జాతీయ భద్రతా చట్టం కింద అరెస్టు చేశారు. నియోగీ 'దల్లి రాజారా' ప్రాంతంలో మార్పు కోసం దారులు వేసే క్రమంలో ట్రేడ్ యూనియన్ల నిర్వహణ విషయంలో విశేష కృషి చేస్తున్నారు. నియోగీ విడుదలకు ప్రజల ప్రచారం ప్రారంభమైంది. సుధాభరద్వాజ్తో సహా పలు విద్యార్థి సంఘాలు ప్రచారంలో భాగంగా ముమ్మరంగా పనిచేశాయి.

నియోగీ విడుదలైన తరువాత, అతని విడుదలకి మద్దతుగా ప్రచారం చేసిన విద్యార్థులను కలుసుకున్నాడు. 'దల్లి రాజారా' ప్రాంతంలో చాలా చురుకుగా పని చేసే ఛత్తీస్‌గఢ్ ముక్తి మోర్చా ఉద్యమం ద్వారా పనిగంటలు, కనీస వేతనాలు, ప్రమాదాల నష్టపరిహారం వంటి అనేక అంశాలపై పారిశ్రామిక, వ్యవసాయ కార్మికులతో పనిచేయడంతో పాటు; విద్య, ఆరోగ్యం, క్రీడల వంటి కార్మికవర్గాలకు సంబంధించిన 17 రంగాలలోని అన్ని అంశాలపై దృష్టి కేంద్రీకరించిన చాలా బలమైన ట్రేడ్ యూనియన్ సంస్థని నియోగీ నిర్మించారు. ఈ ట్రేడ్ యూనియన్ సంస్థ కేవలం జీతభత్యాల ఆర్థికవ్యవస్థ ఆధారితమైనదే కాకుండా దాన్ని మించి సమాజహితాన్ని కోరే అనేక కార్యాచరణల్ని చేపట్టింది.

సుధాభరద్వాజ్ మొదట్లో స్కూళ్లలో పిల్లలకు బోధించడానికి దల్లి రాజారా వెళ్లారు. కానీ వెంటనే పెద్దట్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమంలోకి అడుగుపెట్టవలసిన అవసరమేర్పడింది. భిలాయ్

స్టీల్‌ప్లాంట్ ప్రాంతంలో దానికి అనుబంధంగా పెద్ద సంఖ్యలో ఫ్రైవేట్ సహాయక పరిశ్రమలు వచ్చాయి. మొదట ఈ సహాయకపనులు చేసే శ్రమజీవులను సంఘటిత పరిచే చర్యలు చేపట్టింది ట్రేడ్ యూనియన్. అప్పుడు నియోగీ, అతని బృందం భిలాయ్‌కి చేరుకున్నారు. ఈ తరలింపు ఒక విషాదం కారణంగా పరిణమించింది.

“నియోగీజీ 1977 నుండి దల్లి రాజారా ప్రాంతంలోని గనులలో కార్మిక శ్రేణుల్ని చైతన్యపరుస్తూ చాలా కాలంపాటు ఉద్యమాలను నిర్వహించగలిగారు. భిలాయ్‌లో ఉన్నది ఫ్రైవేటు పరిశ్రమ. ఫ్రైవేటు పారిశ్రామిక ప్రాంతంలో ఉద్యమం మీదా, నాయకుల మీదా దారుణమైన దాడులు జరిగాయి. నియోగీజీ పారిశ్రామికవాడలోకి ప్రవేశించిన ఒక సంవత్సరం లోపలే హత్యకు గురయ్యారు. 1991, సెప్టెంబరు 28న ఆయన హత్య జరిగింది”- అని సుధ వివరించారు.

చాలా క్రూరమైన అణచివేతలు జరిగాయి. వేలాదిమంది కార్మికులు తమ పనుల నుండి బలవంతంగా తొలగించబడ్డారు. రైలు మార్గాలపై భీష్మించుకు కూర్చుని ప్రజలు నిరసన వ్యక్తంచేశారు. 1992లో భయానకంగా జరిపిన పోలీసు కాల్పుల్లో పదిహేడు మంది మరణించారు. ఆంగ్ల విద్యావంతురాలైన సుధాభరద్వాజ్, చట్టబద్ధంగా పనిచేస్తూ, న్యాయపరంగా కేసుల్ని ఎదుర్కొనవలసి వచ్చింది. ఒకవైపు పోలీసుకాల్పులపై విచారణ జరుగుతోంది. మరోవైపు నియోగీ హత్యపై సిబిఐ దర్యాప్తు జరుగుతోంది. భారతీయ చరిత్రలో ప్రప్రథమంగా ఇద్దరు పారిశ్రామికవేత్తలు, వారి అనుచరులు దోషులుగా నిర్ధారించ బడ్డారు. తర్వాత వారు సుప్రీంకోర్టు నుంచి నిర్దోషులుగా బయటపడ్డారనుకోండి. అది వేరే, మనందరికీ తెలిసిన సంగతే కదా?

16 కర్మాగారాల్లో పని చేస్తున్న సుమారు 4000 మంది కార్మికులని అక్రమంగా తీసివేశారు. న్యాయంగానైతే ఈ కేసులన్నీ కూడా వాదించి, వారి జీవితాలను నిలబెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. కానీ వారికి ప్రాతినిధ్యం వహించే నమ్మకమైన బాధ్యత కలిగిన న్యాయవాదులను గుర్తించడం కష్టమని సుధభావించారు. అందువల్ల సుధాభరద్వాజ్‌గారే 2000 సంవత్సరంలో, తన 40వ ఏట, న్యాయశాస్త్రాన్ని అభ్యసించి, ఒక న్యాయవాదిగా అర్హత సంపాదించి, తన చట్టపరమైన పనిని ప్రారంభించారు.

కార్మిక చట్టాలు, అటవీ హక్కుల చట్టాలు, కార్మిక వర్గానికి మద్దతుగా ఉన్న చట్టాలు, హింసకు వ్యతిరేకంగా వారి రక్షణ కోసం ఉన్న చట్టాలు చాలా పేలవంగా అమలు చేయబడుతున్నాయని ఆమె తొలిసారిగా తన ఆచరణనుంచి కనుగొన్నారు. అయితే, అధికారం గలవారి ప్రత్యేక భద్రతా చట్టాలు మాత్రం ఈ చట్టం ప్రకారం చాలా బలంగా అమలు చేయబడుతున్నాయనీ, ఈ సమస్య ఇలాగే కొనసాగుతుందనీ ఆమె

అభిప్రాయపడు తున్నారు. ప్రజలు ఉద్యమాల్లో ప్రాణాలకు తెగించి పోరాడుతున్నప్పుడు, వారి హక్కులను కాపాడుకోవడానికి న్యాయవాదుల మద్దతు చాలా తప్పనిసరి అవసరం.

సుధాభరద్వాజ్, ఆమె బృందంతో కలిసి రైతుకూలీ సంఘాల ఉద్యమాలతోనూ, నిర్వాసితులవుతున్న ప్రజల ఉద్యమాలతోనూ మమేకమై పని చేస్తున్నారు. ప్రారంభంలో సుధ కార్మికుల కేసులకు ఎక్కువగా ప్రాతినిధ్యం వహించేవారు. 2006లో ACCకు వ్యతిరేకంగా కాంట్రాక్టు కార్మిక కేసును క్రమబద్ధీకరించిన తరువాత, ఆ కేసు హైకోర్టు వరకు వచ్చింది. అప్పుడు అనేక మంది ప్రజాసమూహాలు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి, హైకోర్టు సహాయం కోరుకున్నారుకానీ వారికి సహాయం చేసేవారెవరూ లేరని ఆమె గ్రహించారు. అందువల్ల వారు సమూహాలకు న్యాయ సహాయాన్ని అందించడానికి 'జన్ హిత్' అనే న్యాయవాదుల సంఘాన్ని ఏర్పరచుకుని పని చేయడం ప్రారంభించారు.

“ఒక గ్రూపు ఒక కమ్యూనిటీగా ఏర్పడడం లేదా గ్రామ సంఘాలు, లేదా స్వచ్ఛంద సంస్థలు, లేదా ఒక స్వయం సహాయక బృందాలుగా కొన్ని సమూహాలు ఇప్పటికే పని చేస్తూ ఉండి ఉంటే - వారు పోరాడుతున్నప్పుడు, ఆ ఉద్యమాల చైతన్యం ఆ పరిసరాల్లోని చాలామంది వ్యక్తులను ప్రభావితం చేస్తుంది. వారు కూడా మార్పును కోరుకునే పనులు ప్రారంభిస్తారు” అని సుధ చెప్పారు. ఇప్పుడు సుమారు 300 కేసులు, భూ సేకరణ, అటవీ హక్కులు, యాంటీ మైనింగ్, పర్యావరణ కేసులు వంటివి నడుస్తున్నాయి.

అంతేకాకుండా, 'జన్ హిత్'లో 'ఛత్తీస్ గడ్ బచావ్ ఆందోళన్' యొక్క చట్టపరమైన విభాగం కూడా ఉంది. ఇది నిర్వాసితులవుతున్న ప్రజలకు మద్దతిచ్చే వేదికగా ఉంది. సుధాభరద్వాజ్, ఛత్తీస్ గడ్ పీపుల్స్ యూనియన్ ఆఫ్ సివిల్ లిబర్టీస్ (PUCL) జనరల్ సెక్రటరీగా కూడా ఉన్నారు. మనుషుల అక్రమ రవాణా, మైనారిటీ పేద ప్రజలపై యధేచ్ఛగా జరుగుతున్న హింసాకాండలు, దళితులపై హింస, బూటకపు ఎన్ కౌంటర్లు, నకిలీ లొంగుబాట్లు - ఈ దురాగతాలకు తోడుగా సైనికీకరణను వివిధ స్థాయిల్లో అమలు చేస్తున్న ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఎదురొడ్డి పోరాడుతున్న బస్తర్ ప్రాంతంమీద పీయూసిఎల్ దృష్టి సారించి, దాన్ని కేంద్రంగా చేసుకుని పని చేస్తుంది. సామాజిక కార్యకర్తలు, రాజకీయ పార్టీల ప్రజల మీద తీవ్రమైన దాడులు జరుగుతున్నాయి. స్వతంత్ర జర్నలిస్టుల్ని హింసిస్తున్న కేసులు కూడా ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఇప్పుడు న్యాయవాదులు, మొత్తంగా వీరందర్నీ కలగలిపి “అర్బన్ నక్సల్స్” అని పిలుస్తున్నారు.

‘సల్వాజుడుం సృష్టించిన తరువాత, ‘వ్యూహాత్మక హామెట్టింగ్’ (పల్లెలు, గ్రామాల ప్రజలను రోడ్లమీదకు తేవడం) జరిగింది. గెరిల్లా యుద్ధాలు స్థానిక ప్రజల మద్దతు లేకుండా జరగవని

ఆలోచించి, ప్రజలందరినీ చంపాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రధానమైన రహదారి వైపు తీసుకువచ్చారు. పరిపాలనకు సంబంధించిన అధికారులే వారి సొంతమాటల్లోనే 644 గ్రామాలు ఖాళీచేయబడ్డాయని చెప్పారు. ఈ ప్రాంతంలో 3.5 లక్షల జనాభా ఉన్నట్లుగా వారే చెబుతున్నారు. కేవలం 50,000 మందిని మాత్రమే శిబిరానికి తీసుకువచ్చారు. మరో 50,000 మంది ఆంధ్రప్రదేశ్ కో, ఒరిస్సా కో జీవనోపాధి కోసం వెళ్లారనుకుందాం. అప్పుడు ఈ జనాభా మొత్తం ఒక లక్షకు చేరుతుంది. ఇంకా వారు 2.5 లక్షల మంది ప్రజల గురించి లెక్కలు తేల్చాలి. అందువల్ల ఆ 2.5 లక్షల మంది దట్టమైన అరణ్యంలోపలికి వెళ్లారు.”-అని సుధ వివరించారు.

ఆమె చేస్తున్న పనిని గురించి ఆమె కుటుంబసభ్యుల అభిప్రాయాల గురించి పద్మజాషా ప్రశ్నించినప్పుడు సుధ మాట్లాడుతూ, 1992లో ఆమెతల్లి మరణించిందని చెప్పారు. 1991లో నూతన ఆర్థిక సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టినప్పుడు, ప్రముఖ ఆర్థికవేత్త అయిన తన తండ్రి సంప్రదింపుల కోసం ప్రభుత్వం అనేక సమావేశాలకు ఆయనను ఆహ్వానించేది. కానీ తరచుగా నిరాశా, నిస్పృహలతో ఆయన ఇంటికి చేరేవారని చెప్పారు సుధ. “నువ్వు సరైన పని చేస్తున్నావని నేను అనుకుంటున్నాను. వీధుల నుండి పోరాడడం మంచిదే కావచ్చు, కానీ ఎవ్వరూ ఏమాత్రం మాట వినిపించుకోరు”- అని తన తల్లి తనతో చెప్పినట్లు చాలా ప్రేమపూర్వకంగా జ్ఞాపకం చేసుకున్నారు. కాబట్టి సుధాభరద్వాజ్, చత్తీస్ గడ్ అనబడే ఒక కరడు గట్టిన నేలలో “సడక్ కీ లడాయ్ ఔర్ కాగజ్ కీ లడాయ్” (వీధుల్లోనూ, కాగితంపైనా పోరాడడం) అని తన తల్లి చెప్పిన మంచి పనుల్ని దృఢదీక్షతో కొనసాగిస్తున్నారు. ❀

(ఇషా ఖండెల్వాల్ గురించి వచ్చే సంచికలో తెలుసుకుందాం.)

చదవండి!

చదివించండి !!!

చందాలు పంపవలసిన చిరునామా

మహిళా గొంతుక

మాతృక

ఇం.నెం. 35-3-6931 (4)

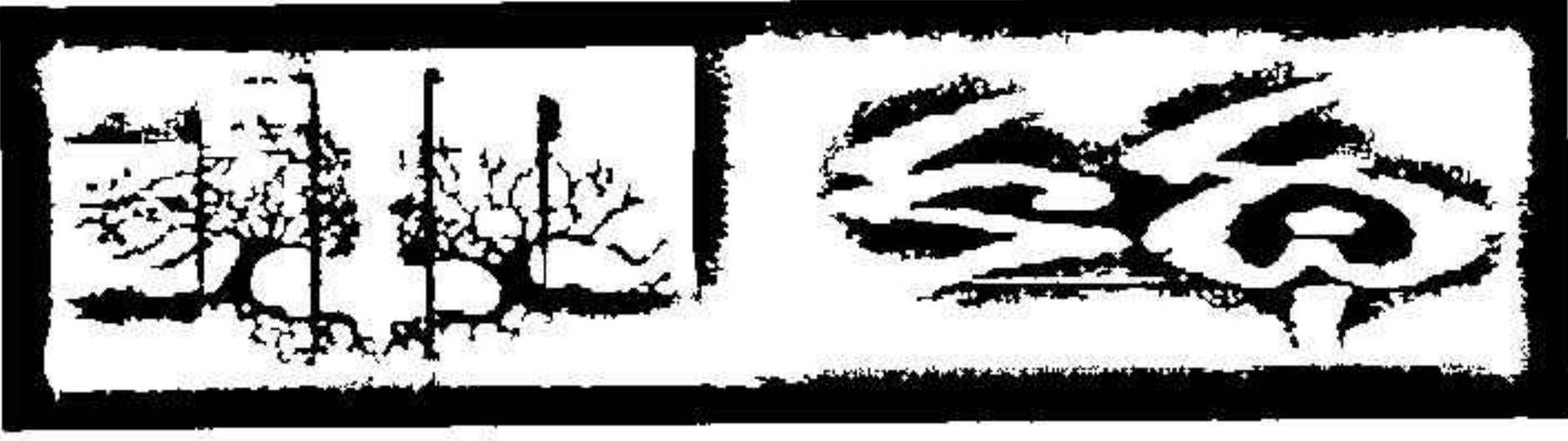
కామ్రేడ్ మాదాల నారాయణ స్వామి భవన్,
సంజయగాంధీ కాలనీ, శర్మ కాలనీ దగ్గర,

ఒంగోలు - 523 001

సెల్ : 9676206230

ఫోన్ : 08592 - 238350

స్రీ ధనం

ఎం.ఎస్.కె. కృష్ణజ్యోతి

బోడ్లో దోపిన రూపాయలు ఒకసారి తడుముకుని, గల్లా పెట్టెకి దణ్ణం పెట్టి బూడిద రాలగా మిగిలిన అగరొత్తి పుల్లలు తీసేసి పాపు తలుపు వెయ్యబోయింది. ఇంతలోకి సోడాల బండి గలగల మంటా వచ్చింది.

రవణమ్మ సోడా బండోడితో సోడాలు వద్దంది. ఇవాళ బడ్డీ మూసేస్తున్నట్టు చెప్పేసింది. పొద్దున్న పది దాటింది. ఎండ పొద్దు. జనాలు దాహంతో వున్నారు. సోడాలెక్కువ అమ్ముడుపోతాయి.

‘పీనాసి ముసల్లి, ఓ పూట బేరం వదులుకుని బడ్డీ మూసేస్తుందంటే విషయం పెద్దదే’ అనుకున్నాడు సోడాల పిల్లాడు.

రవణమ్మ మాత్రం నోరు విప్పి ఏమీ చెప్పలేదు. ఐనా ఎంత సేపు దాస్తుంది! రేపైనా తెలిసిపోతుంది. రేపట్నంచి పనిగట్టుకొచ్చి లేవిడీ కొట్టి పోతాడు.

‘దొంగ నాయాల. ఒకటే కుళ్లుకు చస్తాడు బడ్డీలో జరిగే బేరానికి’

బజార్లో పెద్ద మార్కెట్లు పెట్టనప్పుడు బేరం ఇంకా బాగుండేది. అప్పట్లో, చాలా ఇళ్లలో అచ్చంగా ఆడ మనిషే ఇల్లు కదలకుండా సంసారానికి సరిపడా సంపాదించేసేది. ఇప్పుడు మంగళవారం, గురువారం అంటూ వారానికోరోజు బియ్యం, పంచదారా తగ్గింపు ధరలకమ్మే సూపర్ మార్కెట్తో తన చిన్న బడ్డీ పోటీకి నిలవలేకపోతోంది. పెద్దపాపుకి పోవాలంటే బెదురు పడేవాళ్ళూ, చాన్నాళ్లుగా తనతో అలవాటు పడిన ముసలి వాళ్ళూ మాత్రం ఇప్పటికీ తన దగ్గరకొస్తున్నారు.

‘ఈళ్లుగాన సచ్చిపోతే తన బడ్డీగూడా సచ్చిపోద్ది’ అనుకుంటుంది రవణమ్మ. ఐతే ముందు రవణమ్మ చచ్చిపోతుందో, బడ్డీ చచ్చిపోతుందో! అసలిప్పుడు చచ్చేంత గొడవొచ్చి పడింది ! హమ్మయ్యా, ఈ సోడాలోడున్నప్పుడు పోలీసోడు రాలేదు! కానీ రావాల్సినవాడు కాసేపు తరవాతైనా వస్తాడు! చేసేదేముంది? సోడాల పిల్లాడెళ్లిన పదినిమిషాలకే పోలీసొచ్చాడు. పోలీసుని చూస్తూనే రవణమ్మకి కాళ్ళూ చేతులూ ఆడలేదు. వస్తున్నాడని ముందే తెలిసింది. కాని మళ్లీ ఎదురుగా చూసేప్పటికి గుబులు పుట్టింది.

ఒంటేలు ఒత్తుగా వచ్చినట్టనిపించింది. ఇంత బతుకూ బతికి ఇంటినకాల చచ్చినట్టు, ఈరోజు దాకా వున్నంతలోనే గుట్టుగా నడిపిన కాపురం ఇవాళ వీధి పాలై పోబోతోంది! పేరు పోతే పోనీ, అదేం అన్నంపెట్టేదికాదూ, ఆదుకునేది కాదు. కష్టపడి పోగేసిన పైసలకి ఎసరొచ్చేలా వుంది! అది పెద్ద దిగులు.

రవణమ్మ వయసు అరవైకి లోపే. మాట్లాడితే పెద్దగా ఆరిచినట్టు వుంటుంది. చమురు ఖర్చు దండగని ఏడాదికోసారి జుట్టు దేవుడికి ఇచ్చి ఎప్పుడు చూడు, మొగ మనిషి లాగా పొట్టి జుట్టుతో వుంటుంది. వయసుకన్నా ఎక్కువగా కనబడుతుంది! తిండికీ నిద్రకీ తక్కువ కాలం వెచ్చించి, పనికి, సంపాదనకీ ఎక్కువ సమయం పెట్టడాన త్వరగా ముసల్టైపోయింది. ‘నువ్వేనా రవణమ్మ?’ పోలీసు వస్తూనే రవణమ్మని ఎగాదిగా చూసి, రుబాబుగా అడిగాడు

‘ఎవరనుకుని అడగతన్నావ్?’ ఎలాగో దైర్యం తెచ్చుకుని ఎదురు ప్రశ్న వేసింది. పోలీసుని చూసి ఒకటి అరా జనాలుపోగయ్యారు.

‘నీమీద, నీ కొడుకుమీదా మీ కోడలు స్టేషన్లో కేసు పెట్టింది. స్టేషన్కి రావాలి’

‘ఎందుకు రావాలి స్టేషన్కి? దానమ్మా దొంగముండ. దాన్నే ఇక్కడికి రమ్మను. అత్తలా కాదు, అమ్మలా చూశాను దాన్ని. బదులు ఇవాళ నన్ను బజార్లో నిలబెట్టింది’ రవణమ్మ శివాలెత్తింది

కానిస్టేబుల్కి తెలుసు ఇది తలనొప్పి బేరమని. తను గట్టిగా కేకలెయ్యలేదు, ఓ దెబ్బ కొట్టలేదు. ఆడ మనిషి, అందునా ముసల్లి. అందరూ తన మీదికొస్తారు. మంచితనంగా ఈమెని స్టేషన్కి తోలుకెళ్లాలి!

‘నువ్వు రానంటే కుదర్చు. నీ కొడుకుని లాక్కెళ్లి లోపలేసేస్తారు. ఏడి నీ కొడుకు. యస్సై గారు మీ ఇద్దర్నీ తీసుకు రమ్మన్నాడు’ రవ్వంత కరుగ్గా, రవ్వంత బతిమలాడుతున్నట్టు చెప్పాడు.

‘ఇప్పుడే అటు పోయాడు. వచ్చేస్తా వుంటాడు’

‘ఫోన్ నంబరుందా? ఫోన్ చెయ్’

తత్తరబిత్తర పడతానే రవణమ్మ ఇంట్లోకెళ్ళి ఫోన్ తెచ్చింది. నంబర్లు కళ్లకి ఆనలేదు. కళ్లజోడు కోసం వెతికింది. అవెక్కడ పెట్టిందో గుర్తుకు రావట్లేదు. బుర్ర మొద్దుబారినట్టు ఏం అర్థం కావట్లేదు.

బోడ్లో రూపాయల సంచి తడుముకుంది. కాస్త నిమ్మకంగా అనిపించింది.

‘నంబరు ఆగుబడట్లేదు. సూరి పేరుమీద వుంటది, చూడు’

కానిస్టేబుల్ చేతిలో ఫోన్ పెట్టింది

రవణమ్మకి కొడుకు మీద కోపంగా వుంది. ఈ తగలాటానికి వాడే కారణం. పెడ బుద్ధి, ఒకటే డబ్బు రంది.

కానిస్టేబుల్ నంబరు వెతికి ఫోన్ చేశాడు. పదినిమిషాల్లో సూరి వచ్చాడు. వయసు ముప్పై పైన. మంచి పొడగరి. తగిన బరువు. గిరజాల జుట్టు, చామన ఛాయ. విగ్రహం చూడ్డానికి బానే వుంది. ఐతే ఆ మనిషితత్వం అంచనా వెయ్యడానికి ఎదటి వాడికి అవకాశం ఇవ్వకుండా ఎప్పుడూ నేల చూపులు చూస్తుంటాడు. పెళ్లై ఏడేళ్లు దాటింది. ఇద్దరు ఆడపిల్లలు. పెళ్లాం పద్మ. రవణమ్మ 'పద్దమ్మా' అంటది. ఆ పిల్ల పీలగా, మెత్తగా వుంటుంది.

సూరికి ఇప్పటిదాకా పోలీస్ స్టేషన్ మొహం చూసిన రికార్డు లేదు. పెద్దమనిషని పేరుకూడా లేదు. వస్తూనే పోలీసుని చూసి వంగి చేతులు కట్టి ఓ నంగి దణ్ణం పెట్టాడు!

మొగుడూ, పెళ్లాం ఒద్దికగానే కనబడతారు. సాయంకాలానికి పనికి పోయి ఎక్కువ తెచ్చినా, తక్కువ తెచ్చినా పద్మ సర్దుబాటు చేసుకునేది. సంపాదించిన దాంట్లో ఎక్కువ భాగం తాగడానికి సరిపోయేది. కానీ ఆ ఇల్లాలు అందుగురించి ఏమీ అనేది కాదు. ఎందుకు అనేది కాదు అంటే... అది బైటికి చెప్పే సంగతి కాదు!

నిన్న సాయంకాలం ఏమైందో ఏమో. మొగుడూ పెళ్లాలిద్దరికీ బాగా గొడవ పడింది. ఇద్దరికీ గొడవపడటం అంటే, అతను గొడవ చేశాడు. అరిచాడు. కొట్టాడు. మావూలుగా జనాలు 'మొగుడూ పెళ్లాలు గొడవ పడ్డారు' అని సున్నితంగా చెబ్తారే, అది జరిగింది. కొట్టడం చిన్నగా కాదు. పెళ్లాన్ని గదిలో మూసి ఒకటే బాది పడేశాడు. ఆ పిల్ల లబోదిబో అని లోపల్నించి కేకలు. కారణం అంతుబట్టక రవణమ్మ బైటినుంచి దబాదబా తలుపులు కొట్టింది. కాసేపటికి తలుపు తీసి విసురుగా బైటికెళ్లిపోయాడు. పద్మ తన్నులు తిని మూలుగుతూ గదిలోంచి బైటికి వచ్చింది!

పొద్దున్న చేసిన చాపల కూర బానే వుంది. గుణానికి మంచి పిల్లే గావున అనుమానంతో బాదాల్సిన అవసరం లేదు. ఇంతకు ముందు అలాంటి గొడవకూడా ఏం జరగలేదు. పండగలికి చీరెలు కొనమని మొగుణ్ణి విసిగించడు, విసిగించినా ఆ అణా కానీగాడు (కొడుకే!) కొని చస్తాడా? అడపా దడపా తనే పిల్లలికీ, కోడలికీ బట్టలు కొంటుంటుంది.

'ఎందుకే పద్దమ్మా ఆడు అట్టా బాత్తున్నాడు? ఆడి చేతులిరిగిపోను'. రవణమ్మ అగ్గగలాడింది

'డబ్బులు కావాలంట. యాపారం ఎలగబెట్టలంట. పెట్టుబడి తెచ్చి మంటాడు.' పద్మ ఏడుస్తూ చెప్పింది

'నీ కాడ డబ్బులెలా వస్తాయి?' రవణమ్మకి అయోమయం

'మా అన్ననడిగి తెమ్మంటాడు'

పద్మ అన్న రోజుకూలీ చేసుకుంటా ఏదో అట్టట్టా బతికే మనిషి. అంత డబ్బులు అతను ఎలా తెస్తాడు? ఎందుకు తెస్తాడు?

రవణమ్మ మొగుడు రెండేళ్ల కిందట చనిపోయాడు. మిల్లో పనిచేసేవాడు. జల్సా అలవాట్లకి ఖర్చు పెట్టేవాడు కాదు. వారానికి ఒకరోజు రవణమ్మే కొంత ఇచ్చేది, తాగడానికి, నచ్చింది తినడానికి.

'పతిరోజూ పొగ, సారా తాగి చావడానికి కష్టం చేసి డబ్బులు సంపాదించడం దేనికి? ఏ అయ్యనైనా అడుక్కుని రెండు రూపాయల ఎలికల మందు కొనుక్కుంటే చాలదా' సంపాదించిన సొమ్ము తగలెయ్యడానికి రవణమ్మ ఒప్పుకోదు. పద్దతి ప్రకారం ఇల్లు నడిపేది.

పద్మ అన్న శీనయ్య కూలి పని చేస్తాడు. వారానికి రెండు మూడు దఫాలు మందు వేస్తాడు. కనీసం ఐదారు మాట్లు మసాల కూర తింటాడు. ఇంక ఆ ఇంట్లో ఎంత దుడ్డు వుంటుందో రవణమ్మ ఊహించగలదు.

రవణమ్మ పుట్టింటనుంచీ కట్నంగా తెచ్చుకున్న పదిహేను వందలతో ఇంటి దగ్గర బడ్డీకొట్టు మొదలెట్టింది. మొగుడు తెచ్చే సంపాదనతో ఇంటి ఖర్చులు నడిపేది. బడ్డీమీది ఆదాయం చీటీలు వేసి వడ్డీకిచ్చేది. కొడుక్కి బాగా చదువబ్బి వాడు ఆఫీసరవ్వాలంటే డబ్బులు కావాలిగదాని దాచి పెట్టింది. వాడికి చదువు ఆబ్బలేదు! ఎలాగో కాపీలు కొట్టి పది పాసయ్యాడు. ఇంక ముందుకు పోలేనని చేతులు ఎత్తేశాడు. డబ్బులు మిగిలి పోయాయి.

ఐతే, ఓనమాలు ఒంట్లు సక్రమంగా రాకపోయినా, సిగరెట్ పెట్టె, మందు సీసా పైన కాయితం రంగు ఎంతదూరం నుండి చూబించినా, అవి ఏబ్రాండ్లో చెప్పే తెలివి వచ్చింది. చదువు సంబడానికి పనికిరాక మిగిలిన డబ్బులు ఈ సాంప్రదాయ కార్యక్రమాలకి వాడాలని అతనికి తగని ఆశ. ఎంతైనా అవి తనవే కదా. తల్లిని ఆడిగేవాడు. పైసా రాలేది కాదు. ఇంట్లోనే ఎక్కడో దాచి పెట్టి వుంటుంది కదాని వెతికేవాడు. దొరికేవి కాదు. రవణమ్మ ప్రతి రూపాయా జాగ్రత్తగా దాచేది. ఎక్కడో పెట్టిందో ఏమిటో బ్రహ్మ రుద్రాదులకి కూడా తెలిసేది కాదు. వెతికి వెతికి లాభం లేక రవ్వంత డబ్బుగలోళ్ళ వెనక చెంచాగిరీ చేస్తూ తన అవసరాలు జరుపుకోవడం నేర్చాడు.

రవణమ్మతో కాపరం చేసి, ఆమె మొగుడికి పెళ్ళాం పీనాసితనం, జాగ్రత్త బాగా వంటపట్టాయి. అందుకే అర్ధరూపాయి మందు బిళ్ల ఖర్చు కూడా పెట్టించకుండా వున్నట్టుండి పుటుక్కున పోయాడు. మొగుడి కర్మకాండలు ఎచ్చులకి పోకండా అవసరం ఎంతో అంతవరకు జరిపించింది. తగ్గిన ఆదాయం విధవ పింఛను రూపంలో కొంత భర్తీ అయ్యింది.

తెల్లారడానికి చాలా ముందే లేస్తుంది. బడ్డీ తెరుస్తుంది. రాత్రి నడి మధ్యదాకా బడ్డీ తెరిచే వుంటుంది. ఎంత తికమక లెక్కన్నా వేళ్లమీద చేసేస్తుంది. కూరకి దొడ్లో మునక్కాయలూ, అరటి కాయలూ; జ్వరానికి రూపాయి మాత్ర; పెద్దపండక్కి చౌకబారు చీర, వీశెడు పిండితో అరిసెలు. అంతే! సాదా సీదా ఆడది. పేటలో చాలామంది మొగోళ్ల కన్నా బాగా సంపాదించి వాళ్లకే వడ్డీకి అప్పులిచ్చింది.

రవణమ్మ డబ్బు జాగ్రత్త వుండే మనిషే కానీ డబ్బు పిచ్చిది కాదు. కొన్ని విలువలతో బతికే అరుదైన మనిషి. కొడుక్కి పెళ్లాన్ని

తెచ్చేప్పుడు ఆపిల్ల తెచ్చుకున్న డబ్బులు తాకలేదు.

‘ఇల్లు ఎలా సర్దుకోవాలో నేర్చుకో పద్దమ్మా. బేంకులో దాపెట్టుకో. ఎంతో అవసరం ఐతేనే బైటపెట్టు. వాడి చేతిలో మాత్రం పెట్టకు’ కోడలికి బోధ చేసి కట్నంగా వచ్చిన డబ్బు ఆ పిల్ల చేతిలో పెట్టింది.

‘నిజంగా నావేనా!’ ఎవరూ చూడనప్పుడు పద్మ డబ్బుల కట్ట చేత్తో గట్టిగా పట్టుకుని గర్వపడింది. డబ్బులు భద్రంగా సూట్‌కేస్‌లో దాచింది.

‘ఇంక నీది, నాదీ అని ఏదీ లేదు. ఏదైనా మనిద్దరిదే’ మొదటి మూడు రాత్రులతో పాటు మూడు పగళ్లు కూడా నిమిషం వదలకుండా సంతోష పెట్టాడు పెళ్లి కొడుకు. పద్మకి అతనితో పండగ పండగగా గడిచింది.

‘ఫాన్సీ షాపు పెడదాం. నీ పేరు మీదే. ఎన్నాళ్లని మా అమ్మ సంపాదిస్తే తిని కూర్చుంటాం? నేను వస్తువులు పట్టుకొస్తాను. నువ్వు కేష్ దగ్గర కూచుని నా మీద పెత్తనం చేద్దా గానీ. ఏదీ, ఎలా పెత్తనం చేస్తావో ఓ సారి చూపించు’ బుగ్గల్ని మెత్తగా కొరికి ముద్దు చేశాడు. మొగవాని ప్రేమని పొందటం కన్నా స్త్రీ జన్మకి సార్థకం వేరే లేదని ఇవాళ్టికీ బోలెడు దగ్గర్ల చెబుతూనే వున్నారు. అటువంటి సీరియళ్లు పద్మ ఎన్నో చూసింది. ప్రేమ ముందు డబ్బులు ఎంత మాత్రం గొప్పవి కావు.

పెట్టెలోంచి తీసి సూరి చేతుల్లో పెట్టిన డబ్బుతో అతను అత్యవసరంగా తీర్చాల్సిన బెట్టింగు బాకీ తీర్చాడు. స్నేహితులకి పెళ్లి పార్టీ ఇచ్చాడు. నాలుగు చవక బారు ఫాంట్లు, చొక్కాలు కొన్నాడు. పద్మకి కూడా మూడు వర్క్ చీరలు తెచ్చాడు. జాకెట్ కుట్టిన టైలర్‌కి కుట్టు కూలి ఇవ్వాలని అడిగేప్పటికీ మొత్తం ఖర్చు ఆయిపోయాయి.

‘ఇంట్లోంచి పొండి. మీ బతుకు మీరు బతకండి’ రవణమ్మ చిరాకు పడింది.

ఇల్లు వదిలి పోలేదు. కానీ తప్పని పరిస్థితిలో మిల్లులో రోజు కూలికి చేరాడు. పని నచ్చలా. కాలుమీద కాలేసుకుని ఆఫీసర్‌గా ఉండటం ఇష్టం. కానీ పదోక్లాసుకి ఆఫీసరు కావడం కుదరదు అన్నారు ఎవర్ని అడిగినా.

బైట ఆఫీసరు కావడం కుదరక పోయినా కనీసం ఇంట్లో ఐనా ఆఫీసరుగా ఉండటం కుదరడం లేదు! ఏదో వంకన రవణమ్మ రోజూ తిడతూనే వుంటుంది. పదివేలు గెలవాలి. తెచ్చి చూపించి నోరు మూయించాలి. పేకాట్లో కోట్లు గెలిచినవాళ్లు వున్నారని ఆటకీ కూచున్నప్పుడు రోజూ వింటూనే ఉంటాడు. కానీ అదేం ఖర్యో, ఓ సారి గెలిస్తే నాలుగుసార్లు ఓడేవాడు.

ఆటలో చెయ్యి తిరగాలి. బెట్టింగ్‌లో లెక్కపెట్టలేనంత డబ్బు సంపాదించాలి. గిర్రున తిరిగే చెయిర్ కొనాలి. కలలు కనేవాడు. కలలు కంటూనే పనిలో పనిగా ఇద్దరు పిల్లల్ని కూడా కన్నాడు. ఈ మధ్య మిల్లుకి పోడంలేదు. తల్లి అడిగితే ఒంట్లో జరం అంటాడు. జరం వంక సాగి సాగి మూడు నెలలు.

మధ్యాహ్నానికి ముందే పద్మ చీరలూ, పిల్లల బట్టలూ సర్దేసి అత్తతో మాట మాత్రం చెప్పకుండా రిక్వా ఎక్కి పుట్టింటికి వెళ్ళిపోయింది.

‘మొగుడు కొట్టిందానికి నేనేం చేసేను? ఈ కోడలు నాతో మాట్లాడకుండా పోయిందేం పాడుగాను’ సణుక్కుంటా వీధిగుమ్మంలో కాసేపు నిలుచుంది.

సాయంకాలానికి సూరి పూటుగా తాగొచ్చాడు.

‘సిగ్గులేని సన్నాసి. పెళ్లాన్ని చితగొట్టి ఇంట్లోంచి తరిమేసి తాగి తిరుగుతన్నావా?’

‘నే తాగితే నీకే? నువ్వేమన్నా డబ్బులు ఇత్తన్నావా, సూత్తన్నావా? ఏలకి ఏలు బోడ్లో దోపుకు తిరుగుతావు. సచ్చాక కట్టుకు పోతావా? నాబాబు పెన్నన్ నెల నెలా దొబ్బుతున్నావుగదా. ఏడ దాసి పెట్టావు’ వంగదీసి పిడికిళ్లతో దాడికి దిగాడు.

గట్టిగా కేకలేస్తూనే కొడుకుని ఒక్క తోపున తోసి దగ్గర్లో వున్న కట్టె రెండు చేతుల మధ్య గట్టిగా పట్టుకుని అమ్మోరు పూనకం వచ్చినట్టు చితక బాది పారేసింది. తన్నులు తినలేక కొడుకు విరుచుకు పడిపోయాడు. రవణమ్మ ఓ మూల కూచుని తెల్లవార్లూ ఏడ్చింది. చిన్న పిల్లోడప్పుడు చుట్ట తాగాడని తెలిసిన మొదటిసారి కొట్టింది. ఇంకా అలాంటి సందర్భాలు వచ్చినప్పుడు అడపా దడపా దెబ్బలు కొట్టేది. కానీ కొడుకులో మార్పు రాలేదు. దెబ్బతో మనిషిని మార్చడం కుదరదని ఆమెకి తెలీను కూడా తెలీదు. ఏదేమైనా, మొగవాణ్ణి చెడగొట్టడమే పనిగా పెట్టుకున్న లోకంతో రవణమ్మ గెలవలేకపోయింది.

తెల్లారే పాటికే కోడలు అత్తమీదా, మొగుడిమీదా కేసు పెట్టేసింది. పేటంతా తెలిసిపోయింది. తల్లినీ కొడుకునీ తోలుకుపోడానికి కానిస్టేబుల్ వచ్చాడు.

సూరి ఇంట్లోకెళ్లి చొక్కా మార్చుకుని తల్లితో కూడా స్టేషన్‌కెళ్ళాడు. పుట్టిబుద్ధెరిగాక రవణమ్మ పోలీస్ స్టేషన్‌లోకి అడుగు పెట్టడం అదే మొదలు. బైట కుండీల్లో మొక్కలు, కొత్తగా కట్టించిన సరిహద్దు గోడలు, శుభ్రమైన గదులతో పోలీస్ స్టేషన్ బాగుంది! ఐతే లోపల కటకటాలతో వున్న చిన్న గది చూసి రవణమ్మకి గుండె పీచుపీచుమంది.

బైటనే కోడలు ఓ పదిమంది బంధువులతో పక్కన నిలబడుంది. అత్త మొహం గూడా చూల్లేదు. స్టేషన్ లోపల యస్సై రవణమ్మనీ, సూరినీ చాలాసేపు నిలబెట్టి వేరెవరితోనో మాట్లాడాడు. తర్వాత తీరిగ్గా రవణమ్మని చూసి,

‘నీ కొడుకు పెళ్లికి కోడలు తెచ్చిన స్త్రీ ధనం నువ్వు, నీ కొడుకూ ఖర్చు పెట్టేసుకుని ఇప్పుడు ఇంకా కట్నం తెమ్మని వేధిస్తున్నారని నీకోడలు కేసు పెట్టింది. ఆ డబ్బు కట్టేస్తే కేసు కోర్టుదాకా పోకుండా ఇక్కడే అయిపోతుంది.’ మొత్తానికి అతను చెప్పిన సారాంశం ఇదే!

‘అంతా అబద్ధం నాయనా, దాని డబ్బులో పైసా నేను తాకలేదు. మొత్తం మొగుడూ పెళ్లాలే వాడుకున్నారు’ లబలబలాడింది రవణమ్మ

‘ఆ పిల్ల మొగుడంటే నీకు కొడుకేగా. కేసు ఫైల్ చేస్తే వాడు రిమాండ్కి పోతాడు. మీరిద్దరూ మాట్లాడుకుని రండి’ యన్నై తేల్చేశాడు

సూరి ఇప్పుడు కూడా నింపాదిగానే వున్నాడు.

‘ఇప్పుడెలా?’ ధైర్యంగ నిలుచున్నాడు గావున మంచి సలహా చెబుతాడని కొడుకునడిగింది రవణమ్మ

‘ఎలా ఏముంది? అది తెగిచ్చేసింది. డబ్బు కడితేనే మనం ఇంటికి పోయేది. లేపోతే మనిద్దర్నీ లోపలేసి చితక్కొట్టేస్తారు’ సూరి మొహంలో కోపం, భయం చూబించాడు.

‘మనల్నెందుకు కొడతారు? మనమేమన్నా దొంగతనం చేశామా, ఖూనీ చేశామా?’ రవణమ్మ ఆక్రోశించింది

‘అయ్యన్నీ వాళ్లకనవసరం. వాళ్లు తన్నాలనుకుంటే ఊరికూరికే తంతారు. మనమీద లేనిపోని కేసులు బనాయిస్తారు. ఈ దరిద్రాన్ని డబ్బులిచ్చి వదిలిచ్చుకోవడం తప్పించి వేరే దారి లేదు’ తేల్చేశాడు.

‘ఇంతలోకి అంత సొమ్మెలా వస్తది?’

‘దాచిపెట్టావుగా లప్పుం. బైటికి తియ్. మరియాదగా ఇంటికెళ్లాలి కదా’

ఓ వారన సిమెంటు గట్టుమీద కోడలు కూచునుంది. దాని అన్న దూరంగా బీడీ కాలుస్తున్నాడు.

‘ఏనాడైనా నిన్ను పరాయిగా చూశానా శనిముండా. ఈరోజు నామీదికి స్టేషనుకొచ్చి పంచాయితీ పెడతావా? నువ్వు పురుగులుబట్టి పోతావు.’ ఇంకా రవణమ్మ కోడల్ని చాలా శాపాలు పెట్టింది. వాటివల్ల కోడలికి చెల్లింపాల్సిన డబ్బుల్లో డిస్కాంట్ రాలేదు. నాలుగు రోజులు పైనా కిందా పడి తన దగ్గర బేంకులో వున్న సొమ్ముగాక ఆళ్లాళ్ల దగ్గరా పోగేసి సొమ్ము తెచ్చింది రవణమ్మ. ఒక జీవితకాలపు సంపాదన. మనవరాళ్ల పెళ్లిళ్లకి పనికొస్తాయని ఆశ పడింది. ఎవరి కోసం దాచిందో వాళ్లే తన మానం తీసి డబ్బు లాక్కుంటున్నారు.

ముసలి కళ్లెంట నీళ్లు కారతానే వున్నాయి. బైటికొచ్చి కొడుక్కోసం వెతికింది.

స్టేషన్ గేటు దగ్గర కోడలి అన్న శీను, బంధువులూ బైటికి నడుస్తున్నారు. శీను ఎందుకో కాస్త చిరాగ్గా వున్నాడు. అన్న వెనక, కోడలు తప్పు చేసిన దానిలాగా జంకుగా నడుస్తుంది.

కోడలి పక్కన నవ్వుకుంటూ, మాట్లాడతా వెళ్లేదెవరు?! తన చూపు సరిగా లేదేమో అని నులిమి చూసింది. అరె, వాడు సూరి కదూ?! ఇప్పటిదాకా తనతో వుండి ఇంతలోనే పెళ్లాం దగ్గరకెట్లాజేరాడు! అది కూడా మాట్లాడతందే!

రవణమ్మకి అర్థం కావడానికి కాసేపు పట్టింది. లోపలి పేగు కుళ్లిపోయి కడుపులోంచి రసి కారతన్నంత బాధ కలిగింది.

‘లంజా. పక్కలో పండేవాడు వుంటే చాలు. ఇంక మంచి చెడ్డా

లేనేలేదు. ఇడిసిన లంజ. ఛీ నీ బతుకు పాడు గాను’ ముందు కోడల్ని తిట్టింది.

‘ఒరే తప్పుడు నా కొడకా. పోరా ఫో. నిన్ను ఇంట పెట్టుకుంటే ఏదో రోజు నా తలకాయ బద్దలు కొట్టి దోపిడీ చేసినా చేస్తావురా నువ్వు’ కాసేపు కొడుకుని తిట్టింది.

ఎలా స్టేషన్లోంచి బైటికొచ్చిందో, ఇంటికెలా వెళ్లిందో, ఆమెకే తెలీదు. కొడుకు పెళ్లాంతో వెళ్లిపోయాడు. రవణమ్మ ఒంటరిగా మిగిలిపోయింది.

సాయంకాలం ఇంకాసేపు పోతే చీకటి పడే వేళ. సూరి, పద్మ రైల్వే స్టేషన్లో వున్నారు.

‘వుజ్జోగం కుదిరింది. విశాఖపట్నంలో. కాపరం అక్కడే పెట్టేస్తాం’ బావ మరిదితో చెప్పాడు. బావతో మాట్లాడేప్పుడు కూడా కళ్లు కిందికి దించే వున్నాడు.

‘అబ్బో, వైజాగ్లో వుజ్జోగమే! నువ్వు వెళ్లి ఏదైనా రూము తీసుకుని వుండు. కొన్నాళ్లాగి మా చెల్లిని తీసుకెళుదూ గాని’ బావ సూరితో ఎప్పుడూ వెటకారంగా, విసుక్కున్నట్టు మాట్లాడతాడు

రెండ్రోజుల తర్వాత సూరి, పద్మ, పిల్లలూ రైల్వే స్టేషన్కొచ్చారు. విశాఖపట్నం పోవడానికి! పద్మ అన్నతో పెద్ద తగవు పెట్టుకుంది.

‘మా ఆయన ఎక్కడుంటే నేను అక్కడే’ తెగేసి చెప్పింది.

పద్మ సంతోషంగా వుంది. సిటీ జీతగాడి పెళ్లాంగా తన జీవితం ఊహించుకుని కలల్లో తేలి పోయింది. పిల్లలికి మంచి బట్టలు తొడిగింది. తనూ వర్క్ చీర కట్టింది. కొత్త ఊళ్లో కొత్తకాపరానికి సామానెలా అని అనుమానం వచ్చింది.

‘అక్కడ క్వార్టర్స్ వున్నాయి. అన్నీ వాళ్లే ఇస్తారు. మన కొంపల్లోలాగా అక్కడ వానొస్తే ఇంట్లోకి నీళ్లు కారవు. స్నానానికి బాత్‌రూంలో కొళాయి తిప్పితే నీళ్లోచ్చేస్తాయి. బైట పూల మోక్కలూ, పిల్లలు ఆడుకోడానికి పార్కు, చదుకోడానికి ఇంగ్లీషు మీడియం బడి వున్నాయి’ ఆ క్వార్టర్ గురించి చెప్పిచెప్పి ఊరించాడు.

పద్మకి అత్త గుర్తొచ్చింది.

‘అన్నీ సర్దుకున్నాక అత్తనీ తీసుకుపోవాలి’ కొడుకు ప్రయోజకుడైతే ఏ తల్లి కాదంటుంది!

వాళ్లెక్కాల్సిన ట్రెయినిచ్చింది. బండి లూప్‌లో పెట్టారు. సూరి భార్య వంకా, పిల్లల వంకా చూశాడు.

‘మీరింక ఏ బరువూ మొయ్యకూడదు’ ప్రేమగా చెప్పి మొత్తం లగేజ్ భుజాలపైకి తీసుకున్నాడు.

‘అంత బరువూ ఒక్కసారిగా ఎందుకు, కొన్నివుంచు. నే తెస్తాను’ పద్మలో కూడా ప్రేమ పొంగిపోయింది!

‘పిల్లల్ని జాగ్రత్తగా పట్టుకో చాలు’ బరువులు మోసేదానికి నేనున్నా కదా అనే భరోసా ఇస్తూ ఆమె చెయ్యి నొక్కాడు!

‘ట్రెయిన్ బయలుదేరడానికి టైం పడుతుంది. ఈలోగా నేను సీట్లు

చూసి వస్తాను. పిల్లలికి ఐస్ క్రీం, బిస్కెట్లు తెస్తాను' మృదువుగా అన్నాడు. పిల్లల్ని ముద్దాడాడు. ముందరికెళ్లి జనరల్ బోగీలోకి ఎక్కాడు.

పద్మ ఇంతకు ముందెప్పుడూ రైలెక్కలేదు. ఇవాళ ఎక్కబోతంది. రేపు కాలం కలిసొస్తే విమానం ఎక్కుతుంది. కాస్త గడ్డం ఎత్తి గర్వంగా కూచుంది. భర్త వెళ్లినవైపు చూసింది. ఇంకా బోగీలోంచి రాలేదు. ఆకాశం మబ్బుగమ్మింది. సన్నగా చినుకు మొదలైంది.

చుట్టూ రకానికో మనిషిగా తిరుగుతున్నారు. వీళ్లలో చిన్న వూళ్లలో తక్కువ జీతంతో బతికేవాళ్లు చాలామంది వున్నట్టు కనబడ్డారు. పాపం, వాళ్లు ఎలా బతుకుతారో, ఖర్చులు ఎలా తట్టుకుంటారో! మరీ బీదోళ్లకి ముందు ముందు సాయం చెయ్యాలని నిండు మనసుతో అనుకుంది. తన పెళ్లికి తన తండ్రి బతికే వున్నాడు. జీవిత కాలమంతా తనకి పెళ్లి చెయ్యడానికే బతికాడు. తండ్రి ఉజ్జోగస్తుడూ, మంచి జీతగాడైతే భూమీద వున్నన్ని రోజులూ కాస్తైనా సుఖ పడేవాడు. నాన్న ఇప్పుడు బతికుంటే బాగుండేది. తనతో వైజాగ్ తీసుకెళ్లి తన జీవితం చూబించేది. తండ్రిని సంతోష పెట్టేది. తండ్రి గుర్తొస్తే పద్మకి ఏడుపొచ్చేసింది. అలా స్టేషన్లో ఏడిస్తే బాగోదని అవుకుంది. ఏదో రకంగా మొగుడికి బాధ్యత తెలిసింది. ఉజ్జోగం వచ్చింది. అంతేచాలు.

కాసేపటికి రైలు లూప్లోంచి ఫ్లాట్ ఫాం మీదికొచ్చింది. చినుకు పెరిగింది. పద్మ పిల్లల చేతులు పట్టుకుని భర్త ఎక్కిన బోగీ ఎక్కింది. సూరి కనబడలేదు. బోగీలో అటూ ఇటూ తిరిగింది. ఖంగారుగా దిగింది. వర్షం అంతకంతకూ పెరిగింది. ఎక్కడ ఎక్కాలో, భర్తని ఎలా పట్టుకోవాలో ఏం చెయ్యాలో అర్థం కాలేదు. ఫోన్ కూడా భర్త దగ్గర వుండిపోయింది. రైలు కదిలింది. వెనక బోగీ దగ్గర గుమ్మంలో నిలబడి వున్నాడు సూరి. చేతిలో చిన్న నల్ల బేగ్ కూడా వుంది. అది ఇందాకటి దాకా తన చేతిలో వుండాలి.

'నాన్న. రైలెక్కాడు' పెద్ద పిల్ల చూసింది.

'నేనూ రైలెక్కతా' చిన్న పిల్ల ఏడుపు మొదలుపెట్టింది.

నల్ల బేగ్లో మొత్తం డబ్బులు వుండాలి. అన్నని సాధించి కేసు పెట్టి సంపాదించిన డబ్బులు. అత్తని పంచాయితీకి ఈడ్చి కక్కించిన డబ్బులు.

ఏదో పరాచికమాడుతున్నాడు, రైలు దిగి తమ దగ్గరికి వచ్చేస్తాడని అనుకుంది పద్మ. రైలెళ్లిపోయింది. అతను దిగి రాలేదు. పద్మకి ఏడుపాగలేదు!! రైల్వే స్టేషన్లో లైట్లు వున్నాయి గానీ, బైట చీకటిగా వుంది.

రైలు ఎక్కి వూరు వెళ్దాం అని తీసుకొచ్చిన అమ్మ మళ్లీ బైటికి ఎందుకు తీసుకువెళుతుందో పిల్లలికి అర్థం కాలేదు. చిన్నపిల్ల బైటికి వద్దు రైలు ఎక్కాల్సిందే అని మొండితనంగా అపకుండా ఏడుస్తూనే వుంది. పెద్దది సరైన కారణం తెలీకపోయినా తాము ఏదో ప్రమాదంలో వున్నట్టు వూహించి బిక్కు బిక్కుమని చూస్తోంది. పద్మ కాసేపు స్టేషన్ బైట దిక్కు తోచనట్టు నిలుచుంది. ముందుకు కదిలే

లోగా వర్షం హోరు పెరిగింది. పిల్లలిద్దరూ తడిసిపోతున్నారు. వానలో తడుస్తున్న ఆనందంలో, కోల్పోయిన రైలు ప్రయాణం మర్చిపోయారు పసివాళ్లు. ఇద్దరి రెక్క పట్టుకుని గబగబా దగ్గరల్లోని టిఫిన్ సెంటర్ ముందరున్న రేకు వసారాలోకి పిల్లలిద్దరి రెక్కలు పుచ్చుకుని చేరింది.

టిఫిన్ సెంటరులో వేడి వేడి బజ్జీలు, దోశలు ఇంకా ఏవేవో చేస్తున్నారు. అమ్మ వాటిని చూడలేదు. కానీ పిల్లలు చూశారు. వాటిని చూడగానే వాళ్లకి ఆకలి మొదలైంది.

'అమ్మా అయ్యి కావాలి' చిన్న పిల్ల బజ్జీల కోసం చెయ్యి చాపింది కానీ అందలేదు. పద్మ పిల్ల చేతిని వెనక్కి లాగింది. పాప మళ్లీ చెయ్యి చాచింది.

'షే. తప్పు. గొడవ చెయ్యొద్దు' హెచ్చరించింది.

తప్పేంటి? పసిబిడ్డకి ఆకలి వెయ్యడం, తినడానికి పనికొచ్చే పదార్థం పొందాలని చూడటం తప్పెందుకు? తన కోరిక వ్యక్తం చెయ్యడంలో గొడవ ఏముంది? తన తప్పు ఏమీ లేదని చిన్న పాపకి తెలుసు. అమ్మకే తెలీదు.

చుట్టూ కొద్దిమంది జనాలు వున్నారు. వాళ్లలో ఎవరో దయగల తండ్రి రెండు బజ్జీలు కొని పిల్లలికి ఇచ్చాడు. పద్మకి తన అశక్తతకి దుఖం కలిగింది.

ఇప్పుడు ఎక్కడికి వెళ్లాలి?

అన్న మళ్లీ గుమ్మం తొక్కుద్దన్నాడు. అసలు వెళ్లడానికి తనకే మొహం చెల్లని పరిస్థితి.

'గౌరె కసాయోడిని నమ్ముతాడని సామెత. ఇప్పటికి నువ్వు చేసిన లక్కారి పనులు సాలు' సూరితో వెళ్లద్దని అన్న అరిచరిచి చెప్పాడు. ఇప్పుడు ఆక్కడికెళ్లి అన్నని కాళ్లా వేళ్లా పడి ఒప్పించినా వదిన వూరుకుంటుందా? చివరికి ఒక తెగింపుకి వచ్చింది.

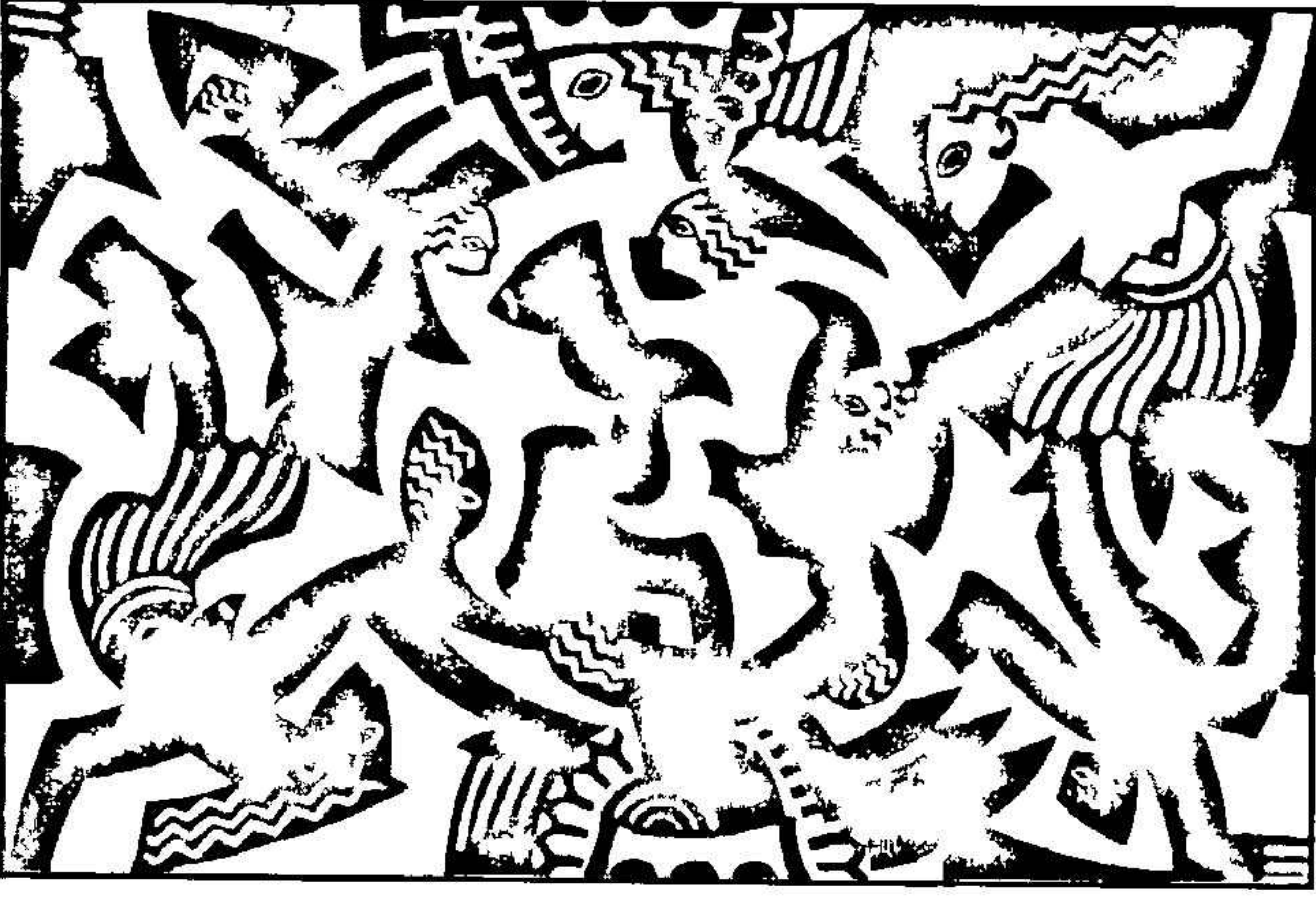
'నేను పద్మని. పిల్లల్ని తీసుకొచ్చా' అటో వాడికి ఇవ్వడానికి కూడా ఇప్పుడు డబ్బులు లేవు. అతను ఇంజను అపకుండా ఇంటి వంక చూస్తూ ఆగాడు. పద్మ తలుపు తట్టింది. వాన శబ్దంలో ఎవరు పిలిచిందీ లోపలి మనిషికి వినబడలేదు. తలుపు చప్పుడు మాత్రం వినబడింది.

మబ్బులు ఒకదానితో ఒకటి గొడవ పడి దేనికదే తమ పంతమే నెగ్గాలన్నట్టు ఉరుముతున్నాయి. పెద్ద పెద్ద చినుకులు. చీరచెంగుతో బిడ్డల్ని కప్పి కాపాడాలని తల్లి తాపత్రయం

'ఇంత వానలో ఎవరు వచ్చింది?' అర్థంగాలేదు. అలవాటుగా బోడ్లో పైసలు తడుముకుంటూ తలుపు తియ్యడానికి లేసింది. తడిసిపోయి, డస్సి పోయి కనబడుతున్న పిల్లలు రవణమ్మ కోపాన్ని మింగేశారు.

'మొగ, ఆడ ఒకళ్లకి ఒకళ్లు బలం గావాల. బలహీనత గాదు' ముందర తిట్టినా, తరవాత చల్లబడి కోడల్ని దగ్గరకి తీసి బోధ చేసింది. ❀

అమ్మలకు సీమాగీత్యం ఇవ్వని 'అమ్మతనం'

సుమన

గత దశాబ్ద కాలంగా భారత సమాజంలో ప్రజల్లోని వివిధ సహజ తరగతులకు చెందిన సమూహాలకు 'దినం' జరపడం ఒక అత్యవసర సామాజిక-సాంస్కృతిక అలవాటుగా ఉనికిలోకి వచ్చింది. రోజులు, నెలలు, సంవత్సరాలు గడిచే కొద్దీ స్మార్ట్ ఫోన్లు, సామాజిక వెబ్ సైట్లు మరియు అప్లికేషన్లు పుణ్యాన ఈ అలవాటు విజృంభించి పోయింది. అసలు అదేంటో తెలియకుండా, తెలుసుకోకుండా తమ చుట్టూ తమకు అందుబాటులో ఉన్న పరిమిత పరిజ్ఞానానికి వాటిని అన్వయించుకుని, ఎవరికి వారు వ్యక్తిగతంగానూ, సామూహికంగానూ ఒక భావజాలాన్ని తయారు చేసుకుంటున్నారు. దాని ఆధారంగా మార్కెట్ శక్తుల మాయాజాలంలో పనిముట్లుగా మారిపోతున్నారు. బర్త్ డే భావజాలాన్ని మదర్స్ డే, ఫాదర్స్ డే, పేరెంట్స్ డే, సిస్టర్స్ డే, బ్రదర్స్ డే ఇలా... అంతూ పొంతూ లేకుండా 'దినాలు' జరిపేస్తున్నారు. ఈ 'దినాల' సంఖ్య ఎంతగా పెరిగిందంటే 365 రోజులు వాటికి సరిపోక ఫలానా నెలలో ఒకటో ఆదివారం, ఇంకో నెలలో నాలుగో బుధవారం అంతూ వారాల్ని కూడా కబళించడం మొదలయింది.

నేపథ్యం... లేదు!

మదర్స్ డే కూడా అలాంటిదే. మే నెలలో రెండో ఆదివారం మదర్స్ డే గా ప్రస్తుతం జరుపుతున్నారు. విచిత్రం ఏమిటంటే ఈ 'మే నెల రెండో ఆదివారం' నియమం కేవలం అమెరికాకు మాత్రమే పరిమితం. ఇతర దేశాల్లో ఈ నియమం లేదు. ఒక్కో ప్రాంతంలో ఒక్కో రోజు మదర్స్ డే జరుపుతున్నారు. ఉదాహరణకి బ్రిటన్, ఐర్లాండ్ లాంటి ఆరు దేశాల్లో నాలుగో ఆదివారం 'మదరింగ్ డే' గా మొదలై అమెరికా స్ఫూర్తితో 'మదర్స్ డే' గా మారింది. మధ్య ప్రాచ్యంలోని అరబ్బు దేశాల్లో మార్చి 21, అంగోలా, మొజాంబిక్, స్పెయిన్ మొ.న 7 దేశాల్లో మే నెల మొదటి ఆదివారం, ఫ్రాన్స్ తో పాటు ఆ దేశ వలసలుగా ఉన్న కొన్ని దేశాల్లో మే నెల చివరి ఆదివారం 'మదర్స్ డే' గా గుర్తించి జరుపుతున్నారు. అయితే అత్యధికంగా 96 దేశాలు (ఇండియాతో సహా) అమెరికాను

అనుసరిస్తున్నాయి. ఇంకా గమనార్హం ఏమిటంటే మదర్స్ డే నేపథ్యం విషయంలో కూడా అన్ని దేశాల మధ్య సారూప్యత లేదు. 1905లో అన్నా జార్విస్ అనే మహిళ 'మదర్స్' కోసం ఒక డే ప్రకటించి ఆ రోజు సెలవు దినంగా చేయాలని కోరుతూ ఉద్యమం లాంటిది ప్రారంభించారు. ఆ యేడు ఆమె తల్లి చనిపోవడం తప్ప మరో కారణం ఏమీ ఈ ఉద్యమానికి లేదు. "ఒక వ్యక్తికి తల్లి కంటే ఎక్కువ సేవ చేయగలవారు ఎవరూ లేరు" అని అన్నా జార్విస్ నమ్మకం అట! 1911లో మదర్స్ డే ని సెలవు దినంగా అమెరికా ప్రకటించింది. కానీ అసలు ఆదివారమే సెలవు దినం. సెలవు దినాన్ని 'నేషనల్ హాలిడే' గా ప్రకటించడం ఏమిటో అర్థం కాని విషయం. ఆంగ్ల భాష మాట్లాడే దేశాల్లో 'మదరింగ్ డే' అన్నది క్రైస్తవ మత సంప్రదాయానికి సంబంధించినది. అక్కడ బాప్టిజం (మదరింగ్ అని కూడా అంటారు) తీసుకున్న చర్చిని మదర్ చర్చ్ గా పిలిచేవారు. కులీన వర్గాలు తమ సేవకులకు (వారిలో పిల్లలూ ఉండడం కద్దు) యేడాదిలో ఒక ఆదివారం మదర్ చర్చ్ ని దర్శించే అవకాశం ఇచ్చేవారు. మదర్ చర్చ్ ని దర్శించడానికి వెళ్తూ దారిలో లభించే పూలను తమ తల్లులకు, చర్చిలకు కానుకగా ఇవ్వడం ఆనవాయితీగా ఉండేది. ఆ ఆదివారం క్రమంగా 'మదరింగ్ డే' గా పిలవడం వాడుక అయింది. సామాజిక వ్యవస్థ వచ్చిన మార్పులవల్ల ఈ వాడుక పూర్వపక్షం అవుతున్న క్రమంలో అమెరికాలోని 'మదర్స్ డే' ఉద్యమం స్ఫూర్తితో 'మదర్స్ డే' గా పునరుద్ధరించబడింది.

ఈ వివరాలు ఎందుకంటే 'మదర్స్ డే' రోజున ఇప్పుడు పత్రికలు, పండితులు వల్లించే భావజాలానికి 'మదర్స్ డే' ఆవిర్భావ నేపథ్యానికి చాలా దూరం ఉందని అర్థం చేసుకునేందుకు. మదర్స్ డే ఆవిర్భావానికి ఉదాత్తమైన చరిత్ర ఏమీ లేకపోగా కనీసం ఐక్యరాజ్య సమితి లాంటి అంతర్జాతీయ సంస్థల గుర్తింపు కూడా లేకపోవడం ఒక విడ్డూరమే.

అమ్మ అంటే కుటుంబంలోని అనేక పాత్రల్లోని ఒకానొక పాత్రగానే చూడలేము. ప్రతి ఒక్క స్త్రీ తన జీవితంలో అత్యధిక భాగం అమ్మగా గడపవలసిందే; అమ్మగా కడతేరవలసిందే. ఇతర స్త్రీ

పాత్రల కాలం కొద్ది సంవత్సరాలు. బాల్యం ఒక్కటే స్త్రీలకు అమూల్యమైన ఉపశమనాన్ని ఇస్తుంది. కొమారం నుండే ఆమె స్త్రీ పాత్రలోకి వెళ్లిపోతుంది. ఇటీవలి వరకూ, నిజానికి ఇప్పటికీ (మెజారిటీ) కొమారాన్ని అనుభవించే స్వాతంత్ర్యాన్ని సమాజం ఇవ్వలేదు; ఇవ్వడం లేదు. బాల్య వివాహాలతో ఇంటి బానిసత్వానికి కట్టిపడేస్తున్నది. కుటుంబంలోకి వచ్చి పడ్డాక స్త్రీ అనివార్యంగా అమ్మ పాత్రను ఇష్టంగానో, అయిష్టంగానో స్వీకరిస్తుంది. కనుక అమ్మను గురించి చర్చించుకోవడం అంటే మొత్తం మహిళా లోకం గురించి చర్చించుకోవడమే. మదర్స్ డే జరపడం అంటే మొత్తంగా స్త్రీ జాతికి 'దినం' జరపడమే. దీనికి వ్యతిరేకంగా మహిళా కార్మికవర్గ ఉద్యమం 'అంతర్జాతీయ మహిళా దినం' ను ఆచరణలోకి తెచ్చింది. కానీ విప్లవకర కార్మికవర్గ ఉద్యమాలు కొడిగట్టిన నేపథ్యంలో 'అంతర్జాతీయ మహిళా పోరాట దీక్షా దినోత్సవం' కాస్తా ఐరాస లాంటి పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థల చేతుల్లో పడి 'అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం'గా రూపు మార్చుకుంది. ముగ్గుల పోటీలకు, అందాల పోటీలకు, పరస్పరం శుభాకాంక్షలు చెప్పుకునే స్థాయికి దిగజారిపోయింది. పెట్టుబడిదారీ సంస్కృతికి ప్రత్యామ్నాయంగా కార్మికవర్గం అభివృద్ధి చేసుకున్న ప్రత్యామ్నాయ సంస్కృతి సరైన పోషణ, అనుసరణ, మద్దతు లేనట్లయితే దానిని అనివార్యంగా పెట్టుబడిదారీ సంస్కృతి తనలో కలిపేసుకుంటుందని చెప్పేందుకు ఇది ఒక తార్కాణం. హిందూ మత సనాతన సంస్కృతిని ఆమూల్యగ్రం తిరస్కరించి కొత్త మతాన్ని ప్రతిపాదించిన బుద్ధుడు, తిరుగుబాటు ప్రకటించిన అంబేద్కర్‌లను కూడా హిందూ మతం తనలో కలిపేసుకున్నట్లు!

‘సరుకు’గా భావోద్వేగం

ఇప్పుడు మదర్స్ డే అంటే ఒక గ్రీటింగ్ కార్డు కొని అందులో కృత్రిమ ప్రేమని నింపి అమ్మకు కానుకగా ఇవ్వడం; వీలయితే ఆ సంగతి ఫేస్‌బుక్‌లోనో, వాట్సాప్‌లోనో ఫోటోలుగా ప్రదర్శించడం; గ్రీటింగ్ కార్డుల్లో, ఫేస్‌బుక్ పోస్టుల్లో అమ్మ ఎంత గొప్పదో, అసలు 'అమ్మ' అనే పదమే ఎంత కమ్మనైనదో సాధ్యమైనంత హృద్యంగా, ఆకట్టుకునే విధంగా కొటేషన్లు, కవితలు, పద్యాలు రాసి ప్రదర్శనకు పెట్టడం. ఇక మదర్స్ డే పేరుతో గ్రీటింగ్ కార్డుతో పాటు ఎవరి స్థాయిని బట్టి వారు కొనుగోళ్లు చేయడం మామూలే. ఎంత ఖరీదైన కార్డు ఇస్తే అంత ప్రేమ. ఎంత ఖరీదైన కానుక (చీర, పట్టు చీర నుండి గోల్డ్ చెయిన్, డైమండ్ నెక్లెస్ వరకూ బోలెడు ఆషన్లు మార్కెట్ సిద్ధం చేసి ఉంచుతుంది) ఇస్తే అంత అమ్మోద్వేగం ఉన్నట్లు! బ్రాండెడ్ కంపెనీలయితే మదర్స్ డే కోసం ప్రత్యేకంగా మోడల్స్ తయారు చేసి లబ్ధి పొందే ప్రయత్నాలు చేస్తాయి. ప్రకటనల జోరు సరే సరి. “ఈ మదర్స్ డే రోజు ఒక మంచి కొడుకుగా మీ అమ్మకు ఏమివ్వగలరు?” అని ప్రశ్నిస్తూ ఓ కంపెనీ సువాసన భరితమైన స్పా క్వాలిటీ ఆయిల్స్‌తో ఏరోమా థెరపీ అందించే ఈ ‘స్టోన్ డిఫ్యూసర్’ మాత్రమే మీ అమ్మకు సరైన ప్రేమ కానుక” అని సమాధానం ఇచ్చేస్తుంది. బాత్ రోబ్, ఐ ప్యాడ్, టీ కప్పులు, బొకేలు, బ్యాగ్‌లు, చెప్పులు, సోఫా సెట్, వార్డ్ రోబ్ ఇలా అనేక సరుకులను అమెజాన్

కంపెనీ మదర్స్ డే కానుకలుగా అమ్మకానికి పెట్టింది. నగలు, వజ్రాల కంపెనీలు ‘మదర్స్ డే కలెక్షన్’ అంటూ వివిధ మోడల్స్ ప్రదర్శనకు పెట్టాయి. “ఇన్నాళ్లు లేని సౌకర్యం ఇవ్వండి, అమ్మ కళ్ళల్లో ఆనందాన్ని చూడండి” అంటూ సరుకులు ప్రాణం పోసుకుని పిలుపు ఇస్తున్నాయి.

అమ్మ ప్రేమకు వెల కట్టలేము అంటూనే పిన్నీసు నుండి డైమండ్ నెక్లెస్ దాకా కొడుకులు, కూతుళ్లు వెల కట్టేస్తుండడం నేటి వైరుధ్యాల సమాజానికి చక్కటి ప్రతీక. ఈ మార్కెట్ ప్రేరేపిత భావజాలానికి కవులు, కథకులు, సినిమాలు, సీరియళ్లు తమ వంతుగా వెర్రి మొర్రి డైలాగులతో, హైప్ చేసిన సీన్లతో, కవితలు, పద్యాలతో పనికిరాని చెత్తను పోగేస్తున్నారు. “నవ మాసాలు, మోసి, కని పెంచిన ఈ తల్లియా నీకు తల కొరివి పెట్టుట?!” అంటూ చంద్రమతి ‘సత్య హరిశ్చంద్ర’ నాటకంలో దశాబ్దాల క్రితం వేసిన ప్రశ్న ఎన్ని సినిమాలకు, సీరియళ్లకు కథల్ని తయారు చేసిందో లెక్క కట్టలేము. వాటిని చూసి అప్పటికప్పుడు కన్నీళ్లు కార్చి తుడుచుకునే వారికి అసలు కొదవలేదు. ఇన్ని జరుగుతున్నా ఆస్తుల కోసం అమ్మ, నాన్నల పంపకం జరిగిపోతూనే ఉంటుంది. అమ్మ ప్రేమ, అమ్మ త్యాగం, అమ్మ జ్ఞానత్యం అంటూ గుండెల్ని గొంతులోకి తెచ్చుకునే వాళ్ళు ఆ అమ్మను రక్త మాంసాలు, భావోద్వేగాలు, అవసరాలు, సుఖ దుఃఖాలు ఉన్న వ్యక్తిగా గుర్తించడం ఎక్కడా కనిపించదు.

పెట్టుబడి చెప్పిందే శాసనం

“పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ కంటికి కనిపించే ప్రతి వస్తువునీ సరుకుగా మార్చి వేస్తుంది” అని కారల్ మార్క్స్ చేసిన సూత్రీకరణ తిరుగులేని వాస్తవంగా మానవ సమాజానికి అనుభవంలోకి వచ్చి దశాబ్దాలు గడిచాయి. భారతదేశంలో 1990లో పివి నరసింహారావు - మన్మోహన్‌సింగ్ ద్వయం ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక సంస్కరణల దరిమిలా ప్రభుత్వ రంగ పరిశ్రమలు కొడిగట్టి, అరకొర ప్రజా సంక్షేమం సైతం కొండెక్కి, విద్య-వైద్యం, నీరు-నిప్పు అన్నీ ధరల్ని అందంగా తొడుక్కుని కార్పొరేట్ కంపెనీల షోకేసుల్లో అద్దాల వెనక్కి చేరి జనానికి అందని ద్రాక్షగా మారడం మరింత స్పష్టంగా అనుభవంలోకి వచ్చింది. తొండ ముదిరి ఊసరవెల్లి అయినట్లు వస్తువుల్ని సంపూర్ణంగా ఆరగించిన సరుకీకరణ, మనుషుల భావోద్వేగాలను కూడా కబళించడం ప్రారంభించింది. ఫలితంగా గతంలో ఎరుగని రీతిలో మదర్స్ డే, ఫాదర్స్ డే లాంటి పేర్లతో తల్లిదండ్రులు, అక్కచెల్లెళ్లు, అన్నదమ్ములు, స్నేహితులు, ప్రేమికులు తదితర సంబంధ బాంధవ్యాలకు కూడా ‘దినం’ జరపడమనే సరికొత్త ‘నార్మల్’ ఉనికిలోకి వచ్చింది. ఈ నార్మల్ ని గుర్తించి ఆమోదించని వారు ‘తేడా’ జీవులుగా గుర్తింపు పొందేంతగా ఇది వ్యాపించింది.

పెట్టుబడి దెయ్యం ఆవహించి లాభాల వేటలో క్షణం తీరిక లేకుండా గడిపే కార్పొరేట్ వ్యాపార ప్రపంచం తన కృత్రిమ జిలుగు వెలుగులు, విలువల చుట్టూ కార్మికులు, దిగువ-ఎగువ మధ్య తరగతి, ధనిక వర్గాలబీ స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు, యువత...

ఇలా అందరినీ ఆకర్షిస్తూ అసలుని వెనక్కి నెట్టి, నకిలీని అసలుగా ముందుకు తోస్తున్నది. ఫలితంగా పండితులు-పామరులు అన్న తేడా లేకుండా అందరూ అసలు-నకిలీలను వేరు చేయలేని అయోమయంలో మునిగిపోయారు. కార్పొరేట్ శంఖంలో నుండి వచ్చి పడుతున్న విష సంస్కృతిని తీర్థంగా స్వీకరించి, ఆరగించి, ఆచరించి తరిస్తున్నారు. బొందితో 'హై క్లాస్ కల్చర్' ని చేరామన్న తలంపుతో వివశులవుతున్నారు.

ఈ సందడిలో కంటి ముందు భౌతికంగా ఉండవలసిన అమ్మ, ఆశ్రమాల్లో బలవంతపు ఒంటరితనానికి కట్టివేయబడుతోంది; రక్త మాంసాలు, భావోద్వేగాలు ఉన్న మనిషిగా కాకుండా కార్పొరేట్లకు లాభాలు కురిపించే సరుకుగా అమ్మతనం మారకపు విలువను సంతరించుకుంది; పేగు బంధం -బిబరల్ డెమోక్రసీ సాంస్కృతిక విలువగా కూడా మనలేక- అన్నదమ్ముల మధ్య పంపకంగా దిగజారిపోయిందిబీ అనుభవాలను ఉపయోగపు విలువగా పంచి ఇవ్వవలసిన వయసులో వీధుల్లో, ప్లాట్ ఫారంలపై, స్మశానంలో చెల్ల కిందా శిలా శకలమై మూలుగుతోంది. కాలం ఎరుగని మానై కొత్త తరానికి అనుభూతుల నీడను ఇవ్వవలసిన దశలో కనీస పోషణ కరువై ఎండి పోతున్నది.

చరిత్రాత్మక ఓటమి

ఇది కాకతాళీయం కాదు. ఊహించని ఉపద్రవమూ కాదు. ఫ్రెడరిక్ ఎంగెల్స్ మాటల్లో చెప్పాలంటే "స్త్రీ జాతి (female sex) ప్రపంచ సామాజిక పరిణామ క్రమంలో చారిత్రాత్మకంగా ఓడించబడిన" ఫలితం ఇది. ఈ ఓటమి ప్రైవేటు ఆస్తి పుట్టుక వల్ల సంభవించింది. వ్యక్తిగత ప్రైవేటు ఆస్తి అంటూ ఏర్పడ్డాక "ఆ వ్యక్తి తదనంతరం ఆ ఆస్తి ఎవరికి?" అన్న ప్రశ్న దానిని అంటిపెట్టుకుని ఉండడం అనివార్యం. సదరు ఆస్తిని హక్కుగా పొందేందుకు వారసుడి అవసరం తల ఎత్తింది. తండ్రికి ప్రాధాన్యం లేని మాతృస్వామ్యంలో వారసుడు లేడు. పితృస్వామ్య సమాజం ఆవిర్భావం ఇక లాంఛన ప్రాయమే. అయితే అత్యంత పవిత్రమైన ప్రైవేటు ఆస్తిని వారసత్వంగా పొందేందుకు వారసుడు స్వచ్ఛంగా ఉండాలి. ఎలాంటి అనుమానాలకు తావు ఉండకూడదు. ఈ స్వచ్ఛమైన వారసుడి అవసరం మోనోగమీ (ఒక భర్తకు ఒకే భార్య, ఒక భార్యకు ఒకే భర్త) ని ఉనికిలోకి తెచ్చింది.

అనగా మోనోగమీ అన్నది భార్య-భర్తలు ఒక సానుకూల అవగాహనతో వచ్చిన ఒప్పందం ఫలితం కాదు. కారల్ మార్క్స్ మాటల్లో చెప్పాలంటే "అది పురుషుడి ఆధిపత్యం పైన ఆధారపడినట్టిది, దాని బహిరంగ లక్ష్యం పితృత్వంపై వివాదాలకు తావు లేని పిల్లలను ఉనికిలోకి తేవడం, నిర్దిష్ట కాలం తర్వాత తన తండ్రి సంపదకు సహజ వారసులుగా ఈ పిల్లలను పొందేందుకు సదరు పితృత్వం కావాలి" (మార్క్స్, ఎంగెల్స్ సెలెక్టెడ్ వర్క్స్, వాల్యూం 2, పేజీ 221). దరిమిలా ప్రైవేటు ఆస్తిని కూడబెట్టి, పెంపు చేసి, దానికి సేవ చేసే బానిసలను ప్రైవేటు ఆస్తి వ్యవస్థ తయారు చేసుకుంది. ఆ విధంగా మొట్ట మొదటి వర్గ సమాజంగా

బానిస సమాజం ఉద్భవించింది. ప్రైవేటు ఆస్తి సంరక్షణ కోసం రాజ్యం పురుడు పోసుకుంది. ఇంతింతై వటుడింతై అన్నట్లుగా పెరిగి పెద్దదై సైనికులు, సహాయకులు, ఉద్యోగులు, చట్ట సభలుగా కేన్సర్ పుండు వలె నలు దిశలకు విస్తరించింది.

మాతృస్వామ్య సమాజం, పితృస్వామిక సమాజంగా ఆవిర్భవించడానికి, ప్రైవేటు ఆస్తి ఆవిర్భావానికి మధ్య అవినాభావ సంబంధం ఉన్నదని పై అధ్యయనం ద్వారా అర్థం చేసుకోగలము. ఎంగెల్స్ ప్రకారం కుటుంబం యొక్క ప్రధాన ఆస్తి స్వభావం వ్యవసాయం నుండి పశు పాలన వైపుకు పరివర్తన చెందడంలోనే తండ్రి చేతుల్లోకి కుటుంబ ఆధిపత్యం బదలాయింపు జరిగిన జాడలను గమనించవచ్చు. అప్పటి వరకు వ్యవసాయంలో మహిళ, పశుపాలనలో పురుషుడు ప్రధాన పాత్ర వహించిన సంగతి గమనంలో ఉంచుకోవాలి. ఈ విధంగా కుటుంబ ఆధిపత్యం స్త్రీ చేతుల నుండి పురుషుడి చేతుల్లోకి బదలాయింపు జరిగాక వర్గ సమాజం, అందులోని సామాజికార్థిక దోపిడి అనేక రెట్లు శక్తివంతం అవుతూ పోయాయి. "కుటుంబం, ప్రైవేటు ఆస్తి మరియు రాజ్యం పుట్టుక" గ్రంథంలో ఎంగెల్స్ ఇలా పేర్కొన్నారు:

"కుటుంబ శ్రమ విభజన చట్రం పరిధిలో ఈ ఆధిపత్యం బదలాయింపు విప్లవాత్మకమైనది - మానవ సమాజం ఎదుర్కొన్న అత్యంత నిర్ణయాత్మక ఘటనలలో ఇది ఒకటి. అది స్త్రీ జాతి యొక్క ప్రపంచ - చారిత్రక ఓటమి. (ఈ ఓటమి దరిమిలా) స్త్రీ స్థాయి అధోగతి పాలయ్యింది. ఆచరణలో బానిసీకరించబడింది. మొత్తంగా కేవలం పిల్లలను సాకే ఒక పనిముట్టుగా మార్చబడింది. ఈ విధంగా కుదించబడిన స్థాయిలోకి దిగజార్చబడిన స్త్రీ క్రమంగా అలంకార వస్తువుగా పరదా చాటుకు నెట్టబడింది. (మార్క్స్, ఎంగెల్స్ సెలెక్టెడ్ వర్క్స్, వాల్యూం 2, పేజీ 2015-17).

'విప్లవాత్మకమైన బదలాయింపు' అనడంలో అక్కడ ఒక పెద్ద ఘర్షణ, యుద్ధం జరిగినట్లు భావించవలసిన అవసరం లేదని ఎంగెల్స్ వివరించారు. 'సౌకర్యవంతంగా ఉండటానికి' అన్న కారణంతో జరిగిన చిన్న సర్దుబాటు కూడా అయి ఉండవచ్చు అని వివరిస్తూ దాని ఫలితం మాత్రం విప్లవాత్మక మార్పులకు దారి తీయడం ఒక చారిత్రక మలుపుగా ఆయన పేర్కొన్నారు. బహుశా దీనిని చారిత్రక కుట్ర అని కూడా పేర్కొనవచ్చునేమో. అయితే ఇది తప్పనిసరిగా నివారించి ఉండవలసిన తరహా కుట్ర కాదు. ఇది ఒక నెససరీ ఈవిల్! వర్గ విభేదాలు లేకుండా సమానత్వంతో పరిధవిల్లిన మాతృస్వామ్యం ప్రైవేటు ఆస్తి ఆవిర్భవించి కొనసాగడం కోసం తనకు తాను ఆహుతై మహా మానవ సమూహాల్నే నిర్దాక్షిణ్యంగా పరిహరించేందుకు తెగబడ్డ అంతులేని వైషమ్యాల వర్గ సమాజంగా అవతరించడమే కాక 'ఆడ సగాన్ని' వేలాది సంవత్సరాలుగా వంటగదికి, పిల్లల పెంపకానికి పరిమితం చేసిన ఘటన 'కుట్ర' అనకుండా నియంత్రించుకోగలమా!

కుటుంబం - మోనోగమీ

మోనోగమీ నిజానికి స్త్రీ వైపు నుండే అమలయింది గానీ పురుషుని వైపు నుండి అమలు కాలేదు. కనుక ఇది

అసమానమైనది, మోసపూరితమైనది. స్త్రీని కుటుంబ బానిసత్వానికి కట్టివేయడానికి మాత్రమే ఉద్దేశించినది. ఈ మోనోగమీ నుండి ఉద్భవించిన ఆధునిక కుటుంబం సహజంగానే మానవ సమాజపు సమస్త వైరుధ్యాలను తన గర్భాన మోస్తూ ఉనికిలోకి వచ్చింది.

కారల్ మార్క్స్ ఇలా అన్నారు: “ఆధునిక కుటుంబం బానిసత్వాన్నే (servitus) కాక రైతు దాస్యం (serfdom) ను కూడా తన గర్భంలో కలిగి ఉన్నది. ఎందుకంటే ఆరంభం నుండే అది వ్యవసాయ సేవలతో సంబంధం కలిగి ఉన్నది కనుక. తర్వాత కాలంలో సమాజంలోపలా మరియు దాని రాజ్యంలోనూ భారీ స్థాయిలో విస్తరించిన సమస్త శతృత్వాలను (వైరుధ్యాలను-అను) అది తన లోపల సూక్ష్మ రూపంలో కలిగి ఉన్నది.” (కుటుంబం పుట్టుక... గ్రంథంలో ఏంగెల్స్ ప్రస్తావించిన మార్క్స్ కొటేషన్ నుండి. పేజీ 217)

ఇదే అంశాన్ని ఆర్థిక పార్శ్వం నుండి చూసినట్లయితే, వస్తువు సరుకుగానూ, ఉపయోగపు విలువ మారకపు విలువగానూ మరో రూపాన్ని సంతరించుకోవడం కూడా మాతృస్వామ్యం నుండి పితృస్వామ్యంలోకి పరివర్తన చెందిన దశలోనే చోటు చేసుకుందన్నది స్పష్టమే. (వస్తువు విలువను ఉపయోగపు విలువగానూ సరుకు విలువను మారకపు విలువగానూ చూడాలన్నది విధితమే) మారకపు విలువగా ఉపయోగపు విలువ వ్యక్తం అవడంలోనే అదనపు విలువను లాభం, అద్దె, వడ్డీ, పన్ను, నాగు, కౌలు... అనేక రూపాల్లో ఆధిపత్య వర్గాలు కొల్లగొట్టేందుకు భూమిక ఏర్పడిపోయింది.

కుటుంబ చాకిరీకి, ఇంటి బానిసత్వానికి పరిమితం అయిన మహిళ ఒక స్వతంత్ర వ్యక్తిగా ఉనికిని కోల్పోయింది. తన శ్రమ తనకు చెందకుండా పోయింది. తన జీవితం తనది కాకుండా పోయింది. తాను స్వతంత్ర ఉనికిని కోల్పోయానన్న ఎరుక కూడా లేకుండా తనపైకి వస్తున్న అణచివేతను యధాతథంగా సహజంగా స్వీకరించే శాశ్వత ఏమరుపాటులోకి స్త్రీని వర్గ సమాజం తొక్కి వేసింది. అణచివేతకు ఏ తరగతి స్త్రీకి కూడా మినహాయింపు లేకపోవడం ఒక కఠిన వాస్తవం. కాగా కార్మికవర్గ స్త్రీలు ఆర్థికంగా రెండింటా అణచివేతకు గురవుతోంది. సామాజిక, సాంస్కృతిక, లైంగిక దోపిడీల గురించి చెప్పనే అవసరం లేదు. లెనిన్ మాటల్లో చూడాలంటే:

“నేటి పెట్టుబడిదారీ సమాజం దారిద్ర్యం, అణచివేతలకు సంబంధించిన అనేక రూపాలను తనలో దాచి ఉంచుతుంది. అవి కంటికి వెంటనే కనపడవు. బాగా బతికాం అనుకునే రోజుల్లోనే, చెల్లాచెదురుగా ఉండే పేద పట్టణ ప్రజలు, చేతివృత్తిదారులు, కార్మికులు, ఉద్యోగులు, చిన్న అధికారులు అత్యంత గడ్డు పరిస్థితుల్లో నివసిస్తూ కనీస అవసరాలను కనాకష్టంగా తీర్చుకోగలుగుతారు. అటువంటి కుటుంబాల్లో మిలియన్ల సంఖ్యలో కుటుంబ బానిసలుగా నివసిస్తున్న (గడిపేస్తున్న అనడం సరైనది) మహిళలు కాసిని పెన్నీలతో తమ కుటుంబాలకు ఆహారం, బట్ట సమకూర్చుతున్నారు. ఆ క్రమంలో వారు తమ రోజువారీ చాకిరీనీ, ఒక్క తమ సొంత శ్రమలో తప్ప ప్రతిదానిలోనూ చేసే పొదుపునూ పణంగా

పెడుతున్నారు... ..తమ కోసం తమ కుటుంబం కోసం ఒక రొట్టె ముక్కను సమకూర్చి పెట్టే “కాసింత అదనపు సంపాదనకై” క్రూరమైన అత్యల్ప వేతనానికి కూడా సిద్ధపడి పోయే ఈ స్త్రీలనే ఇంటి-కార్మికులుగా నియమించుకునేందుకు పెట్టుబడిదారులు అత్యంత ఇష్టంగా ముందుకు వస్తారు. ఈ తరగతి మహిళలనుండే సకల దేశాలలోని పెట్టుబడిదారులు తమ సేవలకై ఉంపుడుకత్తెలను ఎంతమందినైనా (ప్రాచీన బానిస యజమానులు మరియు మధ్య యుగాల భూస్వామ్య ప్రభువులకు మల్లేనే) అత్యంత సమంజసమైన ధర పెట్టి నియమించుకుంటారు కూడా. వ్యభిచారంపై వారు ప్రకటించే ఎంత తీవ్ర నైతిక అగ్రహమైనా (నూటికి 99 పాళ్ళు వంచనే సుమా!) స్త్రీల శరీరాలపై వ్యాపారానికి వ్యతిరేకంగా ఎలాంటి చర్యలకూ దోహద పడదు. వేతన బానిసత్వం ఉన్నన్నాళ్ళూ వ్యభిచారం కూడా అనివార్యంగా ఉనికిలో కొనసాగుతుంది. మానవ సమాజాల చరిత్ర అంతటా అణచివేత, దోపిడీలకు గురవుతున్న సకల వర్గాలూ తమకు చెందిన రెండింటిని తమ అణచివేతదారులకు తప్పక అప్పగించేలా బలవంతం చేయబడ్డారు, ఒకటి చెల్లింపుకు నోచుకోని తమ శ్రమ (అదనపు శ్రమ -అను); రెండు, తమ స్త్రీలు -యజమానులకు ఉంపుడుకత్తెలుగా. (లెనిన్ కలెక్టెడ్ వర్క్స్, ప్రోగ్రెస్ పబ్లిషర్స్, 1971, వాల్యూం 36, పేజీలు 230-231)

అసమానత, పెట్టుబడి లాభార్జనకు దన్ను

స్త్రీలను శ్రామికురాలిగానూ, పురుషుడికి సేవలు చేసుకునే రెండో తరగతి పౌరురాలిగానూ రెండు విధాలుగా అణచివేతకు గురిచేయడం ద్వారా పెట్టుబడిదారీ సమాజం మరింత లాభాలను పోగేసుకుంటుంది. ఎలాగంటే ఒకటి: స్త్రీలను అబలగా పరిగణిస్తూ ఆమె శ్రమకు పురుషుడి శ్రమ కంటే తక్కువ ధర చెల్లిస్తుంది. కానీ శ్రమను గుంజుకోవడంలో పురుషుడి కంటే అధిక ఒత్తిడిని స్త్రీలపై అమలు చేయడం ద్వారా అధిక శ్రమను రాబడుతుంది. ఈ తేడా పెట్టుబడిదారుడికి అదనపు లాభాన్ని ఇస్తుంది. రెండు: పురుషులు నిరుద్యోగ సైన్యంగా పొగుపడే కొద్దీ వారి వేతన స్థాయి పడిపోతూ ఉంటుంది. అల్ప వేతనాలకు సైతం తమ శ్రమను అమ్ముకునేందుకు పురుష కార్మికులు సిద్ధపడతారు. అనగా కుటుంబ ఆదాయం పడిపోతుంది. పడిపోయిన భర్త ఆదాయంతో కుటుంబం గడవని పరిస్థితుల్లో ‘వేడి నీళ్లకు చన్నీళ్ల తోడు’ అన్నట్లుగా చిన్న చిన్న శ్రమలకు స్త్రీ సిద్ధపడి గడప దాటుతుంది. ప్రధానంగా గృహ పరిశ్రమల్లో, మైక్రో-చిన్న పరిశ్రమల్లో అతి కొద్ది వేతనానికి వారు సిద్ధపడతారు. ఈ స్త్రీల వేతనాల పెంపుకై పెట్టుబడిదారుడు పైన ఒత్తిడి చాలా తక్కువ. చాలా చోట్ల అసలు ఒత్తిడే ఉండదు. ఎందుకంటే వారి వేతనం ఎలాగూ కుటుంబానికి ప్రధాన ఆదాయ వనరు కాదు. ‘ఏదో భర్తకు కాస్త తోడుగా’ తెచ్చుకునే వేతనం కనుక చట్టాలు, నియంత్రణ వ్యవస్థల దృష్టి వారిపై ఉండదు. కానీ పోను పోనూ శ్రమలలో గణనీయ వాటాను ఇలాంటి చిన్న శ్రమల ద్వారా తీర్చుకునేందుకు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ అలవాటు పడింది. వెరసి మొత్తంగా సామాజిక సగటు వేతనం మరింతగా పడిపోతున్నది. అసలే అల్ప స్థాయిలో పురుషుడి వేతనం మరింత దిగజారేలా స్త్రీల

‘చన్నీళ్ళ శ్రమలను’ పెట్టుబడిదారులు ఉపయోగపెడుతున్నారు. తద్వారా మరింత అదనపు విలువను వారు పొందుతున్నారు. ఇదే ప్రయోజనాన్ని బానిస, భూస్వామ్య సమాజాలు కూడా పొందాయి.

కనుక స్త్రీని పురుషుడికి సేవకురాలుగా, రెండో తరగతి పౌరురాలిగా ఉంచడంలో పెట్టుబడిదారీ సమాజానికి బోలెడు ప్రయోజనం ఉన్నది. రాశులుగా తమవద్ద పొగుబడ్డ పెట్టుబడిని లాభార్జనా పెట్టుబడిగా రియలైజ్ చేసుకోవడంలో, అదనపు విలువను అనేక రెట్లు పెంచుకోవడంలో, వేశ్యా వ్యవస్థ నుండి లైంగిక సేవలను ఉదారంగా పొందడంలో, అత్యల్ప పెట్టుబడితో వేశ్యా పరిశ్రమ నుండి అంతులేని లాభాలను అర్జించడంలో, ప్రత్యర్థి శిబిరాన్ని ఉన్న పళంగా కూల్చివేయగల హానీ ట్రాప్లకు స్త్రీలను ఉపయోగపెట్టుకోవడంలో పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థకు, ఇతర సంకర వ్యవస్థలకు స్త్రీ-పురుష విభజన వేయి విధాలుగా ఉపయోగపడుతుంది. కనుక స్త్రీ పురుష అసమానత్వాన్ని భూస్వామ్య, పెట్టుబడిదారీ సమాజాలు సకల రక్షణలతో కాపాడుకుంటాయి. లైంగిక సమానత్వం కోసం గొంతెత్తే ప్రజలను అనేక ప్రలాభాలకు గురి చేస్తుంది. సమానతను డిమాండ్ చేసే సిద్ధాంతాలలోకి పోస్ట్-మోడ్రనిజం లాంటి అనేక గందరగోళాలను చొప్పించి అయోమయానికి గురి చేస్తాయి. సరికొత్త ధోరణులను ప్రోత్సహించి స్త్రీ-పురుష సమానత్వ భావజాలాన్ని పూర్వపక్షం చేసేందుకు, బలహీనపరిచేందుకు కృషి చేస్తాయి.

కనుక స్త్రీ పురుష అసమానతలను నిర్మూలించి అసలు సీసలు సంపూర్ణ సమానత్వాన్ని నెలకొల్పాలంటే వర్గ సమాజ నిర్మూలన ద్వారా తప్ప మరొక విధంగా సాధ్యం కాదు. ఇందుకోసం స్త్రీలను విస్తృతంగా రాజకీయ పోరాటాల్లోకి సమీకరించాలి. జెండర్ ఈక్వాలిటీ విషయంలో ఆధునిక లిబరల్ ప్రభుత్వాలు ప్రవచించే సూత్రాలు ఒట్టి వాగాడంబరంగా, వంచనగా వెల్లడి చేసి స్త్రీ లోకాన్ని చైతన్యం కావించాలి. ఉత్పత్తి సాధనాలను పురుష స్వామ్యం నుండి విముక్తి చేసి సమాజ పరం చేయడానికి స్త్రీ విముక్తికి ఉన్న అనివార్య సంబంధాన్ని ముఖ్యంగా కార్మికవర్గ స్త్రీలకు అవగతం చేయాలి. మదర్స్ డేల నిర్వహణ దోపిడీ వ్యవస్థల మోసపూరిత ఆడంబరాలలో భాగమేనని గ్రహించాలి. స్త్రీల కర్తవ్యాన్ని వివరిస్తూ లెనిన్ ఇలా పేర్కొన్నారు:

“బోల్షివిజం మరియు సోవియట్ అధికారంల సారం ఏమిటంటే, బూర్జువా ప్రజాస్వామ్యం కపటత్వం మరియు ఆడంబరాలను బైట పెట్టడం, భూమి మరియు ఫ్యాక్టరీల ప్రైవేటు యాజమాన్యాన్ని రద్దు చేసి సమస్త రాజ్యాధికారాన్ని శ్రామిక, అణచి వేయబడ్డ ప్రజల చేతుల్లో పెట్టడం. వాళ్లు, ఈ ప్రజలు, రాజకీయాలను -అనగా నూతన సమాజాన్ని నిర్మించే కార్యాన్ని- తమ చెప్పుచేతల్లోకి తీసుకోవాలి... ...కానీ స్త్రీలను కూడా సమీకరించకుండా ప్రజలను రాజకీయాల్లోకి సమీకరించడం సాధ్యం కాదు. ఎందుకంటే పెట్టుబడిదారీ విధానం కింద మానవ జాతి యొక్క ‘ఆడ సగం’ (female half) రెండు రెట్లు అణచివేతకు గురవుతుంది. శ్రామిక మహిళ, రైతు మహిళ ఇరువురు పెట్టుబడి

కింద అణచివేయబడ్డారు. అంతేకాక, దానితో పాటు, ఒకటి: చట్టం వారికి పురుషులతో సమానత్వాన్ని ఇవ్వదు గనుక వారికి కొన్ని హక్కులు లేకుండా చేశారుబీ రెండు, -ఇది ప్రధానాంశం- వాళ్లు ఇంటి వెట్టి చాకిరీకి (household bondage) పరిమితం చేయబడ్డారు, వాళ్లు “ఇంటి బానిసలు” (household slaves) గా కొనసాగుతున్నారు, ఏమంటే వారు వంట గదిలోనూ, కుటుంబ గృహంలోనూ అత్యంత మకిలి పంకిలమైన, నడుములు విరిగిపోయే, గానుగెడ్డు తరహా గొడ్డు చాకిరీని మోస్తూ ఉన్నారు... ...అత్యంత ముఖ్యమైనది ఏమిటంటే భూమి, ఫ్యాక్టరీలపై ప్రైవేటు యాజమాన్యం రద్దు. ఇదే, ఇది ఒక్కటి మాత్రమే సంపూర్ణమైన, వాస్తవికమైన మహిళా విముక్తి వైపుకు, వ్యక్తిగత ఇంటి చాకిరీ నుండి భారీ-తరహాలో సామాజికీకరించబడిన కుటుంబ సేవల వైపుకు పరివర్తన చెందడం ద్వారా ఆమెను “ఇంటి వెట్టి చాకిరీ” నుండి విమోచన వైపుకు మార్గాన్ని తెరుస్తుంది. (లెనిన్ కలెక్షన్ వర్క్స్, ప్రోగ్రెస్ పబ్లిషర్స్, మాస్కో, 1965, వాల్యూం 32, పేజీలు 161-163).

సోషలిస్టు విప్లవంతోనే మహిళా విముక్తి ఆటోమేటిక్ గా సంభావిస్తుందని మహాపాథ్యాయులు విఐ లెనిన్ ఎన్నడూ చెప్పలేదు. మహిళలను ఇంటి చాకిరీ నుండి దూరం చేసి, బిడ్డల పెంపకాన్ని గృహ శ్రమలను సామాజిక శ్రమలుగా మార్చినప్పుడే స్త్రీల విముక్తి వాస్తవికంగా సాకారం అవుతుందని ఆయన స్పష్టంగా చెప్పారు. “... ..ప్రధాన విధి ఏమిటంటే మహిళను సామాజికమైన ఉత్పాదక శ్రమలోకి సమీకరించడం, “ఇంటి బానిసత్వం” నుండి వారిని బయటకు లాగడం, అనంతమైన, వారికే ప్రత్యేకమైన వంటగది మరియు నర్సరీ వాతావరణంలోకి భారంగా అవమానకరంగా ముడుచుకుని పోయే గానుగెడ్డు బ్రతుకు నుండి స్వేచ్ఛ కల్పించడం. (ప్రావ్డా, మార్చి 4 1920, వుమెన్ అండ్ ఎమాన్సిపేషన్ -వి ఐ లెనిన్, మార్క్సిస్ట్ ఇంటర్నేట్ ఆర్కైవ్స్).

మదర్స్ డే నిర్వహణ లెనిన్ పేర్కొన్న “బూర్జువా ప్రజాస్వామ్యపు కపటత్వం మరియు ఆడంబరాల” కోవలోనిది. ఇది సారం బొత్తిగా లేని పై పై పటాటోపమే. బూర్జువా ప్రజాస్వామ్యం, స్త్రీ పురుషుల మధ్య లాంఛనప్రాయమైన సమానత్వాన్ని ఆర్థిక, సామాజిక అసమానతలతో మేళవించి మాయను సృష్టిస్తుందని కూడా లెనిన్ ప్రభోదించారు. ఈ మాయను లిబరల్ పండితులు, పెట్టి బూర్జువాలు గుర్తించలేరని ఆయన హెచ్చరించారు. మదర్స్ డే, ఫాదర్స్ డే, పేరెంట్స్ డే, సీనియర్ సిటిజన్స్ డే ... మొదలైనవి ఈ మాయా సృష్టిలో భాగం. దీని ద్వారా సమానత్వ సాధనకు కృషి చేస్తున్నట్లు, అమృల గొప్పతనాన్ని గుర్తిస్తున్నట్లు, వృద్ధుల అవసరాలను తీర్చుతున్నట్లు హడావుడి చేస్తుంది. కానీ ఆచరణలో యధాతథ స్థితిని అది కొనసాగిస్తుంది. ఈ మోసాన్ని కార్మికవర్గ మహిళ మాత్రమే దాని సరైన రూపంలో గుర్తించగలదు. కనుకనే శ్రామికవర్గ మహిళ తన విముక్తి వైపు వేసే ప్రతి అడుగు మొత్తం స్త్రీ లోకాన్ని ప్రగతిపథం వైపుకు కొనిపోతుంది. ❀

మన భారతదేశాన్ని కార్పొరేట్ శక్తులు
ఎలానడిపిస్తున్నాయో, ఎందుకు నరేంద్రమోడీయే మళ్లీ
ప్రధానమంత్రిగా ఉండాలని కార్పొరేషన్లు కోరుకుంటున్నాయో
వివరిస్తున్నారు అరుంధతీ రాయ్.

“బుకర్ ప్రైజ్ విజేత అరుంధతీరాయ్ అంచనా ప్రకారం
నరేంద్రమోడీ నేతృత్వంలోని బీజేపీ ప్రభుత్వం పేద గ్రామస్థులకు
వ్యతిరేకంగా సైన్యాన్ని పంపబోతుంది” -అని విక్రమ్ జిత్ కాకతి
అన్నారు.

భారతీయ రచయిత అరుంధతీరాయ్ తన దేశం తన అతిపెద్ద
కార్పొరేషన్ల నియంత్రణలో ఉందని ప్రపంచానికి తెలియజెప్పాలను
కుంటున్నారు.

ఫోన్ ఇంటర్వ్యూ ద్వారా ‘జార్జియా ట్రైబ్యున్ పేపర్’లో పని చేస్తున్న
ఉద్యోగి చార్లీ స్మిత్ కి చెప్పారు. భారతదేశంలో మధ్యతరగతి
గురించి కాదుగానీ, వందలాది మిలియన్లలో ఉన్న అతిపేదప్రజలకి
చాలా వినాశకరమైన పరిణామాలు సంభవించబోతున్నాయని,
ధిల్లీకి చెందిన నాన్ ఫిక్షన్ నవలా రచయిత ఒకరు తన
అభిప్రాయాలను చెప్పారని ఆమె అన్నారు.

వాంకోవర్లోని బుర్రార్డ్, నెల్సన్ వీధుల మూలలో ఉన్న
సెయింట్ ఆండ్రూస్-వెస్టీ యునైటెడ్ చర్చ్ వద్ద ఏప్రిల్ ఒకటవతేదీ
ఉదయం 8 గంటలకు బహిరంగ ఉపన్యాసంలో అరుంధతీరాయ్
నేరుగా మాట్లాడారు. ఆమె వాంకోవర్ రావడం అదే మొదటిసారి
అన్నారు.

రిలయన్స్, టాటా, ఎస్సార్, ఇన్ఫోసిస్ వంటి ధనవంతులైన

అరుంధతీరాయ్ ‘జార్జియా ట్రైబ్యున్ పేపర్’కు ఇచ్చిన ఫోన్ ఇంటర్వ్యూ

“మా దేశ సంపదంతా తక్కువ అంటే మరీ తక్కువమంది
చేతుల్లో కేంద్రీకృతమై ఉంది. “ఈ కొద్ది కార్పొరేషన్లు ఇప్పుడు
మాదేశాన్ని నడుపుతున్నాయి, కొన్ని మార్గాల్లో రాజకీయ పార్టీలను
నడుపుతున్నాయి, మళ్లీ అవి మీడియాను కూడా
నడుపుతున్నాయి.” -అని అరుంధతీరాయ్ న్యూయార్క్ నుండి

భారత కార్పొరేట్లు, అమెరికా ఆధారిత రాకెట్లర్, ఫోర్డ్ ఫౌండేషన్ల
మాదిరిగానే తమ వ్యూహాలను ఎలా ప్రయోగిస్తున్నారో అనే
విషయాలపై ఆమె ఇటీవలి సంవత్సరాలలో పరిశోధిస్తున్నారు.
రాకెట్లర్, ఫోర్డ్ ఫౌండేషన్లు యుఎస్ ప్రభుత్వం కోసం, స్టేట్
డిపార్ట్మెంట్, సెంట్రల్ ఇంటెలిజెన్స్ ఏజెన్సీతో కార్పొరేట్ లక్ష్యాలను

శీఘ్రంగా ముందుకు తీసికెళ్లడం కోసం గతంలో చాలా దగ్గరగా పనిచేశాయని రాయ్ సూచించారు. ఇప్పుడు, భారతీయ కంపెనీలు 'అవగాహన నిర్వహణ' అని పిలుస్తూ, పబ్లిక్ అజెండాను నియంత్రించే సాధనంగా వాడుకోవడానికి ఛారిటబుల్ ఫౌండేషన్స్ ద్వారా డబ్బు పంపిణీ చేస్తున్నట్లు ఆమె అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఇందులో స్వచ్ఛంద సంస్థలకు నిధులు, చలనచిత్రోత్పవాలు, సాహిత్య ఉత్పవాలు, విశ్వవిద్యాలయాలకయ్యే ఖర్చులు కూడా ఉంటాయి. టాటాగ్రూప్ దశాబ్దాలుగా ఈ పనిని చేస్తున్నట్లు ఆమె తెలియజేశారు. కానీ ఇటీవల, ఇతర పెద్ద సంస్థలు కూడా ఈ విధానాన్ని కాపీ చేయడం ప్రారంభించాయని ఆమె చెప్పారు.

ప్రైవేట్ ధనంతో ప్రజా నిధులు భర్తీ

నయా ఉదారవాద విధానాలను నిర్మోహమాటంగా విమర్శిస్తూ - ఈ విధానాలన్నిటి లక్ష్యసమాజంలో అసమానతలను పెంచి, పోషించటమేనని చాలా ఖచ్చితంగా చెప్పారు అరుంధతీరాయ్.

“నెమ్మదిగా, వారు ప్రజలకు ఏమి చెప్పాలో అనే విషయంపై ఒక బోధనా ప్రణాళికను నిర్ణయిస్తారు,” అని రాయ్ చెప్తూ “ప్రజల ఊహల్ని, కలల్ని వాళ్లు నియంత్రిస్తారు. నిజానికి ప్రజల ఆరోగ్య సంరక్షణ, బాలల విద్య మొదలైన ప్రజల నిత్యావసరాలకు చెందవలసిన ప్రజల డబ్బుని, ప్రజలనుంచి యుక్తిగా లాగేసి, ఈ కార్పొరేట్ ఆర్థిక సంస్థలు తమ ఆర్థిక సాధనాల ద్వారా పెద్ద ఉదారవాదుల్లాగా సమాజానికేదో మేలు చేస్తున్నట్లు తమను తాము ప్రదర్శించుకుంటూ రకరకాల ఉత్పవాలకూ, స్వచ్ఛంద సంస్థలకూ నిధులు సమకూరుస్తారు. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థలు కూడా బ్రిటీష్ వలసరాజ్యం కాలంలో మిషనరీలు చేసే పనిని చేస్తున్నాయి. కానీ నిజానికి ఇవన్నీ కూడా ప్రజల్ని కబళించే కార్పొరేట్ మార్కెట్లకు వినియోగదారుల ప్రపంచాన్ని తయారు చేసి, కార్పొరేట్ శక్తులకు పెట్టుబడిని సమకూర్చి పెట్టడమే”నంటారు రాయ్.

1997లో “ది గాడ్ ఆఫ్ స్మోల్ థింగ్స్” అనే నవలా రచయిత్రిగా బుకర్ ప్రైజ్ అవార్డుని అందుకున్నారు అరుంధతీరాయ్. అప్పటినుండి, భారతదేశపు ప్రముఖ సామాజిక విమర్శకులలో ఒకరైన ఆమె, పేద ప్రజలను తొలగించే మైనింగ్, విద్యుత్ ప్రాజెక్టులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతున్నారు.

పలు భారతీయ రాష్ట్రాలలో, కడు పేదరికంతో బాధపడుతున్న గిరిజన గ్రామస్థులు నక్సలైట్ ఉద్యమంలో చేరి వారి గిరిజన సంస్కృతిని నిలబెట్టుకుంటూ, జీవించే హక్కు కోసం సాయుధులవుతూ నిరంతర సమరం చేస్తున్న విషయాలమీద కూడా ఎక్కువగా రాస్తూ, పర్యటిస్తూ వారి పోరుకి వెన్ను దన్నుగా నిలుస్తున్నారు అరుంధతి.

“ప్రజావ్యతిరేక విధానాలను అమలుపరుస్తున్న ప్రభుత్వాలను నిలదీస్తూ, ఉద్యమాలను నిర్మిస్తూ, ఎదురొడ్డి పోరాడుతున్న ప్రజల అసలైన జ్ఞానం, ధైర్యాల పట్ల గొప్ప ఆరాధన కలుగుతుంది

నాకు”- అని అంటారామె. “నాకు స్వేచ్ఛాలోచనలు, సొంత అవగాహన వారి నుండే వచ్చాయి”అని కూడా అన్నారు అరుంధతీరాయ్.

ఫౌండేషన్ నిధులతో నడుస్తున్న ఎన్జీవోలు, “తమ ఆశయాలను సాధించే వరకూ మొక్కవోని ధైర్యంతో విశాల ఉద్యమాలను నిర్మిస్తున్న ప్రజలకు తాత్కాలిక శూన్య రాజకీయ కోపాన్ని తెప్పించి, వారిని గాఢాంధకారంతో నిండిన ఇరుకు సందుల్లోకి నడిపిస్తున్నారని” రాయ్ చాలా ఆర్థంగా అమాయక ప్రజల గురించి స్పందిస్తారు. ఆమె చాలా బాధతో విపరీతంగా ఆందోళన చెందే విషయాలలో ఇదొక ముఖ్యమైన అంశం.

“అణగారిన ప్రజల్ని విభజించి పాలించడమన్నది ఏలుతున్న వారికి చాలా ముఖ్యం”అని చెప్తూ “ఇది మొత్తం వలస రాజ్యాల ఆట, భారతదేశంలో ఉన్న వైవిధ్యం కారణంగా ప్రజల్ని విభజించడం ఇక్కడ చాలా సులభం.”అని అంటారామె.

పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థపై ఒక పుస్తకాన్ని రాస్తున్నారు అరుంధతీరాయ్.

2010లో, కాశ్మీర్ భారతదేశం యొక్క అంతర్భాగం కాదని అన్నందుకూ, భారత్-పాకిస్తాన్ మధ్య సుదీర్ఘ ప్రాంతీయ వివాదాలున్నాయన్నందుకూ ఆమెపై దేశద్రోహ నేరారోపణ మోపే ప్రయత్నం చేసింది ప్రభుత్వం.

“పోలీసు విచారణ ఉంటుందేమోననుకున్నాను కానీ ఏమీ జరగలేదు” రాయ్ స్ట్రైయిట్ పత్రికకి చెప్తూ “వారు మీ తలలో కత్తిలా వేలాడుతున్న ఒక ఆలోచనని ప్రవేశపెడతారు. ఇక అది మీ మీద ఒక మేజిక్ లా పని చేస్తుందని వాళ్ల ఉద్దేశ్యం. ఇక మీరు మరింత జాగ్రత్తగా ఉండబోతున్నారన్నమాట. ఈ రకమైన మానసిక క్షోభ కలిగించే అంశాలు ఒక్క భారతదేశంలోనే ఉన్నాయంటారు రాయ్.

స్పష్టంగా చెప్పాలంటే దీని ప్రభావం కొంత ఆమెను నిశ్శబ్దంగా ఉంచినదేమో నంటుంది స్ట్రైయిట్. రాబోయే కొత్త పుస్తకంపేరు “క్యాపిటలిజం: ఎ ఫోస్ట్ స్టోరీ”. భారతదేశంలో 100 మంది ధనవంతులు దేశస్థుల-దేశీయ ఉత్పత్తిలో నాలుగో వంతును ఏవిధంగా నియంత్రిస్తారో ఈ పుస్తకం వివరంగా విశ్లేషిస్తుంది. అవుట్ లుక్ మ్యాగజైన్ లో 2012లో అదే శీర్షికతో ప్రచురించిన రాయ్ రాసిన దీర్ఘమైన వ్యాసం ఈ పుస్తక రచనకు ప్రేరణ నిచ్చింది.

అరుంధతీరాయ్ తన వ్యాసంలో, ఆత్మహత్య చేసుకున్న 250,000 మంది అప్పుల పాలైన రైతులకు ప్రతీకలుగా ‘దయ్యాలు’ అనే పదం వాడారు. అలాగే “800 మిలియన్లమంది మనకి నడిచే దారులు వేసి, వారు మాత్రం భరించరాని పేదరికంలో మగ్గిపోయి, వెలివేయబడి నిర్వాసితులైనవారు” అని

అమె రాశారు. అనేక మంది పేదల్లోకెల్లా పేదలుగా రోజుకు 40 కెనడియన్ సెంట్లతో జీవితాలు నెట్టుకొస్తున్నారం”టారు రాయ్ (అన్నట్లు ఒక కెనడియన్ సెంట్ అంటే మన కరెన్సీలో 46.6 పైసలని స్నేహితులు చెప్పారు)

“భారతదేశంలో, అంతర్జాతీయ ద్రవ్య నిధి తర్వాత, సంస్కరణల తర్వాత మధ్యతరగతి వర్గానికి చెందిన 300మంది మిలియన్ల మనుష్యులు ఏ సంతోషాలూ, ఉద్యేగాలూ లేకుండా ఎండిన నదుల మధ్య, నీళ్లు లేని పొడి బావులచెంత, బట్టతల పర్వతాలతో, సహజ వనరుల్ని కోల్పోయిన అడవులలో అధఃపాతాళంలో, ఆత్మల్ని చంపుకుని నడిచే శవాల్లా బతుకులీడుస్తున్నారు”అని రాయ్ రాశారు.

భారతీయ స్త్రీవాద సంస్థలలో ఏ విధంగా అభివృద్ధి పునాదుల్ని కబళిస్తారో అనే విషయాన్ని ఈ వ్యాసం పరిశీలించింది. రైట్ వింగ్ రాజకీయాల ఆలోచనాపరులను పెంచి పోషిస్తారు. పశ్చిమంలో తరచుగా ‘అంటరానివారు’గా భావించబడే దళిత వర్గాలనుంచి విద్యావంతులను, పండితులను కూడా వారికనుకూలంగా పని చెయ్యడానికి సహచర గణంలోకి తీసుకుంటారు. ఉదాహరణకు, రిలయన్స్ గ్రూప్ కి సంబంధించిన ‘అబ్జర్వర్ రీసెర్చ్ ఫౌండేషన్’ ఆర్థిక సంస్కరణలకు అనుకూలంగా ఏకాభిప్రాయాన్ని సాధించాలనే లక్ష్యంతో పని చేస్తుంది. అబ్జర్వర్ రీసెర్చ్ ఫౌండేషన్ “అణు, జీవ, రసాయన బెదిరింపులను ఎదుర్కోవడానికి వ్యూహాలు” ప్రోత్సహిస్తుందని రాయ్ పేర్కొన్నారు. అబ్జర్వర్ రీసెర్చ్ ఫౌండేషన్ భాగస్వాములలో ఆయుధ తయారీదారులైన రేథియాన్, లాక్ హీడ్ మార్టిన్ సంస్థలు కూడా ఉన్నాయన్నారు.

అన్నా హజారే ఒక కార్పొరేట్ ఐకానిక్ చిహ్నం

స్ట్రైయిట్ ఇంటర్వ్యూలో రాయ్ మాట్లాడుతూ భారతదేశంలో వ్యవసాయ అవినీతి వ్యతిరేక ప్రచారానికి కార్పొరేట్ బృందాలు మధ్యవర్తిత్వం వహిస్తూ అనావశ్యక అధిక ప్రసంగాలు చేయడం, అత్యుత్సాహం ప్రదర్శించడం మరొక ఉదాహరణగా రాయ్ చెప్పారు. రాయ్ అభిప్రాయంలో, ఉద్యమ నాయకుడు, అన్నా హజారే అంతర్జాతీయ మూలధనం కోసం ఒక ప్రాంతానికి ప్రాతినిధ్యం వహించి పనిచేస్తారు. స్థానికమైన అడ్డంకులను తొలగించడం ద్వారా భారత వనరులకి ఎక్కువ అవకాశాలను కల్పించవచ్చని ఆయన అభిప్రాయం.

తెల్ల టోపీతో, సాంప్రదాయ తెల్లని భారతీయ వస్త్రధారణతో, ఆధునిక ప్రపంచ మహాత్మా గాంధీగా నటిస్తూ, అన్నా హజారే ప్రపంచ ప్రశంసలు అందుకున్నారు. కానీ నిజానికి గాంధీ, హజారే ఇద్దరూ కూడా సమాజాన్ని గాఢంగా కలతపెట్టినవారేనంటారు రాయ్. అన్నా హజారే తన కార్పొరేట్ మద్దతుదారులకు ‘ఒక రక్షణ వలయం’ అని ఆమె వివరించారు.

ఆమె అభిప్రాయం ప్రకారం, ‘పారదర్శకత’, ‘చట్ట నియమం’ అనేవి కార్పొరేషన్లు ‘స్థానిక క్రోనీక్యాపిటల్’ను అదుపు చేయడానికి అనుమతించే కోడ్ పదాలు మాత్రమే. చాలా చాకచక్యంగా సమాజం ఆమోదించేలా వాటిని నేర్పుగా ముందుకు తెచ్చి, కార్పొరేట్ ప్రయోజనాలకనుగుణంగా చట్టాల అమలును సాధిస్తారు.

నానాటికీ మందగిస్తున్న ఆర్థికపరిస్థితులతో ప్రజలు భయానికిగురవుతుండటంతో, వారి దృష్టిని రాజకీయ అవినీతి వైపుకి మళ్లించాలని అత్యంత ప్రభావశీలమైన భారతీయ పెట్టుబడిదారులు కోరుకుంటారనడంలో ఆశ్చర్యమేమీ లేదంటారు రాయ్. ‘వేగంగా నడిచే ఆర్థిక అభివృద్ధి స్తంభించిపోయినప్పుడు’ సాధారణ మానవులు తీవ్రంగా దిగులు పడిపోతారు. వాస్తవానికి, ఈ క్రోధావేశాలు మధ్యతరగతి మొత్తానికి పాకి భయాందోళనలు తీవ్రమయ్యాయి.

“అసలు చెప్పాలంటే ముందుగా మధ్యతరగతులకి కార్పొరేషన్ల పట్ల అమితమైన అభిమానం, ఆరాధనా భావాలుండేవి. ఎప్పుడైతే భారతదేశంలో అవినీతికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమం మొదలయిందో అప్పటినుంచీ మొదటిసారిగా కార్పొరేట్ సంస్థలను అవినీతికి మూలాలుగా చూడడం ప్రారంభించారు. ఇక ప్రజలను గుక్క తిప్పుకోనీయకుండా 24 గంటల కవరేజ్ తో మీడియాలో ఎడాపెడారుద్దుతూ, పంచ్ మీద పంచ్ లిచ్చే రాజకీయవేత్తల, కార్పొరేట్ సంస్థల, కార్పొరేట్ మాధ్యమాల బండారాన్ని ప్రతిఒక్కరూ అర్థం చేసుకుంటున్నారు”-రాయ్.

ఉన్నతమైన పదవుల్లో ఉన్న అన్నాహజారే ప్రతిష్టాత్మక మిత్రులు అరవింద్ కేజ్రీవాల్, కిరణ్ బేడి అమెరికాకు సంబంధించిన ఫౌండేషన్స్ ద్వారా నిధులు పొందుతూ ఎన్ జివోలను నడుపుతున్నారని అవుట్ లుక్ లోని అరుంధతీరాయ్ వ్యాసం సూచించింది.

“అమెరికాలో వాల్ స్ట్రీట్ ఉద్యమం ఆక్రమించుకున్నట్లు గాకుండా, అన్నాహజారే ఉద్యమం ప్రైవేటీకరణ, కార్పొరేట్ శక్తులు, నూతన ఆర్థిక సంస్కరణలకు వ్యతిరేకంగా హజారే నోటి నుంచి పొరపాటునైనా ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడలేదు “ అని ఆమె అవుట్ లుక్ లో రాశారు.

నరేంద్ర మోడీ కుడివింగ్ రక్షకునిగా కనిపిస్తున్నారు

భారతదేశంలో రోజు రోజుకీ పెరుగుతున్న ప్రతిఘటన ఉద్యమాల ఉధృతికి, వ్యతిరేకంగా వాటిని తట్టుకుని నిలువరించగలిగిన క్రూరత్వం కాంగ్రెస్ పార్టీకి లేనందున, కార్పొరేట్ ప్రపంచం పైశాచిక ప్రవృత్తికలిగిన నరేంద్ర మోడీని తమ తదుపరి ప్రధాన మంత్రిగా ఎంచుకుని పూర్తి మద్దతు నిస్తుంది - అని స్ట్రైయిట్ పత్రికతో రాయ్ చెప్పారు.

“రానున్న ఎన్నికలు సమస్యత్వమైన ప్రాంతాల ప్రజలపై సైనిక దాడులు చేయిస్తారని నేను భావిస్తున్నానం”టూ ఆమె తన భావి ఆలోచనల్ని చెప్పారు.

అనేక రాష్ట్రాల్లో, పేద ప్రజలకు మౌలిక సదుపాయాలు కల్పిస్తున్న ప్రాజెక్టులనూ, పెద్ద సంఖ్యలో ప్రజల్ని స్థానభ్రంశంచేసే భారీ మైనింగ్లనూ సాయుధ తిరుగుబాటుదారులు ప్రతిఘటించి నిరోధించారు.

ఈ పారిశ్రామిక అభివృద్ధిలో చాలామంది 2004లో సంతకం చేసిన (MOU-Memoranda of Understanding) అవగాహన అంశాలలో ఉన్నారు.

హిందూ జాతీయవాద బీజేపీ సంకీర్ణ అధిపతి అయిన మోడి ప్రతిష్ఠ, అకస్మాత్తుగా అతి నీచంగా అపఖ్యాతి పాలైంది. 2002లో భారత్‌లోని గుజరాత్ రాష్ట్రంలో ముస్లింల సామూహిక హత్యకాండ అతిక్రూరంగా జరిగింది. ఆ సమయంలో మోడి గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు. అధికారిక మృతుల సంఖ్య 1000కి మించిపోయింది. అయితే కొన్ని నిజ నిర్ధారణ కమిటీల ప్రకారం ముఖ్యమంత్రి ఆధ్వర్యంలోనే జరిగిన ఈ హననసంఖ్యలు ఇంకా చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయన్నారు. హిందూ మూకలు ఉన్నాడంతో హత్యలు చేస్తుంటే పోలీసులు చేష్టలుడిగినట్లు చూస్తూ నిలబడిపోయారు. అనేక సంవత్సరాలు తర్వాత ఒక సీనియర్ పోలీసు అధికారి, ఉద్దేశపూర్వకంగానే మోడీ చంపించినట్లు ఆరోపిస్తూ నివేదిక సమర్పించారు. అయితే మోడీ ఈ నివేదికను ఎన్నోసార్లు తనకేమీ సంబంధం లేదని అబద్ధాలు చెప్తూ, ఇప్పటికీ ఖండిస్తూనే ఉన్నారు.

మోడీకి అమెరికా సందర్శించడానికి ప్రయాణించే విజిటర్ వీసాను, అమెరికా ప్రభుత్వం నిరాకరించడంతో ఈ దురాగతాలు చాలా వరకూ బయట ప్రపంచానికి తెలిసొచ్చాయి.

రాయ్ ప్రకారం భారతీయ కులీనులలో చాలామందికి ఇప్పుడు అతను చాలా ప్రియమైన నాయకుడు. మోడీ ప్రధానమంత్రి అయినప్పుడు అమెరికా వీసా ఇవ్వాలని సిద్ధపడిందని ఒక వాల్‌స్ట్రీట్ జర్నల్ రిపోర్ట్ పేర్కొంది.

“ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ గానీ, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం గానీ ఛత్తీస్‌ఘడ్, ఒరిస్సా లాంటి ప్రాంతాల్లోకి సైన్యాన్ని పంపి ప్రజలకు నరకం చూపించలేదని కార్పొరేట్ ప్రపంచం భావిస్తుందని, అందువల్లే వారు మోడీని ప్రధాని కావాలని కోరుకుంటున్నార”ని ఆమె అన్నారు. పరిస్థితులకనుగుణంగా ఊసరవెల్లిలా రంగులు మార్చి, చాకచక్యంతో వ్యవహరించగల సామర్థ్యం కలిగిన రాజకీయ నాయకుడిగా మోడిని ఆమె వర్ణించారు. “మోడీది మతపరంగా ద్వేషపూరిత స్వభావం కానీ బహిరంగంగా తేనె పూసిన కత్తిలా ఉంటారు. అతనెప్పుడూ కార్పొరేట్ వ్యక్తి హోదాలో సూట్ మీద ఉంటారు. ఇప్పుడతను రాజనీతిజ్ఞుల పాత్రను

పోషించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. నిజానికతనది నిర్వహించలేరు” అన్నారు రాయ్.

కాంగ్రెస్, బీజేపీల మధ్య సమాంతరాలు

భారతదేశ రాజకీయాలు కాంగ్రెస్, బీజేపీ అనే రెండు జాతీయ పార్టీల ఆధిపత్యంలో ఉన్నాయి. కాంగ్రెస్ లోకిక వైఖరిని ప్రదర్శిస్తుంది. మైనార్టీలకు మరింత వసతి కల్పించాలనే దృష్టితో ఉంటుంది. ముస్లింలు, సిక్కులు, క్రిస్టియన్లు అందరికీ ప్రజాస్వామిక స్వేచ్ఛ ఉంటుంది. అమెరికన్ మాటలలో చెప్పాలంటే కాంగ్రెస్ పార్టీ అమెరికా డెమోక్రటిక్ పార్టీకి సమానం.

బీజేపీ వాస్తవానికి వీరమతాభిమానం గల కుడి-పక్ష పార్టీల సంకీర్ణంగా ఉంది. భారత్ ఒక హిందూ రాజ్యంగా భాసిల్లాలని ‘హిందూత్వ’ను మరింత బలవంతంగా ముందుకు తెస్తుంది. ఇది తరచూ పాకిస్తాన్‌కి వ్యతిరేకంగా ఒక కఠినమైన వైఖరి తీసుకుంటుంది. ఈ విషయంలో బీజేపీని భారత రిపబ్లికన్లుగా చూడవచ్చు.

రాల్ఫ్ నాడెర్, నోమ్ చామ్స్లీ వంటి ఎడమ-పక్ష విమర్శకులు డెమోక్రాట్లు, రిపబ్లికన్లు మధ్య కొద్దిపాటి వ్యత్యాసాన్ని చూస్తుండగా, తాను బీజేపీ, కాంగ్రెస్ పార్టీల మధ్య తారతమ్యాన్ని చూడడం గొప్ప విశేషమేమీ కాదంటారురాయ్.

“నేను చాలా తరచుగా చెప్తుంటాను, కాంగ్రెస్ రోజులో రాత్రి చేసే పనిని, బీజేపీ పగలు చేసి చూపిస్తుంది” వాస్తవికంగా వారిద్దరి ఆర్థిక విధానాలలో ఎటువంటి తేడా లేదు.” అని ఆమె ప్రకటించారు.

సీనియర్ బీజేపీ నాయకులు, గుజరాత్‌లోని ముస్లింలకు వ్యతిరేకంగా సామూహిక హింసాత్మక మారణకాండను ప్రోత్సహించారు. అలాగే 1984లో అప్పటి ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ హత్య తర్వాత కాంగ్రెస్ నాయకులు ఢిల్లీలో సిక్కులపై దాడులకు ఇదే పాత్ర పోషించారు.

“ఈ రెండు పార్టీలు చేసింది ప్రజల మూకుమ్మడి మారణ హోమం. ఈనాటికీ కూడా, ఎవరూ శిక్షించబడలేదు,” అనిరాయ్ చెప్పారు. తత్ఫలితంగా, రెండు పార్టీలు ఒకరిమీదొకరు మతతత్వ హింసాకాండను ప్రేరేపించే ఆరోపణలను చేయవచ్చు. ఈనాటి వరకూ కూడా బాధితులకు సయోధ్య కుదర్చడం, ఓదార్పు నివ్వడంలాంటి ఏ తీవ్రమైన ప్రయత్నాలూ జరగలేదు.

“దోషులు శిక్షించబడాలి,” అని అంటుంటారు. “వారు ఎవరో అందరికీ తెలుసు, కానీ శిక్షలుండవు. ఇది భారతదేశం గురించిన విషయం. ఒక లిఫ్ట్‌లో ఒక మహిళను హత్య చేయడం లేదా ఒక వ్యక్తిని చంపి జైలుకు వెళ్లవచ్చు. కానీ మీరు ఒక ఊచకోతలో భాగమైతే, అప్పుడు మీకు శిక్ష అనేదుండదు”-అన్నారు రాయ్.

భారతదేశం గురించి చెప్తున్న ఆమె ఏదేమైనా, రెండు పెద్ద పార్టీలలో 'కొంత వ్యత్యాసం' అనేది తన ఆలోచన అని ఆమె తెలియజేశారు.

ఉదాహరణకు, బీజేపీ, 'భారతదేశంలో తాము స్థాపిస్తామని అనుకుంటున్న హిందూ రాజ్యం గురించి చాలా నమ్మకంగా, బహిరంగంగానే ఉంది... మిగిలిన ప్రతి ఒక్కరూ రెండో-తరగతి పౌరులుగా ఉంటారు"- రాయ్

'హిందూ అనేది చాలా పెద్ద వదులొడులుగా ఉన్న పదం' అని ఆమె తన వ్యాఖ్యను స్పష్టం చేస్తూ చెప్పారు. 'మేము నిజంగా అగ్రకులాల హిందూ దేశాన్ని గురించి మాట్లాడుతున్నాం. ఇది ఒక లౌకిక దృష్టిని కలిగి ఉన్నట్లు కాంగ్రెస్ పేర్కొంది. కానీ అసలు జరిగే ఆటలేమిటంటే ప్రజాస్వామ్యం పేరిట ఓట్బ్యాంక్లను సృష్టించడానికి ఒక కులానికి వ్యతిరేకంగా ఇంకో కులాన్ని ఉసిగొల్పడమే. బీజేపీ ఈ ఆటలో మరీ దుర్మార్గంగా ఉంది.

భారతదేశం అసమానతల కుల వ్యవస్థతో ముడిపడి ఉంది

సల్మాన్ రష్దీ, విక్రమ్ సేథ్ లాంటి ప్రపంచ ప్రఖ్యాత రచయితలూ; షారుఖ్ ఖాన్, బచ్చన్ కుటుంబంవంటి ప్రసిద్ధ చలనచిత్ర నటులూ; భారతదేశంలో అసమానతలు పెరిగి పోతున్నాయని బలంగా ఎందుకు ప్రశ్నించడం లేదు? అని స్ట్రైయిట్ పత్రిక అడిగింది.

"మనస్సాక్షి అనేది లేకుండా అపారమైన సంపదతో విలాసంగా జీవిస్తూ తమ ఆస్థులను రక్షించుకోవడానికి మోసపూరితంగా, కపటంగా ప్రవర్తించే స్వార్థపరులు మా దేశంలోని ఉన్నత స్థాయి మనుషులు" అని ఆమె సమాధానమిచ్చారు. హిందూమతంలోని అగ్రకుల వ్యవస్థ సృష్టించిన కర్మ సిద్ధాంతం భారతీయ కులీనులను 'వారసుభవించే సంపద దైవం మంజూరు చేసిన విషయం'గా, పేదల దరిద్రం పూర్వజన్మ పాపఫలితమని బోధిస్తూ అసమానతలను అంగీకరించడానికి సిద్ధం చేస్తుంది. రాయ్ ప్రకారం, "తక్కువ తరగతుల నుండి వచ్చిన వారు, ఎగువ తరగతుల వారితో పోల్చుకోవడం గానీ ఏరకమైన సంపద, హోదాలు కలిగి ఉండడానికి గానీ అర్హులు కారు" అని ధనవంతులు నమ్ముతారు.

కార్పొరేట్ అధికారంపై అరుంధతీరాయ్ చేస్తున్న వ్యాఖ్యలు కెనడియన్ రచయిత, సామాజికకార్యకర్త నవోమి క్లైన్ (Naomi Klein) అనే రచయిత అభిప్రాయాలను ప్రతిబింబిస్తాయి. "అయితే, నయోమి నాకు బాగా తెలుసు... ఆమె స్పష్టమైన, గొప్ప ఆలోచనాపరురాలు. నిజంగానే ఆమె నన్ను ప్రభావితం చేసింది." అని రాయ్ చెబుతారు.

ఇండియా జర్నలిస్ట్ పాలగుమ్మి సాయినాద్ క్లాసిక్ రచన "Everybody Loves a Good Drought : Stories from

India's Poorest Districts" అనే పుస్తకం గురించి తన ప్రశంసలను రాయ్ వ్యక్తం చేశారు.

ఏదేమైనా, భారతదేశంలో మీడియా యాజమాన్యాలందరినీ ఏకాభిప్రాయంకాదని చాలామంది విలేఖరులు సమాజంపై కార్పొరేట్ నియంత్రణ పరిధిని పూర్తిగా బహిర్గతం చేయలేర"ని ఆమె సూచించారు.

"భారతదేశంలో, మీరు గనక మంచి పాత్రికేయుడు అయితే, మీ జీవితం ప్రమాదంలో ఉన్నట్లే, ఎందుకంటే మీ వంటి నిర్మాణాత్మకమైన మీడియా అక్కడింకా ఏర్పడలేదు"- అని రాయ్ చెప్పారు. ఉదాహరణకు, కొన్ని సందర్భాలలో, మీడియాలో వివాదాస్పద వ్యాఖ్యలు చేసిన ఒక మహిళా జర్నలిస్ట్, ఆమె ఇంటి కొచ్చిన తర్వాత ఆమె ఇంటి బయట గుంపుదాడులకు గురయ్యారు. అటువంటి సందర్భాలలో, ఆమె దాడి చేస్తున్న దానిమీదకంటే, టెలివిజన్ కెమెరాల ముందు ప్రదర్శన చేయటంలో ఎక్కువ ఆసక్తి చూపింది. అయితే, భారతదేశంలో ఇతర మానవ హక్కుల కార్యకర్తల కార్యాలయాలను దయ్యాలాంటి మూకలు సర్వనాశనం చేశారని ఆమె నొక్కి చెప్పారు, అంతేగాక అన్యాయాలపై గొంతెత్తి మాట్లాడినవారిని చావబాదారు, కొందరిని చంపేశారన్నారు రాయ్.

రాయ్ జోక్యం చేసుకుంటూ వేలమంది రాజకీయ ఖైదీలను భారతదేశపు క్రూరమైన జైళ్లలో "చట్టవిరుద్ధ చర్యల నిరోధక చట్టం"ను ఉల్లంఘించారని, అబద్ధపు ప్రచారాలతో, అన్యాయంగా నిందిస్తూ బంధించారని రాయ్ తెలిపారు.

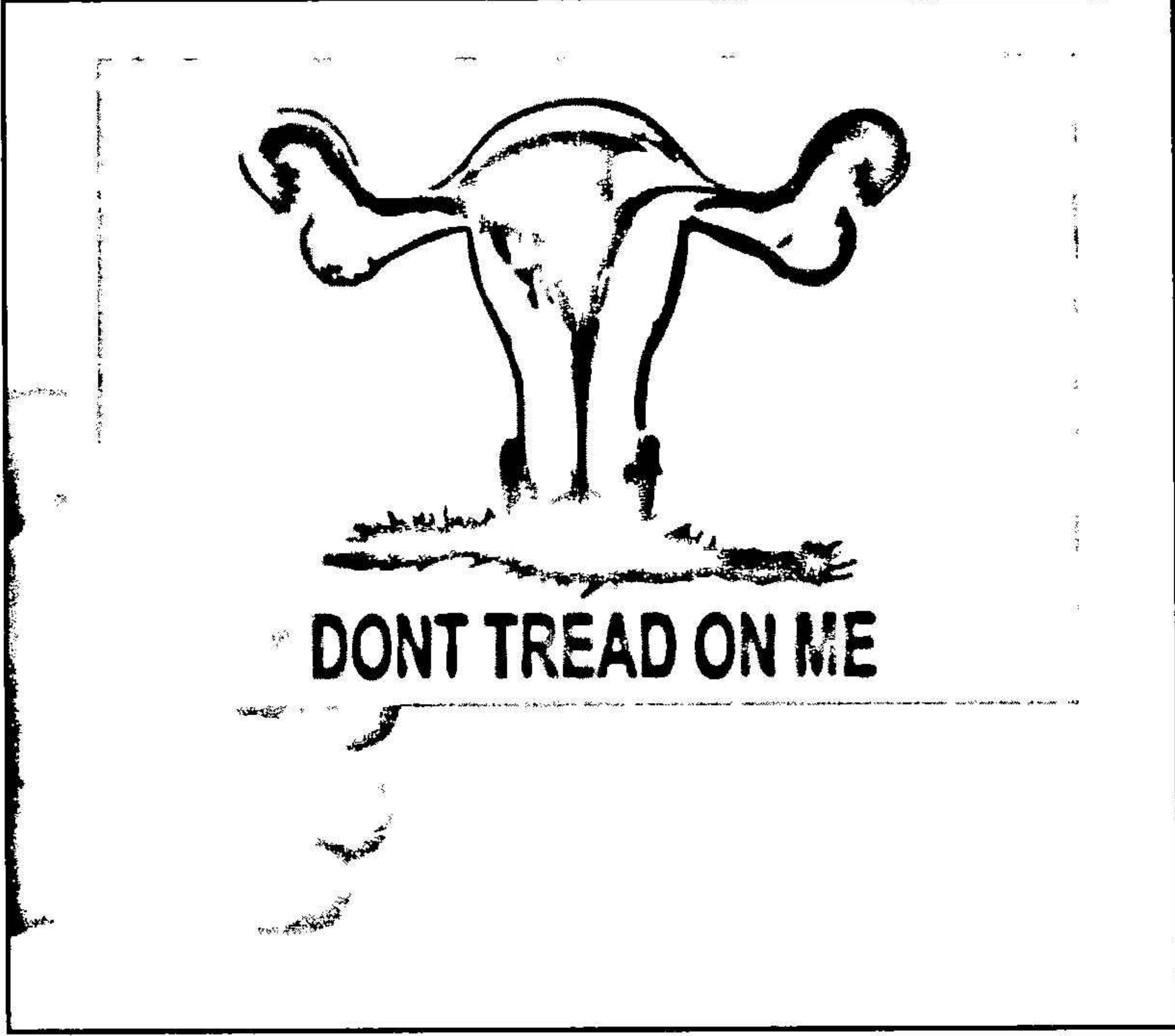
భారతదేశంలో క్రమం తప్పకుండా ఎన్నికలను నిర్వహిస్తూ ఉన్న కారణం వల్ల, అది ఒక పెద్ద ప్రజాస్వామ్యదేశంగా ప్రపంచాన్ని నమ్మిస్తున్నారు గానీ అది పూర్తిగా అవాస్తవం -అంటూ రాయ్ చర్చించారు.

"భారత్ లో ఒక సాధారణ వ్యక్తి న్యాయం కోసం సంప్రదించగల ఒకే ఒక్క సంస్థ అయినా లేదు. న్యాయవ్యవస్థ లేదు. స్థానిక రాజకీయ ప్రతినిధులుండరు,"రాయ్ చెప్తూ పోయారు." అన్నివ్యవస్థలూ, సంస్థలన్నీ తుడిచిపెట్టుకుపోయాయి. అన్నిటినీ ఖాళీ చేసి కేవలం డొప్పల్ని యధాస్థానంలో వెనక్కి పెట్టారు. కాబట్టి ప్రజాస్వామ్యం పేరిట జరిపే ఈ ఎన్నికల పండుగలలో ప్రతి ఒక్కరూ ఆవిరిని విడిచిపెట్టి, తమ జీవితాల గురించి బెంగపడుతున్నారు"- రాయ్.

చివరికి, రాయ్ ప్రధాన జాతీయ పార్టీలకు నిధులు అందించేది కార్పొరేట్ సంస్థలేననీ, దేశాన్ని వాళ్లే వేలంపాటకు పెడతారనీ చెప్పారు.

"నిజంగా కొన్ని కంపెనీల యాజమాన్యాలు మమ్మల్ని నడుపుతున్నాయి. వారు కోరుకున్నప్పుడు భారతదేశాన్ని మూసివేయవచ్చు"-అని అరుంధతీరాయ్ ముగించారు. ❀

వంగపల్లి పద్మ

కడుపు నిండాంటే కడుపుకోత తప్పడం లేదు. నిజమే వినడానికి ఆశ్చర్యంగా ఉన్నా, కఠిన వాస్తవమిది.

కరువుకి పేదరికానికి ఎప్పుడూ అవినాభావ సంబంధమే ఉంటుంది. రెండూ అంటిపెట్టుకునే ఉంటాయి. ఇవే గ్రామీణ జీవితాన్ని అతలాకుతలం చేస్తాయి. భూమినే నమ్ముకున్న పల్లెజీవుల్ని అశక్తులను చేస్తాయి. ఆడవారిని, పిల్లల్ని నిస్సహాయులుగా మార్చేస్తాయి. వారి శరీరాలతో ఎంతటి విధ్వంసాన్నైనా సృష్టిస్తాయి. ఇలాంటి విధ్వంసమే ఇప్పుడు ఆడవారు తమ గర్భాలను తొలగించుకునేలా ఒత్తిడి చేస్తున్నాయి.

మహారాష్ట్రలో చెరుకు సాగుచేసే తోటల్లో, కూలీ కోసం వెళ్లే మహిళలకు ఒక ప్రత్యేక పరిస్థితి ఎదురవుతోంది. వేరే గత్యంతరం లేక కాంట్రాక్టర్లు పెట్టే ప్రత్యేక నిబంధనకు తలొగ్గాల్సి వస్తోంది. కూలీ డబ్బుల కోసం, ఆడవారు తమ గర్భసంచులను తొలగించుకోవాల్సిన దారుణమైన స్థితి నెలకొంది. ఇటీవలే హిందూ బిజినెస్లైన్ విడుదల చేసిన రిపోర్టు ఈ వివరాలను వెల్లడించింది.

మహారాష్ట్రలో చెరుకు సాగు చేసే ప్రాంతాల్లో కూలీలకి ఆరునెలల పాటు పని దొరుకుతుంది. ఈ పనికోసం కాంట్రాక్టర్లు ఆడవారిని, మగవారిని పనుల్లోకి తీసుకుంటారు. ఈ ఆరునెలల పాటు కష్టపడ్డ డబ్బులతోనే మిగతా ఆరునెలలు కుటుంబాలను పోషించుకోవాలి. అందుకే ఈ తోటల్లో పనిచేయడానికి

చాలామంది కార్మికులు పని చేయడానికి సిద్ధపడతారు. కానీ, ఇక్కడికి కూలీ పనుల కోసం వచ్చే మహిళలకు కాంట్రాక్టర్లు ఒక షరతు విధిస్తున్నారు. ఎవరైతే గర్భసంచులను తొలగించుకుంటారో, వారికి మాత్రమే ఇక్కడ కూలీ దొరుకుతుంది అని కచ్చితంగా చెప్తున్నారు. కారణం ఏంటంటే, నెలసరి సమస్యతో మహిళల పనిగంటలు తగ్గి, ఉత్పత్తి తగ్గుతుందంట. అందుకని, ఇక్కడి చెరుకుతోటల్లో ఆరునెలల పాటు, నెలవారీ ఏ అవాంతరం లేకుండా పనిచేయాలంటే, కచ్చితంగా మహిళలు గర్భసంచులను తొలగించుకోవాలనే నిబంధన అమలు చేస్తున్నారు కాంట్రాక్టర్లు.

పరిస్థితి ఎంత దారుణంగా ఉందంటే, గర్భసంచుని తొలగించుకోకపోతే, మహిళల్ని పనుల్లోకి తీసుకోవడానికి కాంట్రాక్టర్లు సిద్ధంగా లేరు. నెలవారీ రుతుస్రావమయ్యే మహిళల్ని పనుల్లోకి తీసుకోవడం అసాధ్యం. అందుకే, బతుకుదెరువు కోసం మహిళలు బలవంతంగా గర్భసంచులను తొలగించుకుంటున్నారు. మహిళలపై ఈ ఒత్తిడి ఎంత తీవ్రంగా ఉందంటే, అవసరమైతే కాంట్రాక్టర్లే వారి సర్వరీలకు కావాల్సిన డబ్బును సర్దుబాటు చేస్తారు. ఆ డబ్బును తిరిగి తాము చెల్లించే కూలీ మొత్తంలో తగ్గించి ఇస్తారు. ఇదీ పరిస్థితి.

ఈ పత్రిక వెల్లడించిన వివరాల ప్రకారం 25 ఏళ్ల వయసులో ఉన్న మహిళలు కూడా గర్భసంచులను తొలగించుకుంటున్నారంట. ఈ ప్రాంతంలో ఇప్పుడు గర్భసంచులను తొలగించడం ఒక పెద్ద వ్యాపారంగా మారింది.

ఇక్కడి కాంట్రాక్టర్లు భార్య, భర్త ఇద్దరినీ ఒక యూనిట్‌గా పరిగణిస్తారు. ఇద్దరికీ కలిపి రోజు కూలీ 500గా నిర్ణయిస్తారు. డెడ్‌లైన్ నిర్ణయిస్తారు. దాన్ని చేరుకోలేకపోతే, కూలీలో కోతలు పెడతారు. ఈ పరిస్థితుల్లో మహిళలు రుతుస్రావ సమస్యల కారణంగా ఆ డెడ్‌లైన్‌ని చేరుకోవడంలో విఫలమయ్యే అవకాశాలు ఉంటాయని, కాంట్రాక్టర్లు ఇలాంటి క్రూరమైన షరతు విధిస్తుంటారు.

దేశంలో ప్రధాన వాణిజ్య పంటల్లో చెరకు ఒకటి. దేశవ్యాప్తంగా ఏడాదికి 500 బిలియన్ల వ్యాపారం జరుగుతోంది. ఈ వ్యాపారం మహిళల శ్రమని, వారి శరీరాలని చెరుకు పిప్పిలా పీల్చేస్తున్నాయి. ఇప్పటికీ ఈ కార్మికులంతా అసంఘటిత రంగంలో ఉండడంతో, వారికి ఎలాంటి చట్టాలు వర్తించకపోవడంతో వారు శ్రమదోపిడీకి గురవుతున్నారు. ఇలాంటి కేసులు అంతకంతకూ పెరుగుతున్నాయని రిపోర్ట్ వెల్లడిస్తోంది.

ప్రకృతి స్త్రీలపై మోపిన అదనపు బాధ్యత పిల్లల్ని కనటం. ఈ బాధ్యత నిర్వర్తించటానికి, స్త్రీ సాధారణ ఆరోగ్యానికి గర్భాశయం కీలకం. ఒక స్త్రీ జీవితంలో రుతుచక్రం ఆరంభమైనప్పటినుంచి, నెలసరి నిలిచిపోయేవరకు నిరంతరం హార్మోన్లను విడుదల చేస్తూ గర్భాశయం, అండాశయాలు కీలక పాత్ర వహిస్తాయి. గర్భనంచి తొలగించిన తర్వాత ఏళ్లు గడిచేకొద్దీ, మహిళలు రకరకాల ఆరోగ్యసమస్యల బారిన పడే అవకాశాలుంటాయి. కానీ, సర్వరీకి ముందు ఈ విషయాలేవీ వైద్యులు మహిళలకు వివరించటం లేదు. 97% మహిళలకు, పెద్ద ఆపరేషన్ తర్వాత వచ్చే సమస్యలపై వైద్యులు ముందుగా ఎలాంటి సమాచారం ఇవ్వలేదని ఒక సర్వేలో వెల్లడైంది. ఇది అత్యంత హేయమైన చర్య. ఎలాంటి శస్త్రచికిత్స చేయాల్సి వచ్చినా, వాటి కారణంగా ఎదురయ్యే విపరీణమాలను రోగులకు విపులంగా చెప్పాలి. మహిళల ఆయుర్దాయానికి, సురక్షిత ఆరోగ్యానికి కీలకమైన గర్భాశయాన్ని తొలగించే సమయంలో వైద్యులు ఈ విషయాలను ఉద్దేశపూర్వకంగానే చెప్పడంలేదనే ఆరోపణలున్నాయి.

చిన్నవయసులో గర్భాశయం తొలగిస్తే!

- మహిళల్లో హార్మోన్ల సమతౌల్యం దెబ్బతింటుంది.
- ఒళ్లంతా వేడిఆవిర్లు వస్తున్న భావననిద్ర సరిగా పట్టదు.
- ప్రతి చిన్న విషయానికి విసుగు, చికాకు, విపరీతమైన తలనొప్పి, నీరసం వంటి లక్షణాలు కనిపిస్తాయి.
- ఈస్ట్రోజన్ అనే హార్మోన్ తగ్గదల వల్ల ఎముకలకు తగు మోతాదులో కాల్షియం అందక ఎముకల పటుత్వం తగ్గిపోతుంది.

- ఎముకలు బోలుగా అయిపోయి త్వరగా ఆస్టియోపోరోసిస్ బారిన పడే అవకాశాలు పెరుగుతాయి.

- మూత్ర సంబంధమైన ఇన్‌ఫెక్షన్లు పెరుగుతాయి.

ఉత్పత్తికి అవసరమయ్యే ఉత్పాదకాల్లో ఎప్పుడూ శ్రమదోపిడీకి గురయ్యేది శ్రామికులే. ఈ దోపిడీ ఇప్పుడు మరింత వికృతంగా మారి, కొత్త పుంతలు తొక్కుతూ మహిళల శరీరాల మీద స్వైర విహారం చేస్తోంది. వారి శరీరాల మీద వారికే హక్కులు లేకుండా చేస్తోంది.

ఇప్పటికీ దేశంలో 60 శాతం ప్రజలకు వ్యవసాయం, దానికి అనుబంధంగా ఉండే పనులే ప్రధాన జీవనాధారంగా ఉంది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఆహార పంటల అవసరం చాలా ఉంది. ఆహార పంటలు పండిస్తేనే రైతులకు ఆహార భద్రత కూడా. కానీ వ్యాపారుల లాభాపేక్ష వలన ఆహారపంటలు విధ్వంసం అవడమే కాదు, వాణిజ్య పంటల సాగు అంతకంతకూ పెరిగిపోతోంది. ఈ పరిస్థితిలో సన్న, చిన్నకారు రైతులకు వ్యవసాయం గిట్టుబాటు కాక, ప్రత్యామ్నాయ ఉపాధి మార్గాలు లేక వలసబాట పడుతున్నారు. ఇలా వలస బాట పట్టిన వ్యవసాయ కుటుంబాల్లోని మహిళల పరిస్థితి ఇప్పుడు మరింత దుర్భరంగా మారింది.

ఆడవాళ్ల శ్రమమీదే కాదు, వారి శరీరాల మీద ఇప్పుడు దోపిడీ కొత్త రూపంలో మొదలై, యధేచ్ఛగా సాగుతోంది. మహిళల జీవితాల్ని మార్కెట్ ఎంతగా విధ్వంసం చేస్తుందో, ఇలాంటి ఉదాహరణలు చూస్తే అర్థమవుతోంది. మార్కెట్ ఎత్తులకు చిత్తులకు మహిళలు, చిన్నారులే మొదటి సమిధలు. అదే మరోసారి ఇక్కడ రుజువువుతోంది.

ఇప్పటికీ ఇలాంటి కార్మికులంతా అసంఘటిత రంగంలో ఉండడం, వారికంటూ చట్టాలు ఉన్నా, అవి పూర్తిగా అమలు కాకపోవడం. వాటిని అమలు చేసే పాలకులకు చిత్తశుద్ధి లేకపోవడం. ఆ చట్టాలు తమనేమీ చేయలేవనే ధీమా ఈ కాంట్రాక్టర్లకు ఈ వ్యవస్థ కల్పించడమే అసలైన విషాదం.

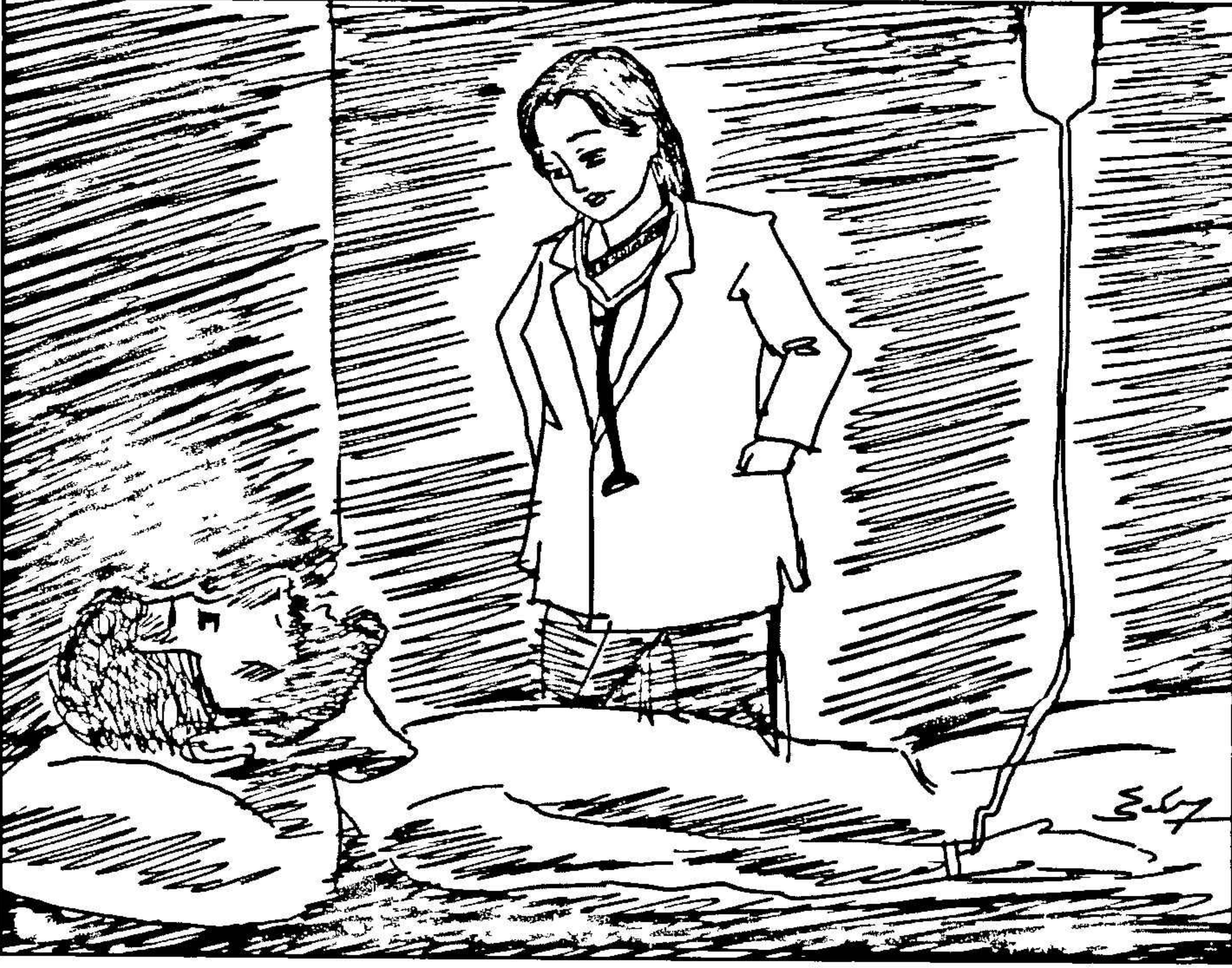
ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో అసంఘటిత వర్గాల పక్షాన పనిచేసే వ్యక్తులు, సంస్థలు, వ్యవస్థలు ఐక్యంగా వీరి పక్షాన నిలబడాల్సిన అవసరముంది. వారి చట్టబద్ధ హక్కుల కోసం పోరాడాల్సి ఉంది. వ్యవసాయ రంగాన్ని, గ్రామీణ భారతాన్ని పునర్నిర్మించుకోవాలి. సన్న, చిన్నకారు రైతులు వలసబాట పట్టి, కార్మికులుగా మారకుండా, ప్రత్యామ్నాయ ఉపాధి మార్గాలకోసం డిమాండ్ చేయాలి. అప్పుడే వ్యవసాయం బాగుపడుతుంది. వ్యవసాయ రంగంలో ప్రధాన భూమిక పోషించే మహిళల భద్రత సాధ్యపడుతుంది. వారి ఆరోగ్యాలు కుదుటపడతాయి. వారు ఆత్మగౌరవంతో బతికేందుకు అవకాశముంది. ❀

లెక్క సరిపోలేదు

కోటే విజయభాను

యుటిలిటీలో ఈ రోజు గిన్నెల చప్పుడు గట్టిగానే వస్తోంది. అంటే గౌరి మూడ్ బాలేదని అర్థం. ఆమె మూడ్ పాడవ్వడానికి ఉన్న ఏకైక కారణం ఆమె భర్త మాత్రమే అని అందరికీ తెలుసు. లక్ష్మి హాల్లో చరిత దగ్గర కూర్చుని ఏదో రాసుకుంటోంది. రేవతి నెమ్మదిగా యుటిలిటీ వైపు వెళ్ళింది. గౌరి గొణుక్కుంటూ పని చేస్తోంది. “లెక్క లెక్క లెక్క... వీడికి లెక్క సరిపోదు, నాకు బతుకు బాగవదు...” ఇంకా ఏదో అనుకుంటూనే ఉంది. ఆమె భర్త జగ్గరావు తాగుబోతని తెలుసు. తాగొచ్చి ఇంట్లో గొడవ చేస్తాడని తెలుసు. కానీ ఈ లెక్క ఏమిటో అర్థం కాలేదు రేవతికి. రాత్రి డబ్బుల విషయంలో గొడవ పడ్డారేమో అనుకుంది రేవతి. గౌరిని కదిలించలేదు. తిరిగి హాల్లోకి వచ్చి సోఫాలో కూర్చుని న్యూస్ పేపర్ చదవడం మొదలుపెట్టింది.

“పనైపోయిందమ్మా... నేను వెళ్తాను, రావే లక్ష్మి పోదాం,” అంటూ బయటికి నడిచింది.

“నేను కాసేపు చరితమ్మ దగ్గర ఉంటానమ్మా... మంచి బొమ్మ వేస్తుంది చరితమ్మ, బొమ్మ అయిపోయాక వచ్చేస్తాను,” అభ్యర్థనగా అడిగింది గౌరిని.

గౌరి రేవతి వైపు చూసింది. ఆమెకు కూడా లక్ష్మి ఇక్కడే ఉంటే బావుండును అన్నట్టు ఉంది. రేవతి గౌరిని, లక్ష్మిని మార్చి మార్చి

చూసింది. ఇద్దరి ముఖాల్లోనూ నిద్రలేమి, అలసట, బాధ కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తున్నాయి. ఏదో పెద్ద ఇబ్బందినే ఎదుర్కొంటున్నట్టు ఉంది గౌరి పరిస్థితి. విషయం ఏమిటని అడగాలనిపించినా, అడగలేదు రేవతి. “సార్కి ఎలాగూ ఈ రోజు సెలవే గారీ, చరితకి చెస్ నేర్పిస్తాను అన్నారు. గౌరి కూడా నేర్చుకుంటుందిలే... ఇక్కడే ఉండనీ... నేను భోజనం పెట్టేస్తాను. నువ్వు సాయంత్రం పనికి వచ్చినప్పుడు తీసుకుపోవులే...” అన్నది. లక్ష్మి ముఖంలో వెలుగు వచ్చింది.

“హమ్మయ్య,” అని పైకే అనేసి, బెరుకుగా కళ్లు దించుకుంది.

గౌరి కళ్లతోనే రేవతికి కృతజ్ఞతలు చెప్పి బయటికి వెళ్లిపోయింది.

ఇంట్లో జరిగిన విషయాలను పిల్లలను అడగడం రేవతికి సుతారమూ నచ్చదు. చరిత ప్రక్కనే కూర్చుని ఆమె వేస్తున్న బొమ్మలను ఆశ్చర్యంగా గమనిస్తున్న లక్ష్మి చేతికి ఒక రైటింగ్ ప్యాడ్, కొన్ని తెల్ల కాగితాలు, పెన్సిల్ వగైరాలు ఇచ్చి, వంట చెయ్యడానికి వంటింట్లోకి నడిచింది. గౌరి మూడ్ బాగాలేకపోవడం వల్లనేమో ఈ రోజు కూరగాయలు తరగడం మర్చిపోయి వెళ్లిపోయింది. హాల్లోనుంచి మాటలు వినిపిస్తున్నాయి. సుధీర్ నిద్రలేచినట్టు ఉన్నాడు. హాల్లో పిల్లలతో మాట్లాడుతున్నాడు.

కాసేపటికి వంటింట్లోకి వచ్చి కూరగాయలు తరిగి పెట్టి, కాఫీ పెట్టి రేవతికి ఇచ్చి, తన కాఫీ తీసుకుని మళ్ళీ హాల్లోకి వెళ్లిపోయాడు.

రేవతి వంట పూర్తి చేసేసరికి ముగ్గురూ కలిసి హాస్ కీపింగ్ చేసేసారు. ఇల్లు శుభ్రంగా తయారయింది. రేవతి ఇంకో కప్పు కాఫీతో హాల్లోకి వచ్చేసరికి ముగ్గురూ చెస్ బోర్డ్ ముందు కూర్చుని కనిపించారు. రేవతి సగం కాఫీ తాగి, మిగిలిన సగం సుధీర్ కి ఇస్తున్నప్పుడు కళ్లతోనే సోఫాలో పెట్టిన కాగితాలు చూడమన్నట్లు సైగ చేసాడు సుధీర్.

ప్యాడ్ కి పెట్టిన పై రెండు కాగితాల్లో కథ రాసి ఉంది. అది చరిత్ర చేతివ్రాత కాదు. ప్రక్కనున్న టీపాయి మీద ఉన్న కళ్లజోడు తీసుకుని పెట్టుకుంది రేవతి. పది నిమిషాల తర్వాత కాగితాలు ప్రక్కన పెట్టి, క్రింద కూర్చుని చెస్ ఆడుతున్న లక్ష్మి తలను ప్రేమగా నిమిరింది. లక్ష్మి సిగ్గుతో తలవంచుకుంది.

“చూడమ్మా, నేను వేసిన బొమ్మను చూసి కథ రాసింది లక్ష్మి,” ఆశ్చర్యంగా లక్ష్మిని చూపిస్తూ చెప్పింది చరిత.

“చూసాను. చాలా బాగా రాసింది,” అంటూ తను కూడా వారితో పాటు నేల మీద కూర్చుంది రేవతి.

“కథలు రాయడం ఎక్కడ నేర్చుకున్నావ్ లక్ష్మి?” అడిగింది ఆసక్తిగా.

అప్పటివరకూ సిగ్గుతో తల దించుకున్న లక్ష్మి బెరుకు మర్చిపోయింది. “మరేమో అమ్మగారూ... నాకు కథలంటే చాలా ఇష్టం. మా స్కూల్లో టీచర్ గారు కథలు చెప్తారు. ఆమె చెప్తుంటే ఆ కథలోనే ఉన్నట్టు అనిపిస్తుంది నాకు. మా కోసం చాలా కథల పుస్తకాలు తెప్పించారు. రోజుకో పుస్తకం తీసుకోవడం, చదవడం... ఇదే పని నాకు. ఇంట్లో ఎప్పుడూ గొడవలే! నాన్న బాగా తాగేసి వస్తాడు, అమ్మను జుట్టు పట్టుకుని ఎక్కడ పడితే అక్కడ కొడతాడు. తాగినప్పుడల్లా ఏదో లెక్క అంటాడు. నన్ను చూస్తే చాలు బూతులు మొదలు పెడతాడు. నేను కంటికి కనిపిస్తే ఇంట్లోంచి వెళ్లిపోతాను అంటాడు. ఎందుకో అర్థం కాదు. నేను మా అమ్మ వాళ్లు ఉండే ఇంటికి పక్క వీధిలో ఉండే అమ్మమ్మ ఇంట్లోనే ఉంటాను ఎప్పుడూ... ఇలా అప్పుడప్పుడూ అమ్మ పనికి వచ్చినప్పుడు మీ దగ్గరికి తీసుకువస్తుంది. గొడవలు అయినప్పుడు నాన్న అమ్మమ్మ ఇంటి మీదికి వస్తాడు. అమ్మమ్మని తిడతాడు. నన్ను ఊరికే కొడతాడు, తిట్టుకుంటూ వెళ్లిపోతాడు. చాలా సార్లు నన్ను హాస్టల్లో వేసేద్దాం అనుకుంది అమ్మ. కానీ అమ్మమ్మ ఒప్పుకోలేదు. అలా గొడవ అయిన ప్రతిసారీ నేను పెద్ద కథల పుస్తకం తీసుకుంటాను స్కూల్ లైబ్రరీ నుండి. రాత్రంతా కూర్చుని చదివేస్తాను. ఆ కథ కలలో వస్తుంది. ఈ గొడవ గుర్తుకు రాదు. రాత్రి కూడా నాన్న గొడవకి వచ్చాడు. అమ్మమ్మ తిట్టి పంపింది. పోయిన నెల చెప్పకుండా ఏదో ఊరు వెళ్లిపోయాడు. అమ్మ వెతికి వెతికి రెండు రోజుల క్రితం తీసుకువచ్చింది. వచ్చిన దగ్గరనుండి తాగుతూనే ఉన్నాడు...” అలా చెప్తూనే ఉండిపోయింది లక్ష్మి.

మధ్యాహ్నం భోజనాలు చేస్తూ తనకు కథలు రాయడం తన టీచర్ ఎలా నేర్పించారో చెప్పింది. “రచయిత్రి అంటే ఏమిటో చెప్పారు మా టీచర్. నేను రచయిత్రి అవుతాను అమ్మగారూ...” అమాయకంగా ఏదో ఊహలో ఉన్నట్లు చెప్పింది లక్ష్మి.

“నచ్చిన ఉద్యోగమో, వ్యాపారమో చేస్తూ కూడా రచయిత్రి కావచ్చు. నువ్వు పెద్దయ్యాక ఏ ఉద్యోగం చేస్తావ్? ఇంజనీరా? డాక్టరా? టీచరా?” నవ్వుతూ అడిగాడు సుధీర్.

ఎనిమిదో తరగతి చదువుతున్న లక్ష్మి తిరిగి నవ్వింది. ఇంజనీర్ అంటే లెక్కలు రావాలి కదా? నాకు లెక్కలు రావు. లెక్కలు చేద్దాం అనుకున్న ప్రతిసారీ నాన్న అమ్మను లెక్క సరిపోలేదని కొట్టడమే గుర్తుకు వస్తుంది. లెక్కలంటే ఇష్టమే ఉండదు. నేను టీచర్ అవుతాను లేదా డాక్టర్ అవుతాను. రెండూ అవ్వచ్చా సార్ అండీ?” అమాయకంగా అడుగుతున్న లక్ష్మిని చూసి రేవతి, సుధీర్ ఒకేసారి నవ్వారు.

రోజు ఎలా గడిచిందో తెలియలేదు లక్ష్మికి. సాయంత్రం అవుతుంటే భయం భయంగా హాల్లో ఒక మూలకు వెళ్లి కూర్చుంది. సాయంత్రం ఆరు దాటాక వచ్చింది గౌరి. పని చెయ్యలేనంటూ భోరున ఏడుస్తూ లక్ష్మిని కౌగిలించుకుంది.

ఆమె ఏడుపుకి కారణం ఆమె తల్లి మరణం. గుండెపోటుతో ఒక అరగంట క్రితం లక్ష్మి అమ్మమ్మ మరణించింది. మూడో రోజు ఉదయం లక్ష్మిని తీసుకుని దిగాలుగా వచ్చింది గౌరి. లక్ష్మి ముఖం ఆందోళనగా ఉంది. అగమ్యగోచరంగా హాల్లో గోడకు ఆనుకుని కూర్చుంది.

“ఆడు ఊరుకోవట్లేదమ్మా, ఏదో ఊర్లో పని చూసుకున్నాడంట. అక్కడికే తీసుకుపోతాను అంటున్నాడు. కొడుకును తీసుకెళ్తాడంట. దీన్ని మాత్రం తీసుకొస్తే ఉరేసుకుంటాను అని భయపెడుతున్నాడు. దీన్ని హాస్టల్లో చేర్చమని మా దూరపు చుట్టాలకి అప్పగించాను. రేఫో, ఎల్లుండో హాస్టల్లో వేసేస్తాను అన్నాడు ఆమె మొగుడు. దీన్ని మధ్యాహ్నం తీసుకెళ్లి ఆల్లింట్లో దిగబెట్టి వస్తే పారిపోయి వచ్చేసింది. నేను ఎటని సావను? ఈ రాత్రికి రైలు ప్రయాణం. ఇది మాటినడం లేదు...” తల కొట్టుకుంటూ కూర్చుండిపోయింది గౌరి.

“సుబ్బుడు మాయ్య ఊరికూరికే ఒంటి మీద చెయ్యేసి తడుముతాడమ్మా... నాకు భయం. ఆలింట్లో ఉండను,” హాలు మూల నుండి వచ్చి, గౌరి ఎదురుగా నిల్చున్న రేవతి చెయ్యి పట్టుకుని భయపడుతూ చెప్పింది లక్ష్మి.

“అసలు లక్ష్మిని మీతో తీసుకువెళ్లడానికి మీ ఆయనకీ అభ్యంతరం ఏమిటి?” ఎప్పటినుండో అడగాలి అనుకుంటున్న ప్రశ్న. ఈ సందర్భంలో అడగక తప్పలేదు రేవతికి.

“నాకు కూడా చెప్పమ్మా... రోజూ ఈ గొడవలతో నాకు పిచ్చెక్కిపోతుంది,” గట్టిగా అడిగింది లక్ష్మి కూడా.

గౌరికి చెప్పక తప్పలేదు.

“నా పెళ్లి అయిన మూడో రోజు నేను మా ఇంట్లో బట్టలు సర్దుకుంటున్నాను. పక్క వీధిలోనే మా అత్తారిల్లు. అయినా అమ్మ అన్నీ పట్టుకుపోయింది. అమ్మ ఏదో పని ఉండి బజారుకి వెళ్లింది. నాన్న నా చిన్నప్పుడే పోయాడు. మా ఆయన జతగాళ్లతో బయటికి వెళ్లాడు. నేను బట్టల సంచి తీసి గది మూల పెట్టడానికి తిరిగేసరికి నా ఎదురుగా మా బావ ఉన్నాడు. ఆడు ఆ రోజు పొద్దున్నే దుబాయి నుంచి వచ్చాడని అమ్మ చెప్తే విన్నాను. తాగి ఉన్నాడు. నేను మామూలుగానే పలకరించబోయాను. ఆడు నా మీద గొడ్డలా పడ్డాడు. నన్ను నేలమీద పడేసి పాడుచెయ్యబోయాడు. ఆ పెయత్నంలోనే అడికి నేనంటే చాలా ఇష్టమని, నన్ను చేసుకుందాం అనుకున్నాడని, దుబాయి నుంచి వచ్చేక నన్ను పెళ్లి చేసుకుంటానని అమ్మకి చెప్పానని, అయినా అమ్మ బయటి సంబంధం చేసేసిందని కేకలు వేస్తూ చెప్పాడు. నాకు మాట్లాడే అవకాశం లేకుండా నా నోరు మూసేసాడు. నేను అడిని తోసేస్తూ ఉండగానే మా ఆయన ఇంట్లోకి వచ్చాడు. మా బావ ప్యాంటు పైకి లాక్కుంటూ బయటికి పారిపోయాడు. నేను ఏడుస్తూ జరిగింది చెప్పబోయాను. మా ఆయన నాకు అవకాశం ఇవ్వలేదు. ఆ తర్వాత పెద్ద గొడవలు జరిగాయి. పెద్దలు సర్దిచెప్పారు. ఆడు మళ్లీ దుబాయి ఎల్లిపోయాడు. ఎల్లినోడు వారానికే ఏదో బిల్డింగు మీంచి పడి చచ్చిపోయాడు అని తెలిసింది. ఆ పై నెల నేను కడుపుతో ఉన్నానని తెలిసింది. మా ఆయన రెండు రోజులు ఎవరితోనూ మాట్లాడనేడు. ఒక్కడే కూసోని చేతి వేళ్లు లెక్క పెట్టుకునేటోడు. ఆ తర్వాత గొడవ మొదలెట్టాడు. కడుపులో ఉన్న పిల్ల అడిది కాదని, మా బావదని. ఆ రోజు ఏటీ కాలేదని చెప్పినా ఇనలేదు. లక్ష్మి పుట్టింది. దాన్ని చూడలేదు. దాన్ని ఇంట్లో ఉంచడానికి ఒప్పుకోనేడు. మా అమ్మ దగ్గరే ఉంచాను. లక్ష్మి తర్వాత పుట్టిన నానిగాడిని మాత్రమే అడి బిడ్డని నమ్ముతాడు. రోజూ లక్ష్మిని చూసి, ఆ ఇషయాలు గుర్తు చేసి నన్ను హింస పెడతాడు. ఇప్పుడు అమ్మ చచ్చిపోయింది. ఇది మా ఇంట్లోకి వస్తే ఉరేసుకుంటాను అంటున్నాడు. లక్ష్మి అడి కూతురే. ఆ రోజు మా బావ నన్ను బలవంతం చెయ్యబోయాడు కానీ చెయ్యనేడు. ఎంత సెప్పినా ఇనడు,”

“దీనికి ఇంత గొడవ అవసరం లేదు. డీఎన్ఎ టెస్ట్ చేస్తే మీ ఆయనే ఈ పిల్ల తండ్రి అని తెలిసిపోతుంది. నేను ఏర్పాటు చేస్తాను,” ఆఫీస్ నుండి ఎప్పుడు వచ్చాడో తెలీదు సుధీర్ అంతా విన్నట్టు ఉన్నాడు. లోపలికి వచ్చి లక్ష్మి తల నిమిరుతూ అన్నాడు.

“అలా తెలుస్తుందా బాబయ్యా?” కళ్ళు పెద్దవి చేసుకుని అడిగింది గౌరి.

ఆ పరీక్ష గురించి తనకు తెలిసింది చెప్పాడు సుధీర్. అంతా విన్నాక పిల్లని అక్కడే వదిలి ఇంటికి పరుగెత్తింది గౌరి. పావుగంటలో ఏడుస్తూ తిరిగి వచ్చింది.

“ఒప్పుకోతాలేదు బాబయ్యా... కొట్టేస్తున్నాడు. మేము వెళ్లిపోవాల. రైలు టైము అయిపోతాంది. లక్ష్మిని సుబ్బడి ఇంట్లో దించి పోతాను,” అంటూ లక్ష్మి చెయ్యి అందుకోబోయింది. లక్ష్మి భయంగా రేవతి కాళ్లకు చుట్టుకుపోయి ఏడుపు మొదలు పెట్టింది.

రేవతి, సుధీర్ కళ్లతోనే మాట్లాడుకున్నారు. తల పంకించింది వతి.

“నువ్వు మేడ మీద చరిత గదిలోకి వెళ్లు లక్ష్మీ. నేను కాసేపట్లో వస్తాను,” అంది.

సుబ్బడి నుండి తప్పించుకున్నాను అని ఊపిరి తీసుకుంది లక్ష్మి. రివ్వున మేడ మెట్లు ఎక్కి చరిత గదిలో దూరి తలుపు వేసేసింది.

రేవతి గౌరి చేతులు పట్టుకుంది. ఆమె స్పర్శ వల్ల కాస్త ధైర్యం వచ్చింది గౌరికి.

“చరిత మీ అయ్యగారి కూతురు కాదు గౌరి. మా బావకి, నాకు పెళ్లి కుదిరింది. మేనత్త కొడుకే. నిశ్చితార్థానికి, పెళ్లి తేదీకి నాలుగు నెలల గ్యాప్ వచ్చింది. ఈ లోపు నేను నెల తప్పానని తెలిసింది. ఇంకో నెలలో పెళ్లే కదా అని మేము ఈ విషయం ఎవరికీ చెప్పలేదు. పెళ్లికి ఇంకో వారం ఉందనగా మా బావ రోడ్ ఆక్సిడెంట్లో చనిపోయాడు. నేను బాగా క్రుంగిపోయాను. కడుపులో బిడ్డ సంగతి తెలిసి మా అమ్మానాన్నా అబార్షన్ చేయిస్తాం అన్నారు. నేను ఒప్పుకోలేదు. పిచ్చిదానిలా అయిపోయాను. నాన్న స్నేహితుని కొడుకు మీ అయ్యగారు. కొన్నాళ్లు నాతో స్నేహం చేసి, నన్ను ఆ బాధ నుండి బయటికి తీసుకువచ్చి, పెళ్లి చేసుకున్నారు. చరిత పుట్టాక ఇక పిల్లలే వద్దన్నారు. తన బిడ్డ కాని బిడ్డను ఎంతో ప్రేమగా పెంచుతున్న మీ అయ్యగారు ఒక వైపు, తన బిడ్డనే తన బిడ్డ కాదని శంకిస్తున్న మీ ఆయన ఒక వైపు... ఏమిటో... లక్ష్మిని ఇక్కడే ఉండనివ్వు. చరితతో పాటే చదువుకుంటుంది. మాకేమీ భారం కాదు. అప్పుడప్పుడూ నువ్వు వచ్చి చూసి పో!”

అదాటున సుధీర్ కాళ్ల మీద పడిపోయింది గౌరి. కన్నీళ్లతో పాదాలు కడిగినా సరిపోదు అంటూ, ఇద్దరికీ దణ్ణాలు పెడుతూనే సెలవు తీసుకుంది.

...

చరిత లక్ష్మి కన్నా నాలుగేళ్లు పెద్దది. లక్ష్మిని తన చెల్లెలే అనుకుంది. చరిత బొమ్మలకు లక్ష్మి కథలు రాస్తే, లక్ష్మి కథలకు చరిత బొమ్మలు వేసేది. అలా వాళ్లు ఆరేళ్లలో పదిహేను పుస్తకాలు ముద్రించారు. ఇద్దరి జోడీ గురించి పత్రికల్లో, టీవీలో చాలా కథనాలు వచ్చాయి. చరిత పెళ్లి అయ్యి ముంబాయ్ వెళ్లిపోయింది. లక్ష్మి ఇంకో ఐదేళ్లలో యూరాలజీలో పీజీ చేసి డాక్టర్ అయింది. ఆమె కథలు రాయడం మాత్రం మానలేదు. ఇంట్లో ఎన్నో సార్లు డీఎన్ఎ టెస్ట్ గురించి చర్చ జరిగేది. సుధీర్ చాలా సార్లు గౌరి

వచ్చినపుడల్లా అడిగేవాడు. పరీక్షకు ఒప్పుకోని మొగుడి గురించి చెప్పుకుని ఏదేది గౌరి. డీఎన్ఎ టెస్ట్ వల్ల జగ్గారావు అనుమానం తీరినా, అమ్మను అవమానించడం అవుతుందని, అందుకు తను ఒప్పుకోలేనని వాదించేది లక్ష్మి.

...

కాలింగ్ బెల్ శబ్దం విని రేవతి తలుపు తీసేసరికి లక్ష్మి తలుపుకు అనుకుని ఏడుస్తూ కనిపించింది. ఖంగారుగా ఆమెను పొదవి పట్టుకుని లోపలి తీసుకువచ్చింది రేవతి. నేలపై కూర్చున్న లక్ష్మి ఏడుపు ఇంకా తీవ్ర స్థాయికి చేరింది. రేవతికి ఏమి జరిగిందో అర్థం కాలేదు. కాసేపటికి తేరుకున్న లక్ష్మి రేవతి చేతులు పట్టుకుని కళ్లపై పెట్టుకుంది. ఆమె వెక్కిళ్లు ఆగేవరకూ ఏమీ మాట్లాడలేదు రేవతి.

“నాకు నాన్నంటే చాలా ఇష్టం అమ్మా... ఒక్కసారైనా నాన్న నన్ను ప్రేమగా పలకరిస్తే బావుండును అనుకునేదాన్ని. ఒక్కసారైనా నాన్న దగ్గర గారం చెయ్యాలి అనిపించేది. నాన్నతో బజారుకి వెళ్లాలి, నాకు నచ్చినవి అన్నీ కొనిపించుకోవాలి అనిపించేది. ఇవేవీ ఎప్పుడూ కుదరలేదు. నాన్న ఎంత తాగుబోతు అయినా చూడ్డానికి చక్కగా ఉండేవాడు. అందరూ అందగాడని పొగిడేవారు. తాగి లేనపుడు నన్ను అప్పుడప్పుడూ ఇంట్లోకి రానిచ్చేవాడు. కానీ నేను వెళ్లగానే తాగడానికి వెళ్లిపోయేవాడు. అందుకే నేను వెళ్లేదాన్ని కాదు. నా ప్రతి కథలో నాన్న పాత్ర ఉంటుంది. నా ఊహల్లో మా నాన్న ఎలా ఉండాలి అనుకున్నానో అలా పాత్రను మలుస్తూ ఉంటాను...”

మధ్య మధ్యలో పవిత్రతో ముక్కు తుడుచుకుంటూ, వెక్కుతూ మళ్లీ చిన్న పిల్ల అయిపోయినట్టు మాట్లాడుతున్న లక్ష్మిని జాలిగా చూసింది రేవతి.

“నాకు ఇవన్నీ తెలుసురా... ఏమి జరిగింది ఇప్పుడు? ఎందుకు అన్నీ గుర్తు చేసుకుంటున్నావ్?” లాలనగా అడిగింది.

“ఈ రోజు అమ్మ నాన్నను నా హాస్పిటల్ కి తీసుకువచ్చింది అమ్మా... నాన్న అపస్మారక స్థితిలో ఉన్నాడు. వాళ్లు ఉంటున్న ఊర్లో పరీక్షలు చేసి కిడ్నీలు పాడయ్యాయని చెప్పారంట. అమ్మ వెంటనే కారు కట్టించి తీసుకువచ్చింది. పరీక్షలన్నీ చేసాం. ఇంకా కొన్ని రిపోర్ట్స్ రావాలి. ఇది నేను పని చేసే హాస్పిటల్ అని నాన్నకు చెప్పలేదు అమ్మ. రేపు పెద్ద డాక్టర్ గారిని వెళ్లి చూడమని చెప్తాను. ఎలా ఉండేవాడు నాన్న? ఎలా అయిపోయాడో... ఒంటి మీద గోరెడు కండ కూడా లేదు. మనిషి బాగా పీక్కుపోయాడు. నాన్నను అలా చూడలేకపోయానమ్మా...” రేవతి ఒడిలో పడుకుండి పోయింది లక్ష్మి.

ఆ రాత్రి సుధీర్, రేవతి, ఫోన్లో చరిత ధైర్యం చెప్పారు లక్ష్మికి. మర్నాడు ఉదయం గౌరితో మాట్లాడారు. నాని పెద్దవాడు అయ్యాడు. కానీ చాలా మౌనంగా ఉన్నాడు. ఎవరితోనూ

మాట్లాడలేదు. ఏదైనా చెప్తే చేస్తున్నాడు అంతే!

మర్నాటికి జగ్గారావు స్పృహలోకి వచ్చాడు. పెద్ద డాక్టర్ సుధాకర్ పరీక్షలన్నీ దగ్గరుండి చేయిస్తూ ఉన్నారు. గౌరి కాస్త జావ తాగించిన తర్వాత మంచం మీద కూర్చోగలిగాడు. అప్పుడు ఎదురుగా వెళ్ళింది లక్ష్మి. ఎంత మారినా లక్ష్మిని వెంటనే గుర్తు పట్టేసాడు జగ్గారావు. “లక్ష్మి కదా?” అన్నాడు అనుమానంగా చూస్తూ...

లక్ష్మి ఉద్యేగాన్ని ఆపుకోలేక తండ్రిని కౌగిలించుకోబోయింది. జగ్గారావు అసహ్యంగా చూసాడు. కనపడని గోడ కట్టేసిన తండ్రిని నిస్సహాయంగా చూస్తూ వెనక్కి వెళ్లి పోయింది లక్ష్మి. ఆ రోజు ఒక విషయంలో గట్టిగా నిర్ణయం తీసుకుంది. జగ్గారావు ఆ హాస్పిటల్ లో ఉండనని గొడవ చేసినా లాభం లేకపోయింది.

“అతను ఎలాగూ చనిపోతాడు. చనిపోయే ముందు నువ్వు అడికే పుట్టావని తెలియాలి. ఆ పరీక్ష ఏదో చేయించేయి. చచ్చిపోతూ కూడా అనుమానంతోనే చచ్చిపోవడం నాకు ఇష్టం లేదు,” దీనంగా బ్రతిమాలింది గౌరి లక్ష్మిని.

తండ్రి చనిపోవడం జరగదని చెప్పింది లక్ష్మి. అక్కడున్న పెద్ద డాక్టర్లతో తన కిడ్నీ దానం ఇస్తానని చెప్పింది. జగ్గారావు గొడవ గొడవ చేసాడు. పనిలో పని డీఎన్ఎ పరీక్ష కూడా జరిగింది. పెద్ద డాక్టర్ సుధాకర్ ఆ రోజు లక్ష్మిని తీసుకుని జగ్గారావు గదికి వచ్చాడు.

“లక్ష్మి కిడ్నీ నీకు సరిపోతుంది జగ్గారావ్. పరీక్షలు అన్నీ చేసాం. ఇన్నాళ్లూ నువ్వు ఏదో అనుమానంతో ఇబ్బంది పడ్డావ్ అని తెలిసింది. పరీక్షల్లో లక్ష్మి నీ కూతురే అని తేలింది. ఇప్పుడైనా ఆమెను కూతురిగా అంగీకరించు. నీకు కిడ్నీ ఇవ్వడం వల్ల నీ ప్రాణం నిలబడుతుంది. మీ అందరూ మళ్లీ సంతోషంగా కలిసి జీవించవచ్చు,” జగ్గారావు భుజం మీద చేతులు వేసి అనునయంగా చెప్తూ టెస్ట్ రిపోర్ట్స్ అతని చేతిలో పెట్టాడు.

జగ్గారావ్ అయోమయంగా చూసాడు, తర్వాత అపనమ్మకంగా చూసాడు, కాసేపు కళ్లు మూసుకున్నాడు. అతని కళ్ల నుండి కన్నీరు పోతూనే ఉంది. అనుమానం కరిగిపోయిందేమో... కళ్లు తెరిచి లక్ష్మి కోసం వెతికాడు...

తల్లి చాటు నుండి భయం భయంగా ముందుకు వచ్చింది లక్ష్మి...

“ఇప్పుడైనా లెక్క సరిపోయిందా నాన్నా?” కన్నీళ్లు చిప్పిల్లుతుండగా ఉద్యేగంగా అడిగింది.

తెరిచిన కళ్ల నుండే జగ్గారావ్ ప్రాణం గాల్లో కలిసిపోయింది!!

36 సంవత్సరాల బిల్కిస్ బానుకు 50 లక్షల రూపాయలు పరిహారంగా చెల్లించమని సుప్రీం కోర్టు, గుజరాత్ ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది. అంతే కాకుండా ఆమెకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగం ఇవ్వమని కూడా చెప్పింది. ఇటీవల కాలంలో మహిళలకు అనుకూలంగా వచ్చిన తీర్పుల్లో ఈ తీర్పు ప్రముఖమైనదని చాలా మంది వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు. పత్రికల్లో పతాక శీర్షికల్లో వచ్చిన ఈ తీర్పును ఏప్రిల్ నెల 23న చీఫ్ జస్టిస్ రంజన్ గొగోయి, జస్టిస్ దీపక్ గుప్తా, జస్టిస్ సంజీవ్ ఖన్నాలతో కూడిన ధర్మాసనం వెలువరించింది. బిల్కిస్ బాను 17 సంవత్సరాల క్రితం సామూహిక అత్యాచారానికి గురి అయింది. ఆమె కుటుంబ సభ్యులను 14 మందినీ, సంవత్సరం వయసు కలిగిన ఆమె పాపతో సహా, హత్య చేశారు. ఆమెపై జరిగిన అత్యాచార అభియోగాన్ని రూపుమాపటానికి ప్రయత్నం చేసిన పోలీసు అధికారులు, డాక్టర్ల మీద పూర్తి స్థాయి చర్యలు తీసుకోమని సుప్రీంకోర్టు గుజరాత్ ప్రభుత్వాన్ని కోరింది. ఐదుగురు పోలీసులు, ఇద్దరు డాక్టర్లు ఈ కేసు విషయంగా ఇప్పటికే శిక్షను అనుభవిస్తున్నారు.

బిల్కిస్ బాను 2002లోనే తనపై, తన కుటుంబం పై జరిగిన దుర్మార్గాన్ని మానవ హక్కుల కమిషన్ కు ఫిర్యాదు చేసింది. అంతే కాకుండా సుప్రీంకోర్టులో పిటీషన్ వేసింది. సుప్రీం కోర్టు ఈ కేసును విచారణ చేయవలసిందిగా సిబిఐని ఆదేశించింది. అహమ్మదాబాద్ లో విచారణ ప్రారంభం అయ్యింది. అయితే బిల్కిస్ బాను ఈ కేసు విచారణపై అనేక అనుమానాలను (సాక్షులకు హాని చేయటం, సిబిఐ సాక్షులను తారుమారు చేయటం లాంటివి జరిగే

అవకాశం ఉందని) వ్యక్తపరచటంతో సుప్రీం కోర్టు ఈ కేసును ముంబైకు 2004 ఆగస్టులోనే తరలించింది.

15 సంవత్సరాల తరువాత, 2017 మే 4న బాంబే హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో ఆమెపై అత్యాచారం జరిపి, ఆమె కుటుంబ సభ్యులను హత్యకు గురి చేసిన 11 మందికి కింద కోర్టులో వేసిన జీవిత శిక్షను ఖరారు చేసింది. అంతే కాకుండా సెక్షన్ 218 (విధి నిర్వహణ చేయకుండా తప్పించుకోవడం) సెక్షన్ 201 (సాక్షులను అటు ఇటు చేయటం) కింద పోలీసులు, డాక్టర్లకు శిక్ష విధించింది. ఐ పి ఎస్ ఆఫీసర్ రామ్ సింగ్ భగోరాబీ పోలీసు కానిస్టేబుళ్లు నార్పట్ సింగ్, ఇడ్రిస్ అబ్దుల్ సైయద్, బికాబాయ్ పటేల్, సోమాభాయి గోరిలతో పాటు డాక్టర్లు అరుణ్ కుమార్ ప్రసాద్, సంగీతకుమార్ ప్రసాద్ లు ఈ శిక్షకు గురి అయ్యారు. వీరు ఒక్కొక్కరూ బాధితురాలికి 55,000 పరిహారంగా చెల్లించాలని కూడా ఆదేశించింది. బిల్కిస్ బాను కేసు విషయంగా దాహోద్ లోని లింఖేడ్ పోలీస్ స్టేషన్ మొత్తంగా వాస్తవాన్ని అణచివేసే ప్రయత్నం చేసిందని వ్యాఖ్యానించింది. ఆమె అదనంగా ఇవ్వదలుచుకొన్న స్టేట్ మెంట్ ని వెంటనే రికార్డ్ చేయకపోవటం, ఘటన జరిగిన రోజే ఆమెను మెడికల్ పరీక్షకు పంపకపోవటాన్ని బాంబే హైకోర్టు తప్పు పట్టింది. హత్యకు గురి అయిన బిల్కిస్ బాను కుటుంబ సభ్యుల శరీరాలను హడావుడిగా పోస్ట్ మార్టం చేసి, శరీరాలు తొందరగా కృశించిపోవటానికి ఉప్పును వారి శరీరాలలో కూరారని కూడా తన తీర్పులో చెప్పింది. చనిపోయిన ఒకరి రహస్యాంగాలు గాయపడ్డాయని మాత్రమే పంచనామాలో

వ్యాఖ్యానించారనీ, పోస్ట్ మార్టం హడావుడిగా చేసి వస్తుగత సమాచారాన్ని కావాలని వదిలి వేశారని కూడా కోర్టు వ్యాఖ్యానించింది. 'విచారణ

బృందం మొత్తంగా ఒక విలన్ గా వ్యవహరించింది' అని కూడా అన్నది.

అప్పట్లో గుజరాత్ ప్రభుత్వంలో పని చేస్తున్న భగోర, తనపై వేసిన శిక్షపై స్టే తెచ్చుకోవటానికి సుప్రీం కోర్టులో ప్రయత్నం చేశాడు. తనకు స్టే ఇవ్వకపోతే సర్వీస్ నియమాల ప్రకారం తాను ఉద్యోగాన్ని కోల్పోవాల్సి వస్తుందని తన అభ్యర్థనలో

బిల్కిస్ బాను కేసు తీర్పు

కోరాడు. అయితే సుప్రీం కోర్టు సెలవల బెంచ్; 2017, మే 30న ఈ స్టే అభ్యర్థనను తిరస్కరించింది. అంతే కాదు, నిందితుల మీద ఉద్యోగపరంగా ఎలాంటి క్రమశిక్షణా చర్యలు తీసుకొన్నదో తెలియచేయమని 2018 మార్చి 12న సుప్రీం కోర్టు గుజరాత్ ప్రభుత్వానికి చివరి ఛాన్స్ ఇచ్చింది.

ఇవన్నీ నాణ్యానికి ఉన్న ఒక పైపు కనిపిస్తున్న విషయాలు. రెండో వైపు చూడటానికి, తెలుసుకోవటానికి, చదవటానికి చాలా గుండె ధైర్యం ఉండాలి. సున్నిత మనస్సులు గాయపడే సంగతులు. వినటానికి మన మనసుకు అయ్యే గాయాల కన్నా లక్షల రెట్ల గాయాన్ని బిల్కిస్ బానో పొందింది. ఆమె గాయాలకు కారణం ఏదో యాదృచ్ఛిక సంఘటన కాదు. ఆమెపై జరిగింది మామూలు శారీరక అత్యాచారం కాదు. ఆమె గాయాలకు కారణం ఈ దేశ రాజకీయాలు. దేశ రాజకీయాలలో నిబిడీకృతమైన హిందుత్వ మతోన్మాదం. ముస్లిం ద్వేషం. ఈ రెండింటిని సోపానంగా చేసుకొని ఎదగదలుచుకొన్న రాజకీయాధికార కాంక్ష. ఆ కాంక్షకు బిల్కిస్ బానోలు, జహీరా షేక్లు (గోద్రా ఘటన తరువాత ఆమె కళ్ల ముందే ఆమె కుటుంబాన్ని భర్తతో సహా బెస్ట్ బేకరీలో తగలబెట్టేశారు), ఇశ్రాట్ జహాన్లు (అప్పటి గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రి మోడిని హత్య చేయటానికి వచ్చిందని ఆరోపిస్తూ పదహారేళ్ల ఇశ్రాట్ను హత్య చేసి ఎన్కౌంటర్గా ప్రకటించారు), కౌసర్ బీలు (తన భర్త సోబ్రబుద్దీన్తో సహా బస్సులో అరెస్టు అయ్యి అత్యాచారానికి, హత్యకూ గురి అయ్యింది), జాకియా జఫ్రీలు (గోద్రా సంఘటన జరిగాక ముస్లిములు నివసించే అహమ్మదాబాద్ గుల్బర్గ్ సొసైటీలో అనేక మందితో బాటు హత్యకు గురి అయిన కాంగ్రెస్ ఎంపీ ఈశాన్ జఫ్రీ భార్య. ఆమె కళ్ల ముందే భర్తనూ, కుటుంబ సభ్యులనూ అతి క్రూరంగా చంపేశారు), ఇంకా ఎన్నో వేలమంది ముస్లిం మహిళలు బలయ్యారు. వారిపై జరిగిన అత్యాచారాలకూ, దాడులకూ కారణాలు వారి సొంతవి కాదు. సంస్కృతీ పరిరక్షకులు ప్రవచిస్తున్నట్లు వారిలో కొందరిపై జరిగిన అత్యాచారాలకి కారణం వాళ్లు వేసుకొన్న దుస్తులు కావు. అవి ప్రతీకార చర్యలు. సామూహిక అమానుష హత్యలు. గురి పెట్టి ప్రయోగించిన హింసలు. ఆ ద్వేషానికి, ఆ ప్రతీకారానికి, ఆ హింసకు కారణాలు రాజకీయాలు. ఈ క్రూరత్వం మన రాజకీయ వ్యవస్థలో ఉన్నప్పుడు ఇక్కడ ఏ మహిళా కూడా సురక్షితంగా లేనట్లే.

గుజరాత్ హంతక చరిత్ర - బిల్కిస్ బానో కథ

వ్యక్తిగత కథలే చరిత్రను బాగా అర్థం చేయిస్తాయి. ఒక్కో కథ చరిత్రలోని ఒక్కో అంశాన్ని తెలియచేస్తుంది. అలా ఆ నాటి రాజకీయ పరిస్థితుల గురించి భవిష్య తరాల అవగాహనకు బిల్కిస్ బానో జీవితం ఉపయోగపడుతుంది.

గుజరాత్ రాష్ట్రంలోని గోద్రా స్టేషన్కి రాబోతున్న సబర్బతి ఎక్స్ప్రెస్ తగలబడి 59 మంది చనిపోయారు. వారంతా అయోధ్యలోని వివాదస్థల బాబ్రీ మసీదు ప్రాంతంలో పూజలు నిర్వహించి వస్తున్నారు. గోద్రా సంఘటనను సాకుగా తీసుకొని ఆనాటి గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రి నరేంద్ర మోడి ప్రోత్సాహంతో గుజరాత్లో పెద్దపెట్టున్న అల్లర్లు, మారణకాండలు మొదలయ్యాయి. హిందూ మతోన్మాద మూకలు ముస్లిములు ఎక్కువ నివసిస్తున్న ప్రాంతాలపై మూకుమ్మడి దాడులు చేస్తూ వీర విహారం చేశారు. రాష్ట్రమంతా పోలీసులు మౌన ప్రేక్షకులు అయ్యారు. ఈ దాడులు చాలా రోజులు కొనసాగాయి.

2002, ఫిబ్రవరి 27న గోద్రా ఎక్స్ప్రెస్ దుర్ఘటన జరిగే సమయానికి బిల్కిస్ బానో వయసు 19 సంవత్సరాలు. తన మూడేళ్ల కూతురితో పుట్టింటికి వచ్చింది. ఆమె మళ్లీ 5 నెలల గర్భిణీ. అహమ్మదాబాద్కు 200 కిమీ దూరంలో ఉన్న రాధిక్పూర్ ఆమె గ్రామం. దాహోద్ జిల్లాలో ఆ గ్రామం ఉంది. అప్పటికే ముస్లిముల మీద జరుగుతున్న మారణకాండ గురించి ఆమెకు తెలియదు. అంతకు ముందు జరిగిన గోద్రా దుర్ఘటన గురించి ఆమెకు తెలియదు. అసలు గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రి ఎవరో, ఆయన రాజకీయాలు ఏమిటో ఆమెకు తెలిసే అవకాశం తక్కువ.

వంట చేస్తున్న బిల్కిస్ మేనత్త కేకలతో ఇంటి బయటకు వచ్చింది. 'ముస్లిముల ఇళ్లు తగలబెడుతున్నారు, వెంటనే పారిపోండ'నే హెచ్చరికల మధ్య కట్టుబట్టలతో, కాళ్లకు చెప్పులు కూడా వేసుకోకుండా బిడ్డతో సహా దగ్గర్లోని పొలాలకు పరుగులు తీసింది. దహనమై పోతున్న ఇంటి దృశ్యాన్ని వెనక్కి తిరిగి చూసే అవకాశం మాత్రమే ఆమెకు దొరికింది. పదిహేడు మంది సభ్యుల ఆ కుటుంబం మొదట గ్రామ సర్పంచ్ ఇంట్లో ఆశ్రయం పొందింది. తరువాత చునాడి అనే గ్రామంలో ఒక స్కూల్లో, తరువాత కువజల్ అనే గ్రామంలోకి మసీదులో రక్షణ తీసుకొన్నారు. ఈ ప్రయాణంలోనే బిల్కిస్కి చెల్లెలు వరుసైన షామిమ్కు ఒక మంత్రసాని ఇంట్లో ప్రసవం అయ్యి పాప పుట్టింది. అది కూడా సురక్షిత ప్రాంతం కాదని తెలుసుకొని కుటుంబం పారిపోవటం మొదలు పెట్టింది. ముస్లిములు మెజారిటీగా ఉండే పెన్నివల్ అనే గ్రామానికి వెళ్లటానికి వాళ్లు హైవేను ఎంచుకోకుండా దగ్గర్లోని అడవులగుండా ప్రయాణం చేశారు. ప్రమాదకరమైన వారి ప్రయాణంలో ఎందరో వాళ్లకి సహాయం చేశారు.

అయితే వాళ్లు గమ్యాన్ని చేరుకోలేకపోయారు. 2002 మార్చి 3న, పెన్నివల్ గ్రామానికి చేరే మట్టి రోడ్డు మీద హఠాత్తుగా రెండు లారీల జనాలు కత్తులతో, కరారులతో వారి వాహనాన్ని అడ్డగించారు. 'వీళ్లు ముస్లిములు, చంపండి,

నరకండ్రి' అనే వారి కేకలను బిల్కిస్ విన్నది. వాళ్లలో కొంతమంది బిల్కిస్కు తెలుసు. వాళ్ల నాన్నకు వైద్యం చేస్తూ వారి వీధి చివర్లోనే నివసించే ఆర్ఎంపీ డాక్టర్ కొడుకు, గ్రామంలో గాజుల కొట్టు యజమాని, వాళ్లు ఉంటున్న ఇంటి పక్కనే హోటల్ నడుపుతున్న వ్యక్తి, గ్రామ పంచాయితీ సంభ్యురాలి భర్త వారిలో ఉన్నారు. వాళ్లంతా ఆమె చిన్నప్పటి నుండి ఇరుగు పొరుగున చూస్తున్న మనుషులు.

ఆ మనుషులే బిల్కిస్ చేతుల్లోని మూడు సంవత్సరాల పాప సలేహను లాక్కొని ఆమె తలను నేలకు బాది కిరాతకంగా చంపేశారు. తను గర్భవతిని వేడుకొంటున్న వినకుండా ఆమెను ఆమె గ్రామస్తులే అత్యాచారం చేశారు. ఆమె వారిని తన గ్రామంలో అన్నా (భయ్యా) అని పిలుస్తుంది. అదే పేరుతో వారిని బతిమలాడుకొన్నా వినలేదు. ఆ కిరాతక చర్యలో ఆమె కుటుంబ సభ్యులు 14 మందిని అత్యాచారాలు చేసి హత్య చేశారు. అప్పుడే ప్రసవం అయిన షామిమ్ కూడా పసిబిడ్డతో సహా మరణించింది. స్పృహ కోల్పోయిన బిల్కిస్ చనిపోయిందని అని భావించి వాళ్లు వెళ్లిపోయారు.

ఆమెకు స్పృహ వచ్చిన తర్వాత కుటుంబ శవాల మధ్య నగ్నంగా పడి ఉన్నానని తెలుసుకొన్నది. దొరికిన ఒక లంగా చుట్టుకొని దగ్గర్లో ఉన్న కొండ మీదకు ప్రాణ భయంతో పరుగులు తీసింది. ఆ రాత్రి ఆమెకు కాళరాత్రి. మరుసటి రోజు దగ్గర్లోని ఆదివాసీ గ్రామానికి వెళ్లింది. అక్కడి మహిళలు ఆమెకు కొన్ని బట్టలు ఇచ్చారు. ఒక యూనిఫాం వేసుకోన్న పోలీస్ ఆఫీసర్ సహాయంతో ఆమె లింఖేడ పోలీస్ స్టేషన్ వెళ్లింది.

రెండో హింసా పర్యం

కొద్ది కాల వ్యవధిలోనే ఆమెకు రెండో హింసా పర్యం ప్రారంభం అయ్యింది. పోలీసు హెడ్ కానిస్టేబుల్ సోమభాయ్ గోరి ఆమె కేసు రిజిస్టర్ చేసుకోవటానికి ఒప్పుకోలేదు. ఆమెను దగ్గరలోని బాధితుల స్థావరానికి పంపించివేశాడు. అక్కడే ఆమె తన భర్తను కలుసుకొన్నది. తనలాంటి వేలాది బాధితులను కలుసుకొన్నది. ప్రభుత్వ మద్దతుతో జరిగిన గుజరాత్ అల్లర్లు ముస్లిముల మీద గురి పెట్టి జరిగాయని ఆమెకు అప్పుడే తెలిసింది. రెండు రోజుల తరువాత ఆమె కుటుంబ సభ్యులు ఎనిమిది మంది శవాలను స్థానిక ఫోటోగ్రాఫర్లు చూశాక పోలీసులకు కేసు రిజిస్టర్ చేయక తప్పలేదు. ఆమెపై అత్యాచారం జరిగిన నాలుగు రోజుల తర్వాతే ఆమెను గోద్రా సివిల్ ఆసుపత్రికి పరీక్ష కోసం పంపారు. ఆమె శరీరంలోని నమూనాలను పరీక్షకు పంపారు.

ఈ లోపు శవాలకు జరగాల్సిన పంచనామా జరగలేదు. వాటిని కుళ్లబెట్టారు. పోస్ట్ మార్టం చేసిన డాక్టర్లు కీలకం అని వారికి తెలిసిన శారీరక నమూనాలను కూడా సేకరించలేదు.

ఎవరికి తెలియని సమాధుల్లో వారిని సామూహికంగా పూడ్చిపెట్టారు. 2004లో సిబిఐ విచారణలో భాగంగా వాటిని బయటకు తీసినపుడు ఆ శరీరాలకు తలలు లేవు. గుర్తించబడకుండా ఉండటానికి శరీరాల్లో ఉప్పును కూరి త్వరగా శిథిలం చేయ ప్రయత్నించారని అర్థం అయ్యింది. కేసు విచారణలో సాక్ష్యం చెప్పిన ఒక వ్యక్తి తనను ఆ సమాధుల దగ్గరకు తీసుకొని పోయినపుడు అక్కడ పోస్ట్మార్టం చేసిన ఇద్దరు డాక్టర్లు కూడా ఉన్నారని చెప్పాడు. శవాలను హత్య జరిగిన స్థలం నుండి జీపులు కూడా వెళ్లలేని ఒక దట్టమైన అడవిలోకి తీసుకొని వెళ్లి ఒక గుంటలో ఒకదాని మీద ఒకటి వేసి పూడ్చి పెట్టారు. ఇదంతా పోలీసులు ఆదేశాలతో స్థానిక గ్రామస్తులు చేశారు.

మేల్కొన్న పీడకల

అప్పటికీ, ఇప్పటికీ ఏం జరిగిందని ఆమె భర్త యాకూబ్ రసూల్ ఆమెను అడగలేదు. అర్థం చేసుకొని ఆదరించిన భర్త ఉన్నప్పటికీ బిల్కిస్ కష్టాలు తీరలేదు. గత 17 సంవత్సరాలుగా బిల్కిస్ కంటి నిండా నిద్ర పోలేదు. ఆమెకు ఈ 17 సంవత్సరాల కాలం ఒక మేల్కొన్న పీడకల. పెరోల్ మీద బయటకు వచ్చిన నిందితుల చావు బెదిరింపుల మధ్య ఆమె కాలం గడిపింది. ఆమె తల్లి, అక్క, కజిన్స్ అందరూ ఆ హత్యాకాండలో చనిపోవటంతో ఆమె తన ఐదుగురు పిల్లల్ని వంటరిగానే పెంచుకొంది. ఆ కుటుంబంలో మిగిలిన ఏకైక స్త్రీ ఆమె. వారి సొంత గ్రామానికి భయపడి వెళ్లలేకపోయారు. ఈ 17 సంవత్సరాలలో ఆ కుటుంబం 20 సార్లు ఇళ్లు మారాల్సి వచ్చింది. ఒక్కొక్క సారి కొన్ని ఇళ్లలో రెండు నెలలు కంటే ఉండలేకపోయేవాళ్లు. అనేక సార్లు పిల్లల్ని స్కూళ్లు మారాల్సి వచ్చింది. పోలీసులు, రాష్ట్ర అధికారులు హంతకులకే ఎప్పుడూ సహాయం చేశారు. గుజరాత్లో ఉన్నప్పుడు ఎప్పుడూ ముఖాలు కప్పుకొనే తిరిగారు. వారి సొంత అడ్రెస్ ఎవరికీ ఇవ్వకుండా జాగ్రత్తపడ్డారు.

కేసును స్థానిక మేజిస్ట్రేట్ సాక్ష్యాలు లేవని కొట్టి వేశాడు. సిబిఐ దాకా కేసు వెళ్లటానికి ఆమె అనేక మంది సహాయం తీసుకొన్నది. మానవ హక్కుల కమిషన్ ఆమెకు ఆసరాగా నిలిచింది. ఆమెను 20 రోజులు క్రాస్ ఎక్జామినేషన్ చేశాక మాత్రమే బాంబే హైకోర్టు 12 మందికి జీవిత శిక్ష వేసింది. ఆ హత్యా, అత్యాచార కాండలో పాల్గొన్న 12 మందిలో ఒకరు మధ్యలోనే చనిపోయారు. మిగిలిన 11 మందికి శిక్ష పడటానికి 6 సంవత్సరాలు పట్టింది. ఎఫ్ఐయర్ తారుమారు చేసినందుకు ఒక కానిస్టేబుల్కి 3 సంవత్సరాలు శిక్ష పడింది. మిగిలిన ఐదుగురు పోలీసులకు, ఇద్దరు డాక్టర్లకు శిక్ష పడటానికి 16 సంవత్సరాలు పట్టింది. అదే శిక్షను సుప్రీం కోర్టు ఖరారు చేస్తూ, బాంబే హై కోర్టు మంజూరు చేసిన ఐదు లక్షలు కాకుండా, ఆమె కోరిన కోటి రూపాయల పరిహారంలో

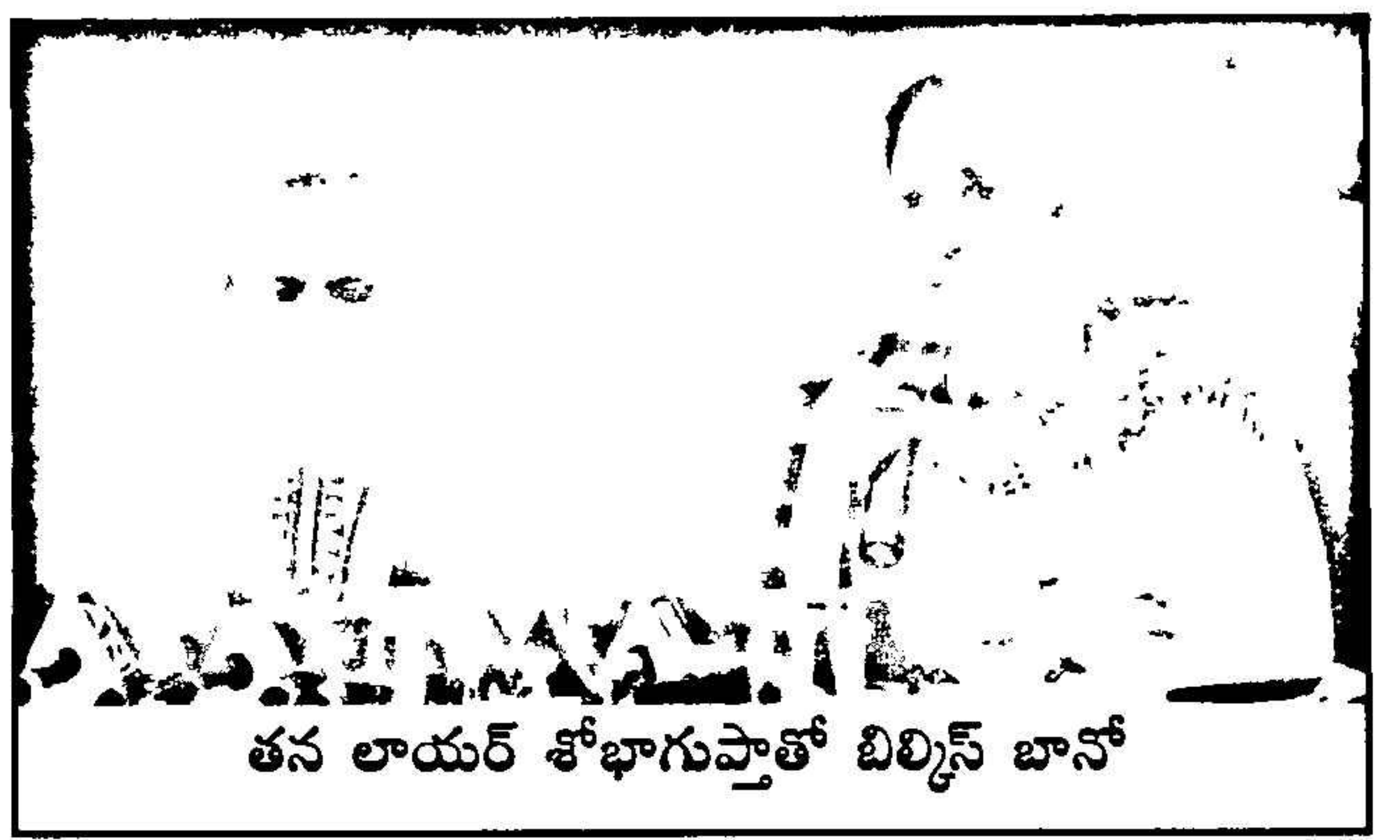
50 లక్షల పరిహారం ఆమెకు అందచేయాలని గుజరాత్ హైకోర్టును ఆదేశించింది. ఆమె కోరుకొన్న ప్రదేశంలో ఇల్లు, ఆమెకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగం ఇవ్వాలని కూడా గుజరాత్ ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది.

దేశంలో అత్యంత పెద్ద నగదు పరిహారం

బిల్కిస్ లాయర్ శోభ గుప్తా మాట్లాడుతూ 'ఆమెకు ఇచ్చే పరిహారం అందరికీ గుర్తుండిపోయేలా ఉండాలి. అది స్పష్టంగా, బిగ్గరగా ఉండాలి. అందరి చెవుల్లో ప్రతిధ్వనించేటంత బిగ్గరగా ఉండాలి. ఆ పరిహారం కోటి రూపాయలు అయి ఉంటే ఇంకా బిగ్గరగా, స్పష్టంగా ఉండేది. బాధితులకు అలాంటి నగదు పరిహారం మేమున్నాము అనే భరోసా ఇస్తుంది. నేరం చేసినవాళ్లను మళ్లీ చేయకుండా బెదిరించేటట్లుగా ఉంటుంది. అన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఈ పరిహారం ఒక హెచ్చరిక అవుతుంది.' అంటుంది. '19 ఏళ్ల గర్భవతి సామూహికంగా అత్యాచారానికి గురి అయ్యి, తన కళ్ల ముందే బిడ్డను చంపుతుంటే ఏమి చేయలేక పోవటం అనే విషయాన్ని ఊహించుకోండి. అత్యాచారం, సామూహిక హింసలో ఇది అత్యంత భయకరమై కేసు' అంటారు ఆవిడ. 'ఆ కుటుంబం సాధారణ జీవితం గడపలేకపోయింది. వాళ్ల పిల్లలని ఒకచోట చదివించుకోలేకపోయారు. ఎంజీవోల దయాదాక్షిణ్యాల మీద వాళ్లు బతకాల్సి వచ్చింది. ఇదంతా రాజ్యం విఫలం అవటం వల్లనే జరిగింది. ఆమెకు రక్షణ కానీ, పునరావాసం కానీ కల్పించలేక పోయింది ప్రభుత్వం. ఆమె తల్లి, అక్క కజిన్స్, అత్తలు అందరూ హత్యకు గురి అయ్యారు. ఆమెకు భావోద్వేగ ఆసరా ఇచ్చేవారు లేరు. ఆమెకు ఒక ఉద్యోగం, ఒంటి గది అద్దె ఇల్లు కాకుండా ఒక మంచి ఇల్లు కూడా అందితే అది ఒక కోటికి సమానమే. ఇదంతా అమలు చేయాల్సిన బాధ్యత కూడా కోర్టుదే' అన్నారు ఆమె. 'ప్రజలనూ, చట్టాన్నీ రక్షించాల్సిన వాళ్లు దానికి భిన్నంగా చేస్తున్నారు. బిల్కిస్ విషయంలో మేము చేసిన న్యాయ పోరాటం కేవలం ఆమె కోసమే కాదు, అనేకమంది బిల్కిస్ల కోసం.' అంటారు ఆమె. 'కార్వాన్ -ఈ -మొహబ్బత్' యాత్ర చేసి బీజేపీ ప్రభుత్వంలో మూక దాడికి గురి అయిన వారి గురించి బయట ప్రపంచానికి తెలిపిన హర్ష మందిర్ 'ఆ చీకటి రాజ్యంలో ఏమి జరిగిందో, తరువాత కొంతమంది ప్రగతిశీల జడ్జిలు ఇస్తున్న తీర్పులను బట్టి ప్రపంచానికి తెలుస్తున్నది.' అన్నారు.

బిల్కిస్ బాన్ ఏమంటుంది?

'ప్రతీకారం కాదు, న్యాయం జరగటం ముఖ్యం' అంటోంది బిల్కిస్ బాను. 2012 నిర్భయ అత్యాచారం, హత్య తరువాత అత్యాచార నిందితులకు ఉరి శిక్ష వేయాలనే ఉన్నాడ ఆకాంక్షను ఈ స్టేట్మెంట్ ఇవ్వటం ద్వారా ఆమె పరోక్షంగా వ్యతిరేకించారు. బాంబే హైకోర్టులో ఆమె కేసు తీర్పు వచ్చిన

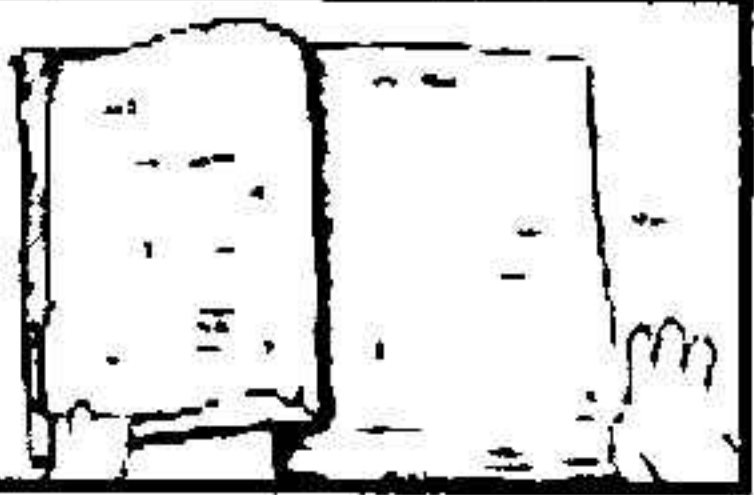
సమయంలోనే సుప్రీం కోర్టు 'నిర్భయ' కేసులో నిందితులకు ఉరి శిక్ష వేస్తూ తీర్పు రావటం యాదృచ్ఛికమే. బిల్కిస్ బాను 'శిక్షగా ఇంకొకరి ప్రాణాలు తీయటాన్ని నేను నమ్మను. నిందితులు ఎప్పటికైనా ఆడవాళ్ల, చిన్న పిల్లల ప్రాణాలు తీయటం తప్పు అని తెలుసుకొంటే చాలు' అంటూ ఇచ్చిన ప్రకటన ఎంతో పరిణతితో కూడుకొన్నది.

తన విజయం మత హింసకు బలైపోయి, న్యాయం దొరకని అనేక మంది మహిళలందరిదీ అనీ, తనకు లభించిన పరిహారంలో కొంత భాగం అలాంటి మహిళలకు న్యాయ సహాయం కోసం వెచ్చిస్తాననీ అన్నారు. తన మొదటి బిడ్డ సలేహకు సరైన అంత్యక్రియలు జరపలేకపోయాననీ, ఆమె శవం కూడా దొరకలేదని, ఆమె గురించి రోదించటానికి ఆమె సమాధి కూడా లేదని, ఆమె సంస్మరణార్థం ఈ పని చేస్తున్నాననీ అన్నారు. గుజరాత్లోని తమ సొంత ఊరికి వెళ్లాలనుకొంటున్నాననీ, పిల్లలు స్థిరపడ్డాక హజ్ యాత్రకు వెళ్లాలని ఉందని అన్నారు.

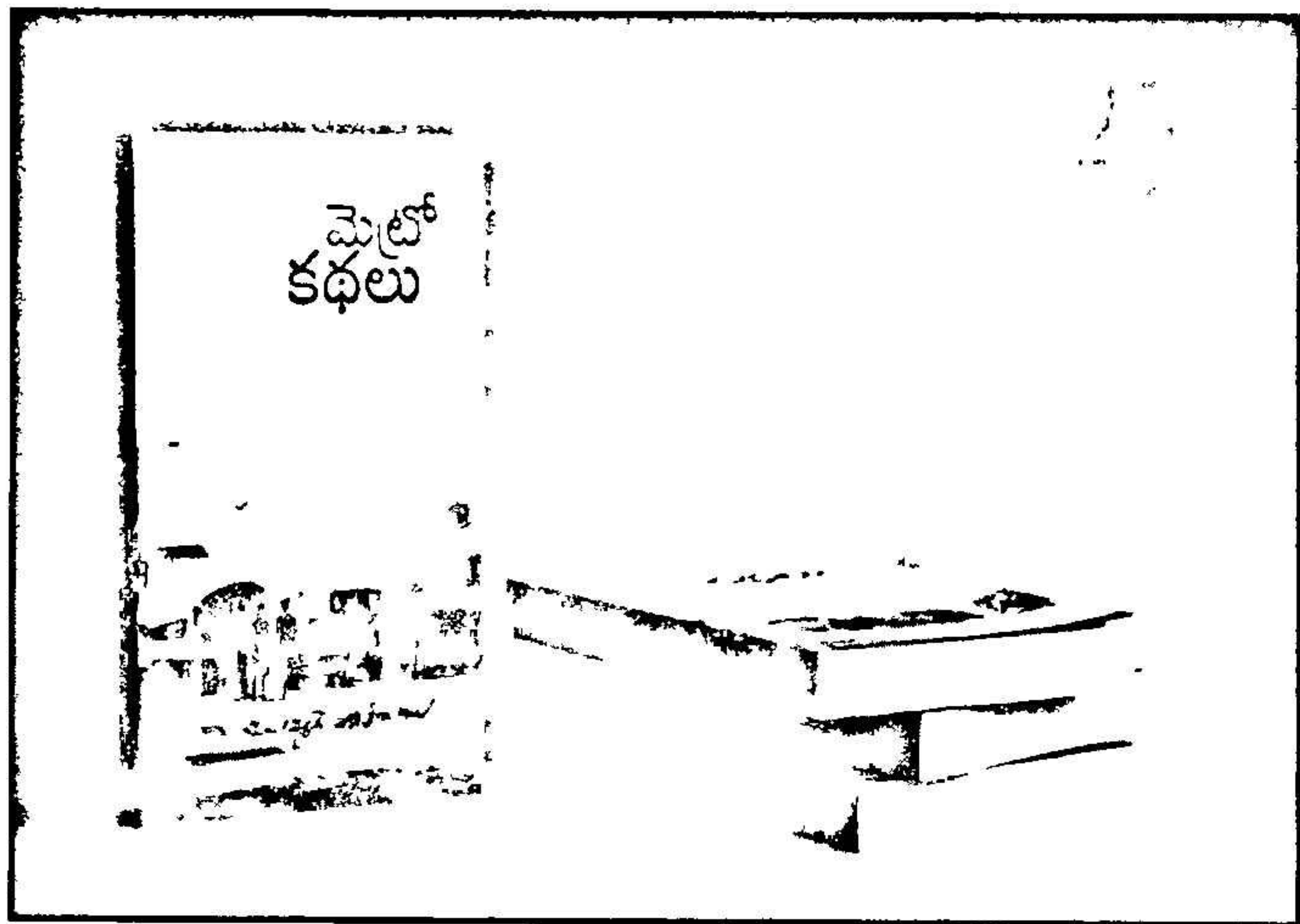
అసలు నేరస్తుల మాట ఏమిటి?

బిల్కిస్ బాను తీర్పు భారత దేశంలో ఎన్నికలు జరుగుతున్న సమయంలో వచ్చింది. అదే సమయంలో ఆమె కేసులో అసలు దోషులు ఆనాటి గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రి నరేంద్ర మోడి, అమిత్ షా, ఇప్పుడు మళ్లీ దేశ రాజకీయాలను ఇంకా చక్రం తిప్పటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. గుజరాత్ అల్లర్ల వెనుక మూల స్థంభాలు అయ్యి, మూడువేల ప్రజలను పొట్టన పెట్టుకొన్న ఈ నరరూప రాక్షసులకు శిక్షలు పడకుండా బిల్కిస్కు న్యాయం జరిగిందని అనుకోవటం పెద్ద పొరపాటు. దేశంలో మతోన్మాద రాజకీయాలకు అంత్యగీతం పాడకుండా ఉన్నంత కాలం లక్షలాది బిల్కిస్లు వస్తూనే ఉంటారు. తరువాత కాలంలో జరిగిన ముజఫర్నగర్ మత దాడులలో ఎంత మంది బిల్కిస్లు ఉండి ఉంటారో!

ఏమైనా చట్టపరమైన న్యాయం కోసం ఓపిగ్గా ఎదురు చూసిన ఆమె సహనం, మారణకాండకు బహిరంగ పిలుపులు ఇస్తున్న వారికి పాఠం అవుతుంది. పంటికి పన్ను, కంటికి కన్ను అనే ఆటవిక న్యాయానికి ఆమె చరమ గీతం పాడింది. అదే ఆమె అసలు విజయం. ❀

హరిత

ప్రతీ వూరికీ కొన్ని ప్రత్యేకతలు వుంటాయి. ప్రత్యేకమైన పండుగలో, ప్రత్యేకమైన ఆహార పదార్థమో, ప్రత్యేకమైన ప్రదేశాలో, ప్రత్యేకమైన ఇంకోటేదో. అచ్చం మనుషులకు వున్నట్టే. ఆ ప్రత్యేకతలన్నీ నెమ్మదిగా కళ్లముందు నుంచి కనుమరుగైపోతాయి ఏదో ఒకరోజు. ఊర్లు అన్నీ ఒకేలాగా, మనుషులందరూ ఒకే మాదిరిగా. ఏదో ఒక విధ్వంసం, ఎక్కడో కనబడకుండా జరుగుతుంది మనం గమనించేలోపే. అలవాటు పడిపోతాం కొన్ని రోజులకు. అలవాటు పడేలోపు ఎంత క్షోభ అనుభవించాలి. ఎన్నిటిని కోల్పోవాలి. భార్యలు భర్తలని, భర్తలు భార్యలని, తల్లులు పిల్లలని. ప్రేమించే కుక్కలని లేదా ఒక వక్షాన్ని.

డబ్బే అన్నింటికీ. భర్త ఒకచోట, భార్య ఒకచోట. కంఫర్టులు కావాలి. అన్నీ వున్నా ఇంకా ఏమో కావాలి. డబ్బు వెంట పరుగులు. ఇప్పటి సమాజపు విలువ ఇది మరి. భర్త తాకటం మానేసి చాలా రోజులైన అవయవం తాకిన డాక్టర్, బ్రెస్ట్ కాన్సర్ అనీ, ఒక బ్రెస్ట్ తీసేయవలసి రావచ్చు అని చెప్పినప్పుడు, ఆడతనపు అత్యంత ముఖ్యమైన భాగం కోల్పోబోయే సమయంలో ఒంటరిగా దుఖం, ఒంటరి దుఃఖమే. చెరొక చోట ఒక దగ్గర వుండటం నుంచి చెరొక చోట వుండటం. కోల్పోతున్నప్పుడే విలువ తెలవటం, ఆ దుఃఖం మనకు కూడా అంటుతుంది 'సెల్ఫీ' చదివితే. అంత తొందరగా వదలదు.

భార్య అంటే ఎలా ఉండాలో బోలెడు సుద్దులు చెబుతారు అడిగినా అడగక పోయినా. భార్యపాత్ర పోషణలో వుండే కష్టం గురించి మాత్రం ఎవరూ మాట్లాడరు. ఖదీర్ బాబు మాట్లాడతారు 'టేస్ట్'లో. ఏ మాత్రం చైతన్యాన్ని ఇవ్వని, సంతోషాన్ని ఇవ్వని, డబ్బుని ఇవ్వని, సుఖాన్ని ఇవ్వని, కనీసం గుర్తింపు అయినా ఇవ్వని వంట చెయ్యటంలో వుండే దరిద్రమైన హింసని గురించి

మాట్లాడతాడు. భార్య అంటే కోరినవి వండి పెట్టటం, కోరుకున్నప్పుడు దగ్గరకు రావటం మాత్రమే అనుకునే పరమ మొగాడికి భార్య అవటం కన్నా చెత్త విషయం ఏమన్నా వుంటుందా. నలతతో పడుకున్న భార్యని కూడా ఇవాళ ఏమి వొండావు అనగలిగే దుర్మార్గాన్ని ఈయనే ఎత్తి చూపుతాడు ఈ కథలో.

'సలి కోటు'. ఈ కథ మాత్రం అసలు చదవొద్దు. ఈ రచయిత చాలా దుర్మార్గుడు. ఇలాంటి కథలు రాసి మనలను డిప్రెషన్లోకి నెట్టేస్తాడు. సామాజిక బాధ్యత లాంటి చెత్త చెదారం పట్టుకుని ఇంకా వేలాడుతున్నాడు. అందుకే జీరో బ్లడ్ లాంటి కథలు రాసి ఏడిపిస్తుంటాడు. హాయిగా ఏ ప్రేమ కథో లేక ఒకరు, ఇద్దరిని లేక ముగ్గురిని ప్రేమించే కథలో, మోహపు కథలో లేక ఈ భూమి మీద లేని కథలో రాసుకోవచ్చు కదా. ఎముకలు కోరికే చలి అయితేనేమి, తిండి వుంటేనేమి లేకపోతేనేమి, ఎవరికేమి పట్టింది ఈయనకి తప్ప.

ఉద్యోగస్తులు వాళ్ల ప్రైమ్ టైం అంతా ఎవరికో (ప్రభుత్వానికో, లేక యజమానికో) సేవ చేస్తుంటారు. జీవితంలో విలువైన కాలం అనుభవించాల్సిన కాలం సేవలకే సరిపోతుంది. నిద్ర లేచి ఆఫీస్ కి సకాలంలో చేరటానికి పరుగులు. సాయంత్రం అలసిపోయి ఇంటికి చేరి తిరిగి ఉదయం కోసం ప్రిపరేషన్లు. కాస్త వెసులు బాటు ఆఫీసులోనే దొరుకుతుందేమో. కాస్త స్నేహం, హద్దులు (?) మీరని ప్రేమ, జీవితాన్ని కాస్త ఉల్లాసంగా చేస్తే? రాయి రప్పాలాగ కాకుండా మనిషిలాగా కొద్దిగా అయినా మిగులుతామేమో. ఇదేకదా చెప్పింది "సబ్వే" కథలో.

ఈ దేశం నీదే అనుకుంటావు. పుణ్యభూమి నా దేశం అని పాడుకుంటూ వుంటావు. నీ ఇరుగు పొరుగులని ప్రేమిస్తుంటావు. చెట్టు, పుట్ట, పోలేరమ్మ బండ నీ సొంతం అనుకుంటావు. ఎవరో వస్తారు. ఇది నీ దేశం కాదు అంటారు. నీ దేశానికి పొమ్మంటారు. నీ తిండి మీద అంక్షలు పెడతారు. నీ నేలపై నువ్వు పరాయి వాడివి అవుతావు. నువ్వు వుగ్రవాడివి కూడా అవుతావు. నీ ఇంట్లో ఎవరో హటాత్తుగా మాయం అవుతారు. లేదా నువ్వే మాయం అవొచ్చు. అప్పుడు ఎలా వుంటుందో తెలియాలంటే 'గెట్ పబ్లిష్డ్' చదవాలి. లేదా 'వుడ్ వర్క్' అన్నా చదవాలి. అప్పుడు నువ్వు ఒక ముస్లిం అవుతావు. ఆ క్షోభ నువ్వే అనుభవిస్తావు.

మగవాళ్లకి ప్రతి గోదా, ప్రతి పుట్టా టాయిలెట్టే. ఎక్కడికి వెళు తున్నా, ఎన్ని మంచి నీళ్లయినా తాగొచ్చు. అందుకే వాళ్లకి

యురినరీ ట్రాక్ ఇన్ఫెక్షన్స్ రావు, కిడ్నీలో రాళ్లు పడవు, హైడ్రోఫోబియాలు వుండవు. మరి ఆడవాళ్లు ఏమి చెయ్యాలి. చెప్పుకోలేని కష్టం. కన్నీరు కార్చలేని కష్టం. ఆడవాళ్లకి మాత్రమే అర్థం అయ్యే కష్టం. ఈయనకి కూడా అర్థం అయింది. అనుభవించి రాసినట్టు రాసాడు 'షి' కథలో.

ఉద్యోగంలో ఎదురయ్యే సమస్యలు తప్పించుకోవటానికి మొగవాళ్లు అయితే ఫ్రెండ్స్ తో కలిసి బార్ కెళ్లి, హాయిగా బూతులు తిట్టుకుని, రెండు పెగ్గులు పుచ్చుకుని, పదిలోపే ఇంటికి చేరి భార్య వండి పెట్టిన తిండి తిని నిద్రబోతారు. ఆడవాళ్లు ఏమి చెయ్యాలి. బూతులు రావు. బార్ కి వెళ్లేరు. ఇంటికి వెళ్లినా వాళ్లేవోండుకోవాలి. చేసిపెట్టేవాళ్లు, పట్టించుకునేవాళ్లు ఎవరూ వుండరు. వాళ్లకి సాంత్యన ఒక్క 'నిద్రాసమయం'లోనే దొరికేది.

వేళ్లు మాత్రమే పని చేస్తూ మిగిలిన శరీరం అంతా పారలైజ్ అయ్యే వ్యవస్థగురించి (ప్రోఫైల్ పిక్చర్, రూటర్), ఎలాగో అలాగా బతుకుదాం అంటే బతకనివ్వని లోకం దుర్మార్గం గురించి (నల్ల కాలర్), మీద చెయ్యి వేసి పక్కన పడుకోవటానికి కావలసిన ప్రేమ గురించీ (దీదీ), తమకంటూ కాస్త జాగా సమయమూ రెండూ లేని అమ్మమ్మల గురించి (అమ్మమ్మ), అఘాతంలో పడకుండా కాపాడే రోటీన్ (రోటీన్) గురించి, మోడరన్ అంటే లేటెస్ట్ ఫాషన్ కాదు, సమాజం పట్ల, కుటుంబ సభ్యుల పట్ల, తోటి వారి పట్ల వుండవలసిన బాధ్యత అని చెప్పే 'ప్రపోజల్' గురించి. ఒకటూ రెండూ. మొత్తం 25. విభిన్నమైన అంశాలు. మనలని నిలబెట్టి

ఆలోచింపజేసే కథలు. కొన్ని గుండెని పిండి చేస్తాయి. కొన్ని దేనినో తట్టి లేపుతాయి. ప్రతి కథ చదివిన తరువాత మనలని ఒక నిశ్శబ్ద విషాదం ఆవరిస్తుంది. మొదలు పెట్టటమే మనం చెయ్యవలసింది. మిగతా అంతా అవే చేసుకుపోతాయి.

నాకు జీవితాన్నిచ్చిన హైదరాబాద్ కి నా కృతజ్ఞత ఈ కథలు అంటాడు ఈ రచయిత. మారుతున్న హైదరాబాదు ముఖచిత్రం ఈ కథలు. మెట్రో కింద నలిగి అణగారి పోతున్న జీవితాల వాస్తవ చిత్రం ఈ కథలు.

సమాజం గురించి ఆలోచించటం, సామాజిక సమస్యల గురించి రాయటం అనేది ఇప్పుడు అవుట్ డేటెడ్. అలా రాయాలి అనటం క్రియేటివిటీని చంపటం అని దాడికి దిగుతారు. అయినా సరే ఇలాంటి రచయితలు ఇలాంటి కథలు రాస్తున్నారు. బాధ్యత గల రచనలు చేసేవారు ఇంకా వున్నారు అనే నమ్మకాన్ని ఈ కథలు కలిగిస్తాయి. ఆడవాళ్ల పట్ల సానుభూతితో, పేదరికం పట్ల అవగాహనతో బతుకు పోరాటం చేస్తున్న జీవితాలని చిత్రిస్తాడు ఖదీర్ బాబు.

సమాజం నుంచి వస్తువును తీసుకున్నప్పుడు తప్పకుండా సామాజిక బాధ్యతతోనే రచనలు చెయ్యాలి అంటాడు జ్ఞాన పీఠ అవార్డు గ్రహీత జయకాంతన్. దానిని ఆచరించే వ్యక్తి ఇతను. ఈయన కథలు చదువుతుంటే రచయితల పట్ల గౌరవం, రచనల పట్ల నమ్మకం కలుగుతుంది. ❀

44వ పేజీ తరువాయి

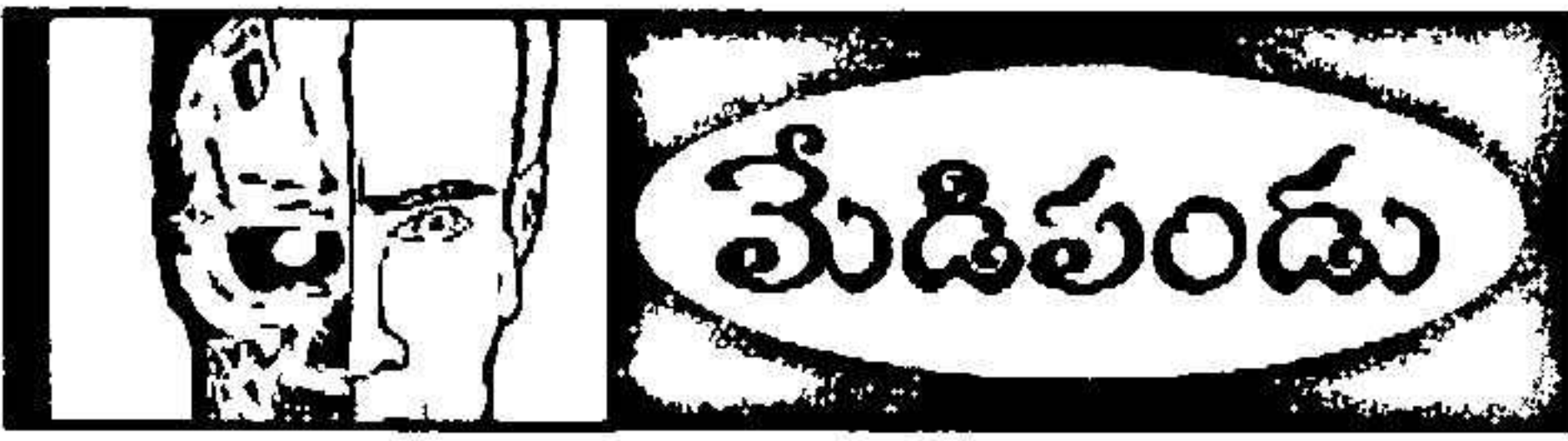
చనిపోయే ముందు హేమంత్ కర్కారే భారత దేశంలో హిందూ ఉగ్రవాదం పెరుగుతుందనీ, తన దృష్టి అటు వైపు మళ్లించి పని చేస్తున్నానని తన సహచరులతో చెప్తూ వచ్చాడు. చెదురు మదురుగా జరిగినట్లు కనబడుతున్న కొన్ని బాంబు పేలుళ్లను పరిశీలిస్తే గాయపడిన వాళ్లు హిందూ ఉగ్రవాద సంస్థలతో సంబంధం ఉన్న వారని అర్థం అయ్యిందని చెప్పారు. వాళ్లు బాంబు తయారీ, రవాణాలలో గాయపడ్డారని అర్థం అయ్యిందని చెప్పారు. ఆ దృష్టితోనే మాలెగావ్ పేలుళ్ల ఘటనను పరిశీలించి సాధ్య ప్రజ్ఞను అరెస్టు చేశారు. దానికి ప్రతీకారంగా హిందూ ఉగ్రవాదుల చేతుల్లో ఆయన మరణించారు. సాధ్య ప్రజ్ఞా చెబుతున్న 'శాపం' అదే.

ఇది కాకుండా ఆమె తాను కాన్సర్ పేషెంట్ననీ, తనకు వచ్చిన రొమ్ముకాన్సర్ ను ఆవు మూత్రం, ఇంకా ఆవు సంబంధిత ఉత్పత్తులను వాడి తగ్గించుకొన్నానని ప్రకటించింది. 2010లో ఆమె వైద్యం చేయించుకొన్న జెజె ఆసుపత్రి అప్పటి చీఫ్ డా. రాజేంద్ర బద్వే ఆమెకు అసలు కాన్సర్ వచ్చిన రుజువులు లేనే లేవని చెప్పారు. 'కాన్సర్ ను నిర్ధారించే CA 125 రొమ్ము కొలతల పరీక్షలో ఫలితం ఆమెకు కాన్సర్ లేదని

వచ్చిందనీ, ఆమె MRI స్కాన్ రిపోర్ట్, ECG రిపోర్ట్ సాధారణంగానే వచ్చాయని' అన్నారు. బొంబాయికి చెందిన ప్రముఖ రొమ్ము కాన్సర్ నిపుణులు, కాన్సర్ నిరోధకాలుగా ఆవు ఉత్పత్తులను వాడానని సాధ్య ప్రజ్ఞ చెప్పటం ప్రజలను తప్పు దారి పట్టించటానికే అని అన్నారు. బాధ్యత కలిగిన స్థానంలో ఉన్నవాళ్లు ఈ రకంగా చెప్పటం వలన అమాయక ప్రజలు అవి నమ్మి, పాటించి కాన్సర్ ముదిరాక తమ దగ్గరకు వస్తారనీ, అప్పుడు వారిని రక్షించటం కష్టం అవుతుందనీ చెప్పారు.

రొమ్ము కాన్సర్ కోసం ఇప్పుడు రేడియో థెరపీ, కిమోథెరపీ, ఇమ్మునోథెరపీలు మాత్రమే ఉపయోగకరంగా ఉన్నాయని ప్రపంచవ్యాప్తంగా రుజువు అయ్యిందని వాళ్లు చెప్పారు. రక్త, రొమ్ము కాన్సర్ లకు చికిత్స ఉందనీ, అయితే రుజువు చేయవలసిన శాస్త్రీయ పద్ధతిలోనే అది జరగాలని కాన్సర్ మీద ఎంతో పరిశోధన చేసిన డా. శ్రీపాద్ బనవాలి అన్నారు. ప్రజలను ఆవు రాజకీయాల వైపు తోసి పబ్లింగుడువుకోవాలనుకొంటున్న బీజేపీ పార్టీకి సాధ్య ప్రజ్ఞా బాగానే ఉపయోగపడుతుంది. కానీ ఇలాంటి నేరస్తులు ప్రజా ప్రతినిధులుగా ఎన్నిక అయితే ప్రజల పరిస్థితి ఏమిటి అనే ప్రశ్నే ముందుకు వస్తుంది. ❀

సాధ్యుల సన్యాసుల రాజ్యంలో అన్నీ అభూతకల్పనలే!

సహజ

2008, సెప్టెంబర్ 29న పశ్చిమ భారతదేశంలో రెండు చోట్ల బాంబులు పేలాయి. గుజరాత్‌లోని మొదసలో ఒకరు చనిపోగా, మహారాష్ట్రలోని ముస్లిములు అధికంగా నివసించే మాలెగావ్ పట్టణంలో తొమ్మిది మంది చనిపోయారు. రెండు ఘటనలలో దాదాపు 80మంది గాయపడ్డారు. మాలెగావ్‌లో ఒక హీరో హోండాలో బిగించిన బాంబు పేలి మరణాలు సంభవించాయి. ఈ కేసుని విచారణ జరపటానికి యాంటీ టెర్రరిష్టు స్వాడ్స్‌ను ఏర్పాటు చేశారు. 'హేమంత్ కర్కారే' ఆ టీం కి నాయకత్వం వహించారు. అది హిందూ ఉగ్రవాద చర్యగా రుజువు అయ్యింది. బాంబు పేలిన బైకు ఆమెది కావటంతో, అప్పట్లో అఖిల భారతీయ విద్యార్థి పరిషత్ నాయకురాలిగా ఉన్న సాధ్వీ ప్రజ్ఞా సింగ్ రాకూర్‌ను అనుమానితురాలిగా అరెస్టు చేశారు. అప్పుడు ఉద్యోగ బాధ్యతల్లో ఉన్న ఆర్మీ చీఫ్ పురోహిత్‌ను కూడా ఈ పేలుళ్లలో భాగస్వామ్యం ఉందని అరెస్టు చేశారు. బీజేపీ పార్టీ ఆమెను రక్షించటానికి ముందుకు రాలేదు. శివసేననుండి ఆమెకు న్యాయపరమైన సహాయం అందింది.

యాంటీ టెర్రరిష్టు స్వాడ్స్ నాయకుడు హేమంత్ కర్కారే ఈ కేసులో చురుకుగా విచారణ జరిపాడు. అప్పటి గోరఖ్ పూర్ ఎమ్మెల్యే, ఇప్పటి ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి యోగి ఆదిత్యనాథ్ పేరు కూడా ఈ కేసులో బయటకు వచ్చింది. యాంటీ టెర్రరిష్టు స్వాడ్స్ రాజకీయంగా వ్యవహరిస్తుందని బీజేపీ నాయకులు ఆడిపోసుకొన్నారు. దాన్నుండి కేసు విచారణను బదిలీ చేయాలని కూడా డిమాండ్ చేశారు. హేమంత్ కర్కారేని అదే సంవత్సరం (2008) నవంబర్‌లో జరిగిన ముంబై దాడుల్లో ఉగ్రవాదులు చంపేశారు. ఆ ఉగ్రవాదులు హిందుత్వ ఉగ్రవాదులే అనటానికి ఆస్కారం ఉంది. ఆయన గుండెలో దిగిన బుల్లెట్టు ముస్లిం టెర్రరిష్టులు ఉపయోగించిన బుల్లెట్టుకు భిన్నంగా ఉండింది. ఆయన వాడే బుల్లెట్ ప్రూఫ్ కూడా ఆయన శరీరంపై లేకపోవటం విశేషం. అప్పటి భారత ప్రభుత్వం హేమంత్ కర్కారేని దేశ రక్షణకు బలి అయిన వీరుడిగా గుర్తించి ఆయన మరణానంతరం అశోకచక్ర బిరుదునిచ్చింది.

జైలు నుండి బయటకు వచ్చిన సాధ్వీ ప్రజ్ఞా, హేమంత్ కర్కారే విచారణలో తనని అనేక రకాలుగా వేధించాడనీ, తను శాపం పెట్టటం వలనే అతను మరణించాడనీ ప్రకటించింది.

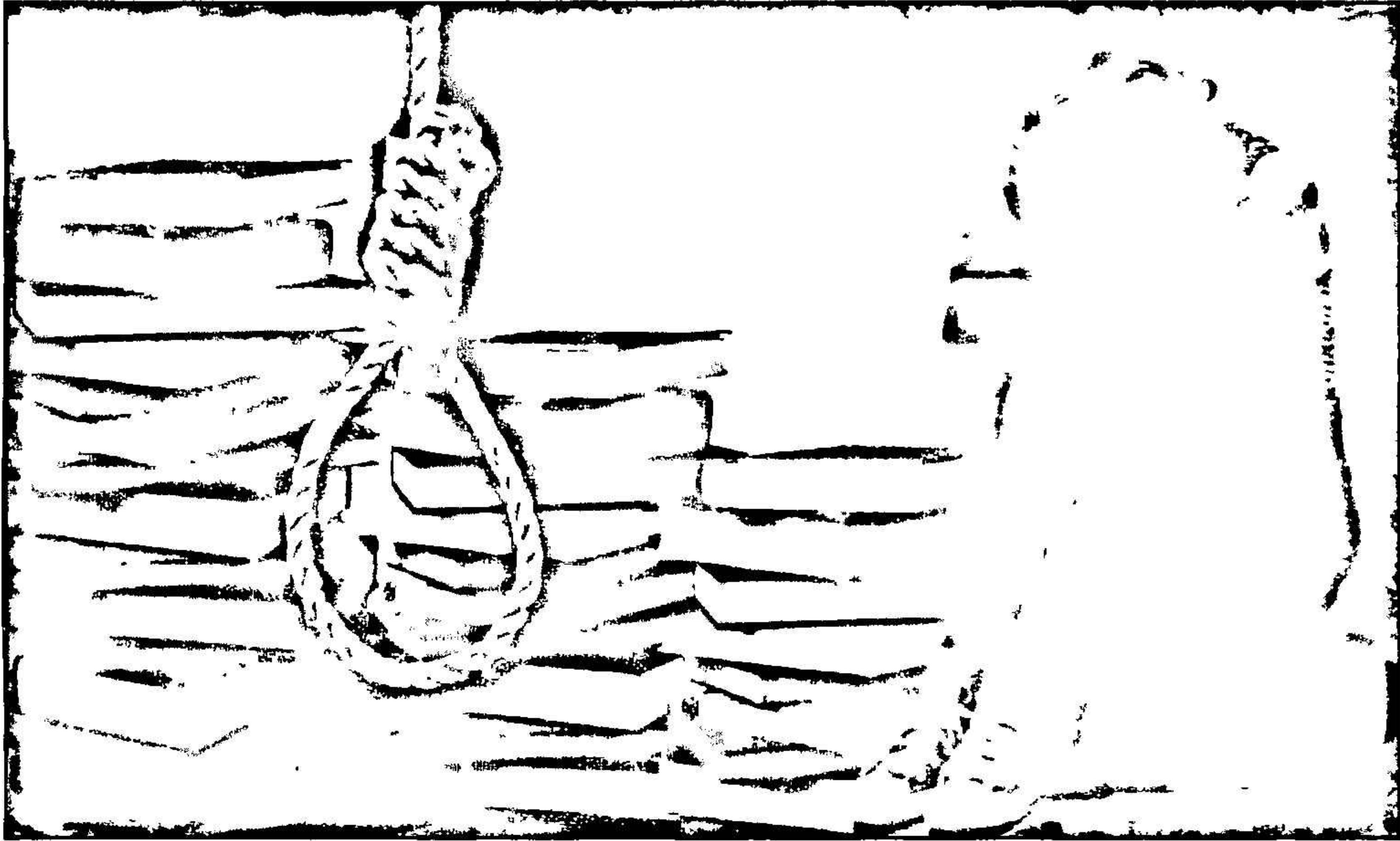
మిగతా 43వ పేజీలో

బీజేపీ పార్టీ, సాధ్వీ ప్రజ్ఞా సింగ్ రాకూర్‌కు భోపాల్ నియోజక వర్గం నుండి లోక్‌సభ సీటు ఇచ్చింది. సాధ్యులకూ, సన్యాసులకూ బీజేపీ సీట్లు ఇవ్వటం పెద్ద విశేషం కాదు కానీ, ఇక్కడ విశేషం ఆమె ఉగ్రవాద చర్యలో నిందితురాలు కావటమే. ఆమె మాలెగావ్ బాంబు పేలుళ్ల కేసులో దాదాపు ఎనిమిది సంవత్సరాలు శిక్షను అనుభవించి ఈ నెలలో బెయిల్ మీద బయటకు వచ్చింది. ఒక రకంగా ఆమెను పోటీ చేయించటానికే బయటకు తెచ్చారని చెప్పటం సబబుగా ఉంటుంది. అప్పట్లో జరిగిన బాంబు పేలుళ్ల కేసును విచారిస్తున్న ఇప్పటి జాతీయ విచారణ సంస్థ ప్రతినిధి సుహాస్ వార్కెల్, ఈ కేసులో పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్‌గా ఉన్న రోహిణి సలియన్‌ను 'కొద్దిగా మెత్తగా' పొమ్మని హెచ్చరించాడని ఆమె కోర్టులో అఫిడివిట్ దాఖలు చేసింది. ఈ కాల్పుల్లో మరణించిన ఒక వ్యక్తి తండ్రి నిసార్ సయ్యద్ ఆమెకు బెయిల్ నిరాకరించాలని పిటిషన్ వేశాడు. అలాగే ఆమెను ఎన్నికల్లో పోటీ చేయకుండా ఆపాలని కూడా అడిగాడు. దానికి సమాధానంగా కోర్టు, ఏ వ్యక్తినీ ఎన్నికల్లో పోటీ చేయకుండా ఆపే అధికారం కోర్టుకు ఉండదనీ, ఎన్నికల కమిషన్ మాత్రమే ఆ విషయం చూసుకోవాలని పేర్కొనటం విశేషం. విచారణ జరుపుతున్న సంస్థ ఆమె మీద ఎలాంటి అభియోగాలు లేవని చెప్పిందనీ అందుకే బెయిల్ ఇచ్చామని కోర్టు చెప్పి తప్పించుకొన్నది. జాతీయ విచారణ సంస్థ కూడా తమకు ఆమెను పోటీ చేయకుండా ఆపే శక్తి లేదని ప్రకటించింది. అంటే బీజేపీ ప్రభుత్వం అన్ని వ్యవస్థలను ఒత్తిడి చేసి, ప్రభావితం చేసి ఆమెను బయటకు తీసుకొని వచ్చిందని స్పష్టంగా అర్థమయ్యిన విషయం. అమెనొక దైవాంశ సంభూతిరాలిగా ప్రజలకు చూపించి ఓట్లు గుంజుకొనే ప్రయత్నం బీజేపీ చేస్తుంది. కాగ్రెస్స్ నాయకుడు దిగ్విజయ్ సింగ్ కు పోటీగా ఆమెను నిలబెట్టారు.

రక్షక కవచాలు

ఎస్.జె. కల్యాణి

20 మందికి పైగా విద్యార్థుల ఆత్మహత్య - ఒక్క సారి ఉలిక్కిపడే వార్త. నిజమే - అలా అని ఇది హఠాత్ పరిణామమా - కానే కాదు. ప్రతీ సంవత్సరం - ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణా రెండు రాష్ట్రాల్లోనూ కలిపి - 100 మందికి పైగా జూనియర్ కాలేజీ విద్యార్థులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. ఎంత మందికి తెలుసో కానీ నిన్న కాక మొన్న 2017లో, కేవలం సెప్టెంబర్ - అక్టోబర్ నెలల మధ్యలో - 50కి పైగా విద్యార్థులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారని లెక్క తెలిసింది.

భరించలేనంత దుర్గంధం - గుప్పున ఇప్పుడు కొట్టి నట్టాతోంది కానీ - కుళ్లడం మొదలై చాలా కాలమైంది. 2001లోనే - విద్యార్థుల ఆత్మహత్యల ఉదంతాలను మీడియా బయటపెట్టగా - విద్యామంత్రి ఒక కమిటీ వేసారు. ఆ కమిటీ హెడ్ - ప్రొఫెసర్ నీరద రెడ్డి - మనుషులని హైజాక్ చేసి కాన్సంట్రిషన్ కేంపుల్లో పెట్టినట్టున్నాయి జూనియర్ కాలేజీలు - అని తమ నివేదికలో హెచ్చరించారు. పరిస్థితిని మెరుగు పరచడానికి తాము చేసిన సూచనల్లో ఒక్కటి కూడా - ఈనాటికీ పాటించబడలేదని ఆమె చెప్పడం గమనించాల్సిన విషయం.

మన విద్యా వ్యవస్థలోని భారీ వైఫల్యాన్ని అర్థం చేసుకుంటూనే - ఆత్మహత్యలను వాటికవే పెను సమస్యగా గుర్తించవలసి ఉంది. 2004లోనే - యుద్ధాలు, హత్యల కంటే - ఆత్మహత్యల వల్ల ఎక్కువ మంది చనిపోతున్నారని రూఢి అయింది. నానాటికీ ఆసంఖ్య పెరుగుతోనే ఉంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా అన్ని దేశాలలోనూ అతి పెద్ద ప్రజారోగ్య సమస్యగా మారింది. 10 సెప్టెంబర్ - ఆత్మహత్యలని నిరోధించే దినం అని ప్రపంచారోగ్య సంస్థ WHO - నిర్ణయించింది. దానికి మానసిక, సామాజిక శాస్త్రజ్ఞులతో సర్వేలూ, పరిశోధనలూ, కార్యక్రమాల రూపకల్పనలూ - ఇవన్నీ చాలానే సాగుతున్నాయి. వాటన్నిటిలోకీ - మనం తెలుసుకోవలసినదీ, నమ్మి ఆచరించదగ్గదీ - ఒకటి ఉంది. అదేమిటంటే - ఈ ఆత్మహత్యలన్నీ - ప్రతీ ఒక్కటీ - మనం నివారించగలిగినవే అని. దానికి నిపుణులంతా ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించే మార్గాలు రెండు - అవి 1. Self-esteem, వ్యక్తుల్లో ఆత్మవిశ్వాసం పెంపొందించడం; 2. Social connectedness, వారిని సమాజంతో ముడివేసే బంధాలని పునరుద్ధరించడం.

ఆ రిపోర్టులోనే మరో ఆందోళన కలిగించే విషయం బయటపడింది. ఆత్మహత్యల గణాంకాల రేటు వ్యక్తుల వయసుతో పాటు పెరగడం సాధారణం. కానీ ఆ ధోరణులు 15 -25 వయోపరిమితి వారి మధ్య విపరీతంగా పెరగడం కనిపించింది. ప్రత్యేకించి యువత

మీద, అదీ మన దేశంలో అయితే - విద్యార్థుల మీద, 'పోటీ' అనేది మోయలేని బరువుగా మారి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తోంది. దీని పరిష్కారం సామాజికంగానే జరగాలి. ఆటలూ, వాటి కోసం క్రీడాస్థలాలూ, డిజేటింగ్ సొసైటీలూ, సైన్స్ ప్రదర్శనలూ, లిటరరీ క్లబ్బులూ, విద్యార్థి సంఘాలూ, వాటి ఎన్నికలూ, మోడల్ పార్లమెంటులూ, ఎక్స్ కర్షన్లూ, స్టడీ టూర్లూ - ఇవన్నీ విద్యకి సంబంధించిన పదజాలమేనని - తల్లిదండ్రులూ, టీచర్లే మరిచిపోయారు. వాటన్నిటి మధ్యా పెరిగిన పిల్లలు - ప్రశ్నించే కుతూహలంతో, ఆటుపోట్లని ఎదుర్కునే స్థైర్యంతో, భవిష్యత్తు మీద ఆశలతో, కలలు నిండిన కళ్లతో - దృఢంగా ఎదుగుతారు. అవన్నీ విద్యార్థికి కనీస అవసరాలని పెద్దవారికే తెలియదు. ఇక వాటి కోసం విద్యా సంస్థలని నిలదీసేదెవరు? అవేవీ లేకుండా స్కూళ్లు వారినెలా వంచిస్తున్నాయో - పిల్లలే కనుక్కుని తిరగబడతారేమో ... మరి. ఆలోటును గుర్తిస్తూనే, అది పూడ్చుకునే లోగా - మనం పిల్లల కోసం - ఏం చెయ్యగలమో చూడాలి.

...

ప్రతి ఒక్కరి జీవితం, దేనికదే ప్రత్యేకం, అయినా ఆత్మహత్యకి తలపడిన వారందరి మానసిక స్థితిలోనూ ఒక ఉమ్మడి అంశం ఉంటుంది - అదే - ఓటమి, వ్యర్థలమన్న భావం. వ్యక్తిత్వం పూర్తిగా రూపొందని వయసులో న్యూనత ఒకసారి వారిలో చేరిందంటే - రోజురోజుకీ దాని పట్టు బిగుస్తూ ఉంటుంది. ఈ నేపథ్యంలో, తీవ్రమైన ఒత్తిడికి గురైన పిల్లలు మానసికంగా ఒంటరులై నలుగుతూ ఉంటారు. తమ ఆపులకు కూడా మనసులోని మాట చెప్పుకోలేరు. భరించలేని నిరాశా, నిస్పృహలు ఆవరించిన క్షణంలో - ఆత్మహత్య వారికి ఒక విడుదలగా తోస్తుంది.

కేవలం తల్లిదండ్రులే కాకుండా, కుటుంబ సభ్యులూ, టీచర్లూ, బంధువులూ, స్నేహితులూ, ఇరుగుపొరుగువారూ, పరిచయస్థులూ - ఇలా ఏ స్థాయిలోనైనా - మనం చెయ్యగలిగేది ఎంతో కొంత ఉంది. నదిలో నీరు కలుషితమై పోయి వ్యాధులు ప్రబలుతూంటే - ఇళ్లలో మనుషులకి 'కుండల మీద మూతలుంచుకోండి, తినే ముందు చేతులు కడుక్కోండి' - అని ఇచ్చే సలహాల్లా కనిపించినా - మన పిల్లల జీవితాల సమస్య కనక - మనకు చేతనైనంతా - తక్షణమే చేసుకు తీరాలి, తప్పదు.

మనందరిలోనూ కొద్దో గొప్పో ఉంటూ మన ప్రవర్తనపై ప్రభావం చూపే అంశం ఒకటి ఉంది - షేమ్! సిగ్గు కాదది, న్యూనత. మన మనసులో ఉన్నది బయటపెట్టుకోడానికి సంకోచిస్తాం, మన నిజం నలుగురూ మెచ్చరేమో అన్న భయం అది. అదే పిల్లలకీ నేర్పిస్తాం. ఇబ్బందికరమైన విషయాన్ని బయటకి చెప్పకూడదని మనకి తెలియకుండానే వారికి సూచిస్తూ ఉంటాం. అలా కాకుండా మనసులో ఉన్నది నిర్భయంగా మాట్లాడగలగడం ఒక అలవాటుగా మారాలి. ఓటమి అన్నది సిగ్గు పడి దాచుకోవలసిన విషయం కాదని, పెద్దవాళ్లు తమ నిత్యజీవితంలోని సాధారణ సంఘటనలలో వారికి ఆచరించి చూపాలి.

...

విజయం సాధించాలనే కోరిక, తన చుట్టూ ఉన్న పది మందిలోకీ తానే గొప్పవాడిననిపించుకోవాలన్న తపన - నానాటికీ శృతిమించుతుండడం కనిపిస్తూనే ఉంది. దాని మంచి చెడ్డల చర్చ లోకి పోకుండా, ప్రాక్టికల్ గా ఆలోచించి చూస్తే - సామాన్య ప్రజలందరికీ - చదువుకుని ఉపాధి సంపాదించుకోడం తప్పనిసరి. దాని కోసం పరిశ్రమ చెయ్యడమూ తప్పనిసరే. దానిని మనం కాదనలేం. కాని ఆ పరిశ్రమలోని హెచ్చుతగ్గుల మీదనో, దొరికే ఫలితాల మీదనో - వారికి అందే ప్రేమాదరాలు ఆధారపడతాయని - వారికి ఏనాడూ అనిపించకూడదు.

కుటుంబంలో ఒక సభ్యునిగా, దోస్తుల మధ్య ఒక దోస్తుగా, తమని ప్రేమించే బంధులున్నాయని వారికి అనిపించాలి. కేవలం గెలుపుల కోసం పరుగులే జీవితం కాకుండా, చిన్న చిన్న ఆనందాలని కలిసి ఆస్వాదించడం ఒక అలవాటుగా మారాలి. చిట్టి పొట్టి సహాయాలతోనో, ఆటలతోనో, పాటలతోనో, అవేవీ కాకపోతే ఒక జోకు చెప్పి నవ్వించడం ద్వారానో - వారెంత ఆనందం పంచుతున్నారో - పిల్లలకి తెలియజేస్తూ ఉండాలి. వారి అభిరుచులకీ, అభిప్రాయాలకీ, వాటి ప్రకటనకీ - ప్రతిస్పందిస్తూ ఉండాలి. చుట్టూ పక్కల జీవిస్తున్న మనుషులతో వారిని సంబంధం ఏర్పరుచుకొనేలా ప్రోత్సహించాలి. సమూహాలలో తమ ఉనికికొక విలువ ఉందని వారికి నిస్సందేహంగా తెలియాలి.

అయితే ఒక్క విషయం - ఈ ప్రేమానందాలు, సహానుభూతులూ - జీవిత పోరాటంలో ఎదురైన ఓటములని మర్చిపోయేందుకు ప్రత్యమ్నాయాలు కాదు. జీవితం అంటేనే సుఖ దుఃఖాల సమాహారం. మంచి విషయాలు చెడ్డవాటిని అవతలికి తోసేయవు. అలాగే చెడ్డ విషయాలు - మంచి విషయాల వల్ల కలిగే ఆనందాన్ని పోగొట్టవు. కాకపోతే ఒత్తిడికి గురైన వారికి ఓటమి తప్ప మరేదీ కనిపించని ప్రమాదం ఉంది. దానిని నివారించేందుకు - వారిలో కలుగుతున్న ఒత్తిడిని వారు ఏరోజు కారోజే - బయటకి చెప్పుకునే అవకాశం మనం కల్పించాలి. ఏ మనిషికైనా తోటి మనుషులే రక్షక కవచాలు! ఓటమి వల్ల జీవితమే వృధా అని పిల్లలకి అనిపించిన రోజున సభ్య సమాజంలో భాగమైన మనమందరం నేరస్థులం అవుతాం. ❀

వాళ్ళిప్పుడు

వంటగది పొయ్యి రాళ్ల మీద గెంతుతున్న
గిన్నెల కుందేళ్లు కాదు
అర్థ నగ్న కుడ్య చిత్రాలు మోస్తున్న పురాతన
పడకటింటి గోడలూ కాదు
కళ్లలో దాస్యపు కల్లోల దుఃఖ నదులు లేవు;
ఒళ్లు ఆచార నిర్బంధాల కావడి బిందెలు మోయట్లేదు.

సంసార వనవాసాల్లోంచి పవిత్ర
నార బట్టలు విడిచి
హిందూ దేవతల్ని పరిశుద్ధునితో
జత కట్టమంటున్నారు

...

మతం పట్టే మంచం మీద మగవాడు దేవుడైనా
వలపు స్కలనపురాణాల్ని ఒక్కళ్లే తగలబెట్టేస్తున్నారు.

నిస్సిగ్గు అద్దంలో కొంచెంగా దాచిన
అణుకువ దుర్గమారణ్యాల్ని, పాతివ్రత్యం నీటి కొండల్ని

...

మర్మాంగాల మీద వల్లించిన బూతు ధర్మార్థాల్ని
సంస్కరణల మొలక చుట్టిన మినహాయింపుల సిగ్గుబిళ్లల్ని
భక్తు భక్తుమని ఒక్కళ్లే బద్దలుకొట్టేస్తున్నారు.
వాళ్ళిప్పుడు

అసమానతల గాట్లు పడ్డ రోదసీ చీకట్లలోంచి

కొత్త నక్షత్ర దారుల్ని ఏరుకొచ్చి

అపురూపంగా నాటుతున్నారు

నాకిప్పుడు ఆకాశం సగమే ఖాళీగా కనిపిస్తోంది

ప్రేమల్ని పోగొట్టుకుని పొడిబారిన గుండె గర్భంలోంచి

వికసిస్తున్న ఆత్మవిశ్వాసపు అమృత పుష్పాలతో

గుళ్లముందు నమ్మకాల్ని గొర్రెలు కాసుకునే పసిపిల్లల్ని

ఓదార్చే దయామయులతో

నిర్భయాల్ని నిష్పాచీగా ప్రేమించే భోళా దేశభక్తులతో

ఒక్కక్క లక్షణ రేఖ చేసిన గాయాలమీద నుంచి

స్వేచ్ఛగా వాళ్ల పాదాలు రెక్కలు విప్పారినట్టుంది.

ఇప్పుడింకే అణచివేత మీద ప్రశ్నల్ని

వాయిదా వేయక్కర్లేదు

మోహం లేని హృదయాన్నొక్కటే

పనిముట్టు చేసి పట్టుకుని రావాలి !

అప్పుడే వాళ్లతో కలసి ఏ యుద్ధమైనా గెలిచి తీరేది. ❁

ఈ దేహం ఎవరిది?

- షాజహానా

నాకెందుకో ఈ ప్రశ్న తరచూ కలుగుతుంటుంది
ఈ దేహం ఎవరిది?

పూవుకు వేలాడుతున్న కొమ్మలా
మనసును మోస్తూన్న దేహం ...

ఈ దేహం ఎవరికి చెందుతుంది?

అమ్మానాన్నలు ఇచ్చిన ఈ దేహం
వారిది కాదని తీర్పు ఇచ్చేస్తారు కొన్నాళ్లు కాగానే!

కట్టుకున్నవాడు దేహం మీద
పట్టా రాయించుకున్నాడా?
ఈ దేహం తాళి కట్టినవాడి కోసం పుట్టిందా?

పుట్టినవాడు దేహాన్ని పీల్చి
నా అమ్మ అంటాడు!
కడుపున పుట్టిన వాళ్లదా ఈ దేహం?

ఎవరిదీ దేహం?

పూవును మోస్తూన్న కొమ్మదా పూవు?
మనసుకు వేలాడుతున్న ఈ దేహం?

మనసుకే చెందుతుందా?

మనసుకు అనుగుణంగా

ఈ దేహం మనగలుగుతుందా?

అసలు మనసు బతికే ఉందా ?

ఈ దేహంలో సజీవ సమాధి చేశారు కదా!

ఎవర్నడిగినా ఎవరూ చెప్పడం లేదు

దేహాలు స్వంతమవుతాయా?

దేహాలు ఆస్తులా ?

దేహానికే ప్రాధాన్యత ప్రపంచంలో

మనసు ఉనికే లేదు ...

అయినా సరే,

నాకు సమాధానం కావాలి

ఈ దేహం నాదెప్పుడవుతుంది?

స్వంతంగా ...

నేనున్నన్ని రోజులు

నా దేహం నా ఆధీనంలోకి ఎప్పుడొస్తుంది ?

దేహద్రోహులారా... ఆన్సర్ మి! ■

If undelivered please return to

Manager

MAHILA GONTUKA
MATRUKA

H.NO. 35-3-6931 (4)

Com. Madala Narayana Swamy Bhavan

Sanjay Gandhi Colony

Near Sarma College, Ongole - 523 001.

Mobile : 9676206230, Ph. 08592 - 238350

Printed Matter - BOOK POST

May - 2019

To

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ

ಪುಸ್ತಕ ಸಂಖ್ಯೆ	KLVA106M169
ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರು	ಮಾತೃಕ
ತಾರೀಖು	07 February 2025
ಮುಂದು ಲಭ್ಯ	YES
ವಿಷಯ ಲಭ್ಯ	YES
ಮೊತ್ತದ ವಿವರ	49
ವಿಧಿ ನೋಡು ವಿವರ	NO
ಭಾಷೆ ವಿವರ	NO
ಲೇಖನ ವಿವರ	NO
ಕರ್ನಾಟಕ ಚರಿತ್ರೆ	naveeda
ವಿವರಣೆ ವಿವರ	naveeda
ವಿಷಯ ವಿವರ	akshaya
ವಿವರಣೆ ವಿವರ	HEMA
ವಿವರಣೆ ವಿವರ	
ಲೇಖನ ವಿವರ	
ವಿಷಯ ವಿವರ	
ವಿವರಣೆ ವಿವರ	good